

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

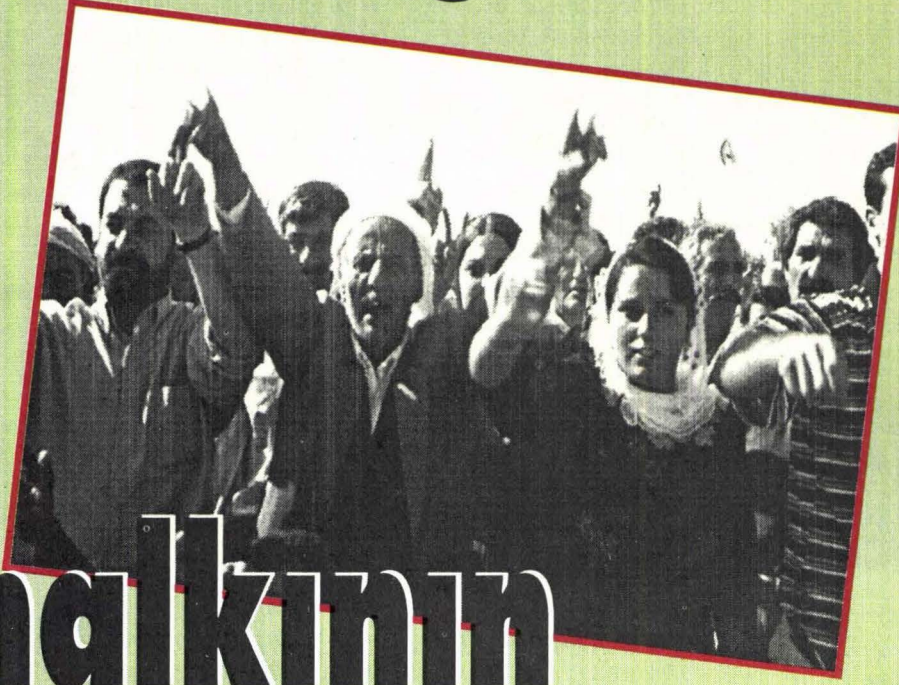
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

**Bir başka ulusu
ezen bir ulus
özgür olamaz!**

Kürt halkının

özgürlüğü

Türk halkının da

özgürlüğü demektir!

İÇİNDEKİLER

S.Y. Kızıl Bayrak'tan.....	2
Kapak	3
Kürt Ulusal Sorunu	4
Barış Sorunu	5-6
Düzen Cephesi	7
Sınıf Hareketi	8
Sınıf Hareketinin Sorunları	9-10
Devlet Terörü	11-12
Sol Hareketin Sorunları	13
Sınıf Çalışmamızın Bazı	
Güncel Sorunları	14-16
Metal ve Petro-kimya Çalışmasının	
Güncel Sorunları	17-19
Devrimci/Komünist Basından	20
Kültür / Sanat	21
Uluslararası Politika	22-25
EKİM'den	26
Mücadele Postası	27

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:21 • 5 Eylül 1997
Fiyatı: 80 000 TL. (KDV. dahil)
Sahibi ve Y. İşl. Md.:Bülent H. Oğuz
EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Laleli cad.. No: 52/5 İstanbul
Tel: 0 (212) 638 28 83 Fax: 0 (212) 517 39 49
e-mail: kb@arti.net.tr

Baskı:

SERLER Matbaacılık
İSTANBUL
Tel: 0 (212) 880 40 75

Genel Dağıtım:
BİRYAY

EKSEN Yayıncılık Büroları

Hacı Halil Mah. 1219. Sok. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No: 33
Gebze/KOCAELİ Tel: 0 (262) 642 41 90

853. Sok. Bilen İşhanı No: 27/604, Konak/İZMİR
Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50

İlkiz Sok. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5 Sıhıyye/ANKARA
Tel-Fax: 0 (312) 229 40 19

Cemal Gürsel Cad. Shell Karşısı Vakıf İşhanı Kat: 3 No: 306
ADANA, Tel: 0 (322) 351 36 84

Alemdar Cad. Erdoğanlar İşhanı No: 4 Kat: 6
ZONGULDAK, Tel: 0 (372) 252 25 92

Ünlü Cad. Sarı Sok. Mavi Köşe İşhanı No: 8
BURSA, Tel: 0 (224) 223 65 39

S. Y. Kızıl Bayrak'tan

Kızıl Bayrak Yukarı
Kapitalizme Geçit Yok!

Sermaye düzeni ve devleti, ekonomik ve siyasal krizin batağında nefes almakta her geçen gün biraz daha zorlanıyor. Çürümüş düzen, bu bataklıktan kurtulabilmek için mezar kazıcıları, işçi sınıfına pervasızca saldırmaya devam ediyor.

İşçi sınıfı ve emekçi kitleler, düzenin saldırılarıyla her geçen gün katmerlenen bir sömürüye maruz kalıyor. Sermaye devleti, krizin faturasını emekçilerin sırtına yükleyebilmek adına birbiri ardına yeni saldırılarını hayata geçiriyor. Özelleştirmeler, tensikatlar, eşel mobil, esnek üretim biçimleri, sefalet ücretleri, zamlar vb. yetmiyormuş gibi, bir de sermayenin truva atları, sendika ağaları ESK içerisinde ihanete devam ediyorlar. Sendikal ihanet çeteleri, sözde işçi sınıfı adına hareket ederek, işçi sınıfının çıkarlarını sermayeye peşkeş çekiyorlar. Kendi çıkarlarını sermayenin çıkarları ile birleştiren Meral, Budak ve benzerleri; işçi ve emekçi kitlelere dönük ESK saldırısının en önemli piyonları olarak görevlerini yerine getiriyorlar.

İşçi ve emekçiler için açlık ve sefalet demek olan tüm saldırıların, işçi sınıfı adına hareket ettiklerini söyleyip, ihanet edenlerin ardında sermayenin sınıf egemenliği var. Bu egemenliği ortadan kaldırmak, barbarlık düzenini parçalamak, sermaye iktidarını tarihe gömmek

ancak bir proleter devrimle mümkün olacaktır. İşçi sınıfının bu tarihsel savaşımını sosyalizmin zaferiyle taçlandırabilecek tek silah olan ihtilalci sınıf partisi bugünün en acil ihtiyacıdır. Örgütlenmek, parti inşasını tamamlamak ve devrime yürümek tüm işçi ve emekçiler için kaçınılmaz bir zorunluluktur. İşçi sınıfının devrimci ideolojisinin temsilcisi olan komünistler, içinde yaşadığımız şartlar toplamının kendilerine yüklediği görevlerin bilincinde ve bu görevleri aşma sorumluluğundadır.

Bu sorumluluğu içimizde taşıyor, büyütüyoruz. Atığımız her adımı, yaşadığımız her anı işçi sınıfının ve devrimin bu acil görevine kilitlemiş durumdayız. Tüm gücümüzle sermaye sınıfıyla olan savaşı yürütüyoruz. Terör cumhuriyetinin her türlü baskı ve terörü bizi dün engelleyemediği gibi bugün de engelleyemiyor.

Düşman sınıfın bize yönelik saldırılarının en son hedefi yoldaşımız Ersoy Şahin. Kısa bir zaman dilimi içerisinde defalarca

gözültü terörüne maruz kalan yoldaşımız babasının hastalığı için gittiği Antalya'da, kent girişinde gözültüne alındı. 4 saat keyfi bir şekilde gözültünde tutulan Ersoy'un bırakıldıktan bir gün sonra kaldığı ev polislerce basıldı. Sözde bir ihbarı gerekçe gösteren işkenceciler yoldaşımızı keyfi olarak tekrar gözültüne aldılar.

Yaklaşık iki gün boyunca Antalya Terörle Mücadelede baskı ve işkenceye maruz kalan yoldaşımız, komünist direniş tavrı karşısında çaresiz kalan polisin çeşitli tehditleri eşliğinde serbest bırakıldı. Ayrıca Ersoy'un gözültünde tutulduğu süre boyunca Antalya Emniyet Müdürlüğü önünde bekleyen okur ve dostlarımızdan biri gözültüne alınarak feci bir şekilde dövüldü. Bu dostlarımıza yoldaşımızı sahiplendikleri için teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Çalışanlarımızı yıldırma; faaliyetimizi, partiye yürüyüşümüzü engellemeyi amaçlayan saldırılar bizleri bu kavgada daha da çelikleştirmektedir. Düşman karşısındaki parolamız her zaman "GEÇİT YOK" olmuştur/olacaktır.

Evet... Sınıf mücadelesinin hiçbir alanında düşmana geçit vermeyeceğiz. Bu parola, ihtilalci sınıf partisini kuşanan Türkiye proletaryasının kapitalizme karşı savaş parolası olacaktır.

Kapitalizme Geçit Yok!

Gazetene sahip çık!
Abone Ol! Abone Bul!

Adı :
Soyadı :
Adresi :
Tel :

6 Aylık Yurt içi 2 000 000 TL. 1 Yıllık Yurt içi 4 000 000 TL.
Yurt dışı 130 DM. Yurt dışı 260 DM.

Fatma ÜNSAL adına, Y. Kredi Bankası İSTANBUL/Aksaray Şb.
TL için :0079219-2
DM. için :3002991-8 No'lu hesaba yatırdım. Makbuzun fotokopisi ektedir.

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://fantezy.org>

H. FİRAZ

"İşçi Sınıfı - Özgürlük" Sloganı Üzerine

Liberal
Demokratizmin
Politik
Platformu

H. FİRAZ

Devrimci
Demokrasi
ve
Sosyalizm
(TDKP Eleştirisi)

EKSEN YAYINCILIK

Başka bir ulusu ezen bir ulus özgür olamaz

Sömürgeci Türk devleti denilebilir ki, dünyanın en barbar devletlerinden biridir. Mirasçısı olduğu Osmanlılar'dan başlayarak onun tüm bir tarihi, zora dayanarak bünyesinde tuttuğu halkalara sınırsız bir düşmanlığın tarihidir. Sömürgeci Türk devleti tarihi boyunca bünyesinde tuttuğu halklara karşı hep inkarcı bir siyaset izlemiştir. Onların ulusal istem ve kalkışmalarını birbirinden kanlı soykırımlarla bastırmaya çalışmıştır.

1915 yılında 1,5 milyon Ermeninin vahşice öldürülmesiyle sonuçlanan katliam sayısız soykırımlardan sadece biridir. Tarihin bu en büyük tehcir hareketi ile Ermeni halkı zorla dünyanın dört bir yanına sürülmüştür.

Türk burjuvazisinin tarihi halk düşmanlığının bir yüzü de, kardeş Rum halkına dönüktür. Türk burjuvazisi ile Yunan burjuvazisinin çıkar çatışmasına dayanan Türk-Yunan uyuşmazlığı Rum azınlığı üzerindeki sistemli baskıların da bahanesi olmuştur. Hala güncelliğini koruyan Kıbrıs sorununun da arkasına sığınarak 1960'larda Rum azınlık göçe zorlanmış, neredeyse bitme noktasına getirilmiştir.

Türk devletinin, tarih ve insanlık önünde cereyan eden en büyük insanlık suçunu ise kardeş Kürt halkına karşı işlemektedir. 10 yılı aşkın bir süredir Kürt halkı kirli bir savaşla kırımdan geçirilmektedir.

Oysa Türk ve Kürt halkı 1920'lerdeki emperyalist işgale birlikte karşı koydular. Ulusal kurtuluş savaşı boyunca omuz omuza çarpıştılar. Emperyalist işgalin sona erdirilmesi de Kürt ve Türk halklarının bu kardeşçe ve samimi birlikteliği sayesinde mümkün olmuştur.

Aşağılık Türk burjuvazisi o gün çıkarları gereği bu birlikteliği sonuna dek kullanmıştır. Bizzat Türk Kurtuluş Savaşı'nın önderi M. Kemal sık sık Türkiye'de Türklerden başka Kürt halkının da var olduğunu dile getirmiş, iki halkın kardeşliğinden söz etmiştir. Dahası Türk ve Kürt halkının eşitliğinden, 1920'lerde kurulan TBMM'nin yalnızca Türklerin değil Kürtlerin de meclisi olduğundan bahsetmiştir. Emperyalist işgalin sona erdirilmesinin ve kurtuluşun elde edilmesinin hemen ardından Kürtlerin ulusal istemlerinin tanınacağı ve gereklerin yapılacağı sözünü vermiştir.

Hiç kuşkusuz tüm bu sözler burjuvaziye, somutta da sömürgeci Türk burjuvazisine özgü ikiyüzlü, aldatıcı sözlerdi. İçtenlikten yoksun oldukları gibi hiç bir karşılığı da olmamıştır. Nitekim sömürgeci burjuvazi amacına ulaşır ulaşmaz, yani iktidarı ele geçirir geçirmez bu sözleri unutmuştur.

Teokratik Osmanlı yönetiminin yerine kurulan burjuva cumhuriyet daha doğduğu andan itibaren kardeş Kürt halkının en meşru hak ve istemlerini inkar etmiştir. Kürt halkının en temel

ulusal talepleri uğruna her kalkışmasını ise kan ve zulümle bastırmıştır. 1925 Şeyh Said isyanından başlayarak Kürt halkına dönük soykırımlara başvurmuştur. 1930'lu yıllarda "Türk tarih tezi" ve "Güneş dil teorisi" gibi yüzyılın belki de en iğrenç, ırkçı-şoven tez ve teorilerini ortaya atarak Kürt ulusunun varlığını adeta yok saymıştır. Bunun doğal mantıksal bir sonucu olarak ise Kürt halkını tarihten silmeye kalkmıştır. Kısacası, sömürgeci Türk devleti kendi "doğuşunu" (Türk ulusunun) bir başka ulusun (Kürt ulusunun), varlığını inkar ve yok etmeye dayandırarak daha baştan kanlı ve kirli bir devlet olarak kurulmuştur.

Sömürgeci Türk devleti tükenişin eşiğindedir

Kardeş Kürt halkı katledildi, kırımdan geçirildi, zora dayalı asimilasyona tabi tutuldu. Herşey bir yana yıllarca varlığı dahi inkar edildi. Nedir ki, tüm bu akıl almaz uygulamalara karşın yok edilemedi. Tersine Kürt halkı büyük acılar ve büyük bedeller pahasına yeniden ve yeniden ayaklandı. '84'lerde başlayan devrimci uyanışla birlikte ise adeta yeniden doğdu. Yıllardır pervasızca sürdürdüğü kirli savaşın kanına ve pisliğine boğazına kadar batan sömürgeci sermaye devleti ise geline yerde ancak zorla ayakta durmaktadır. Kirli savaş onu tümüyle bir özel savaş aygıtı haline çevirmiş, iligine dek çürütmüş, kokuşmuştur.

Dün Türkiye'yi bir sömürge haline getirmek isteyen emperyalizme karşı güdük de olsa bir "kurtuluş savaşı"na öncülük eden Türk burjuvazisi bugün kardeş Kürt halkının tümüyle meşru özgürlük savaşını bastıran sömürgeci bir sınıftır. Dün emperyalizme karşı mücadele içerisinde kurulan cumhuriyet ise günümüzde, başta ABD olmak üzere emperyalizmin uşağı bir devlettir. Kürt halkının özgürlük mücadelesini bastırmak uğruna emperyalizme uşaklıkta sınır tanımamaktadır. Dün modern burjuva gelişmenin ihtiyaçları doğrultusunda şeriatçılığı kaldıran cumhuriyet, bugün metropollerdeki yoksul halkı ve Kürt köylülerini kontrol altına tutabilmek için Ortaçağ karanlığına, şeriatçı ideoloji ve akımlara sığınmaktadır. Dün Kürt halkına gözdağı vermek için Kürt toprak ağalarını ve aşiret reislerini şamar oğlanına çeviren, tutuklatıp sürgün eden sömürgeci devlet, bugün Kürt halkının özgürlük mücadelesini bastırmak için bu güçlerin yardımına muhtaç hale gelmiştir. Milyonluk ordusu, polisi, özel timi, mahkemeleri ve cezaevleri yeterli gelmemekte, aşiret ağalarının denetimindeki korucu çetelerine de ihtiyaç duyulmaktadır. Sömürgeci devlet tüm bu gerici, çağdışı güçleri bir arada kullanarak Kürtistan'da akıl almaz

katliamlara başvurmaktadır. Kader birliği yaptığı aşiret ağaları ve korucu çetelerinin uyuşturucu ticaretinden silah kaçakçılığına dek her türden pis ve kirli işine göz yummakta, daha doğrusu kar ortaklığı yapmaktadır. Dün Cumhuriyetin doğuşunun temeli olan TBMM bugün tarihinin en itibarsız kurumu haline gelmiştir. TBMM bugün tümüyle, iç ve dış siyaseti eline geçiren Amerikancı beş generalin ve katil polis şeflerinin kuklası bir kurumdur. Meclisteki milletvekilleri de 5 generallin şamar oğlanıdır. Kısacası Türk devleti boydan boya bir asker ve polis rejimine, bir kontr-gerilla cumhuriyetine dönüşmüştür. Kürt halkına dönük kanlı ve kirli savaş onu iflasın, tükenişin ve yıkılışının eşiğine getirmiştir.

Kürtlerin özgürlüğü Türklerin özgürlüğüdür.

Kardeş Kürt halkı yıllardır sömürgeci devletin inkar ve imha siyasetine direnmektedir. Tümüyle haklı ulusal talepler uğruna tümüyle meşru bir özgürlük mücadelesi yürütmektedir. Ne yazık ki kardeş Kürt halkı, büyük acılar, yıkımlar ve fedakarlıklar pahasına yükselttiği özgürlük mücadelesinde hep yalnız kalmıştır. Bu durum bugün de sürmektedir.

Oysa Türk halkı yıllardır Kürt halkıyla içiçe, kardeşçe yaşamaktadır. Bunun da etkisiyle sömürgeci Türk burjuvazisinin ırkçı-şoven propaganda ve Kürt düşmanı kampanyalarına karşın, Kürt halkına aktif bir düşmanlık beslememektedir. Dahası içten içe sömürgeci burjuvazisinin Kürt halkına dönük kirli savaşını onaylamamaktadır. Bunu giderek daha sık bir tarzda "Yaşasın halkların kardeşliği!" şiarıyla dile getirmektedir.

Ancak tüm bunlara rağmen Türk halkı bugüne kadar sömürgeci kirli savaşa karşı açık bir tavır da almamıştır. Kürt halkının özgürlük mücadelesine anlamlı bir destek sunmamıştır. Hatta bu konuda rahatsız edici bir duyarsızlık ve suskunluk içindedir. Bu ise sömürgeci burjuvazisinin kirli savaşını yürütme konusunda cesaretlendirmekte, pervasızlaşmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Kirli savaşın uzaması, Türk halkının ise özgürlük mücadelesine anlamlı bir destek sunmaması Kürt halkını Türk işçi ve emekçilerine karşı güvensizleştirmektedir. Yaşadığı büyük yalnızlık Kürt devrimci hareketini adeta yanlışlara itmektedir. Bugün sorunun çözümünü Türkiye işçi sınıfı ve emekçi Türk halkıyla kader birliğinde aramak yerine, yüzünü giderek daha fazla kendi mülk sahibi sınıflarına dönmesi de bundandır. Yalnızlık büyüdükçe çözümü onlarla işbirliğinde, daha kötüsü bizzat kendisini her türden haktan yoksun bırakarak, emperyalist güçlerle diyalog ve

uzlaşmada aramaktadır.

Tüm bunlar Türk halkının tarihi sorumluluğuna işaret etmektedir. Türk halkı duyarsızlığı bir yana bırakmalı, suskunluğuna artık son vermelidir. Kirli savaşa açıkça karşı durmalı ve kardeş Kürt halkının özgürlük mücadelesine, "Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı" istemiyle aktif bir tarzda destek vermelidir. Bu hem gerekli ve hem de zorunludur. Zira Kürt halkına dönük ulusal baskı ve eşitsizliğin diğer yüzünde Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halka dönük sınıfsal baskı ve eşitsizlik durmaktadır. Kardeş Kürt halkını yıllardır sömürgeci bir baskı ve zulüm altında tutan, onu her türden ulusal haktan mahrum eden devletle, yıllardır Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkı yoğun iktisadi sömürüye tabi tutan, her türden demokratik hak ve özgürlükten yoksun koşullarda yaşamak zorunda bırakan devlet aynı devlettir. Utanç abidesi bu devlet bir yandan "Tek ulus, tek bayrak ve tek devlet" şiarı ile Kürt halkının varlığını inkar etmektedir. Öte yandan "sınıfsız, imtiyazsız, kaynaşmış bir kitle" yalanıyla Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinin sınıfsal istemlerini yok saymaktadır. Ezilen emekçi kitleleri her türden demokratik ve siyasi haktan mahrum bırakmaktadır.

Örneğin 1925'lerde gündeme sokulan Takrir-i Sukun Kanunu ile birlikte yalnızca Kürt halkı biçilmemiş, aynı anda Türkiye işçi sınıfı, emekçi halk ve onların temsilcileri de dizginsiz bir baskı ve zulme tabi tutulmuştur. Bugün ise kirli savaş politikası metropollerdeki yansısını topyekün mücadelede bulmaktadır. Özetle sömürgeci sermaye devletinin Kürt halkına dönük her saldırısının diğer yüzünde her zaman işçi ve emekçilere dönük saldırı vardır. Kürt halkının varlığını inkar siyaseti ve bunun ifadesi kanlı ve kirli savaş dönüp Türk halkını da vurmaktadır. Büyük acılarla, yıkımlarla ve yalnızca son 15 yılda toplam 20 bini bulan insan kaybıyla ifade edilen kirli savaşın faturasını yalnızca Kürt halkı değil, Türk halkı da ödemektedir.

Kürt halkı özgür değildir, bu bir gerçektir. Ama bu aynı zamanda Türk halkının da özgür olmadığı anlamına gelmektedir. "Başka bir ulusu ezen bir ulus özgür olamaz". Tam da bu nedenle Türk halkı yalnızca Kürt halkına değil, kendine de bugüne kadar acı ve yıkımdan başka bir şey vermeyen bu haksız ve kirli savaşın derhal sona erdirilmesi talebini yükseltmelidir. Tepeden tırnağa kana ve kire bulanmış sömürgeci sermaye devletinin yıkılması ve Kürtlerin özgürlüğe kavuşması için devrimci mücadele yolunu açmalıdır. Bilmelidir ki; Kürt halkının özgürlüğü Türk halkının da özgürlüğü demektir.

**Kahrolsun Sömürgeci Sermaye Devleti!
Kardeş Kürt Halkına Özgürlük!**

Kürt halkının özgürlüğü Türk halkının özgürlüğü demektir!

Bugün Türk burjuvazisi topluma kanlı ve keyfi bir kontr-gerilla rejimi dayatmaktadır. Giderek azgınlaşan iktisadi ve sosyal saldırı politikalarını uygulamanın tek yolu baskı ve terörü daha da artırmak olmaktadır. Türk devletinin kanlı çürüyüşünü hızlandıran faktörlerin başında ise, yıllardan bu yana kardeş bir halka karşı sürdürdüğü kirli savaş gelmektedir. Kürt halkını yok etmek, ulusal uyanışını asimilasyon ve katliamlarla engellemek Türk burjuvazisinin tarihi emellerinden biri olmuştur. Türkiye cumhuriyeti daha doğduğu andan itibaren Kürt halkının en temel hak ve özgürlüklerini kan ve zulümle ayaklar altına almıştır.

Ne var ki, eşine az rastlanan bir barbarlıkla boğmaya çalıştığı Kürt halkı, eşine az rastlanan bir kahramanlık ve direniş örneği sergiledi. Ulusal özgürlük ve eşitlik gibi tümüyle meşru talepler uğruna mücadele bayrağını kaldırdı. Kirli savaş politikası bu mücadeleyi ezmek üzerine inşa edildi.

Bugün Türk ordusunun üçte ikisi Kürdistan'dadır. Ancak bu da yeterli olmadı. Sıkıyönetim, Olağanüstü Hal, Anti Terör Yasaları, Özel Tim, koruculuk vb. gibi sayısız faşist uygulama Kürt halkına karşı devreye sokuldu. Kürt halkını devrimci öncüsünden koparmak için akıllalmaz insanlık suçlarına başvuruldu. İşkence, kaybetme, katliam, tecavüz, dışkı yedirme, köy yakma ve boşaltma, zorunlu göç ve benzeri kanlı zulümler gündelik olaylar haline geldi. Burjuvazinin kendi yasaları nezdinde dahi suç saydığı en iğrenç zulümler kardeş Kürt halkına reva görüldü. Devlet bu kirli ve özel savaş yürütebilmek için bizzat kendi içerisinde illegal, gizli ve karanlık kurumlara ihtiyaç duydu. Daha doğrusu geçmişten bu yana var olan ve eğitimini bizzat CIA'nın üstlendiği karşı-devrimci odaklar tahkim edildi, sınırsız yetkilerle ve maddi olanaklarla donatıldı. Generallerin, işkenceci polis şeflerinin ve sermaye babalarının başını çektiği kontr-gerilla şebekeleri tüm bir devlete hakim hale geldi..

Bugün tüm çıplaklığıyla açığa çıkan devletteki çeteleşme, mafyalaşma ve kokuşma bunun sonucunda yaşandı. Uyuşturucu ticareti, silah kaçakçılığı, fuhuş, çek-senet gibi mafya işleri ve daha nice iğrenç insanlık suçları kirli savaşın diğer yüzüdür. Bu karanlık işlerle yalnızca kirli savaşa mali kaynak yaratılmakla kalınmamaktadır. Kontr-gerilla şefleri ve onlarla işbirliği içerisinde olan tüm bir devlet erkanı da buradan muazzam rantlar, gizli kazançlar elde etmektedir. Susurluk kazası tüm bu iğrenç iş ve ilişkileri soy yüzüne çıkarttı. Ne var ki pis işlerini örtmekte usta olan sermaye iktidarı Susurluk'un üzerini de kapatmakta gecikmedi. Bir kez daha bir kirli elin diğerini yıkadığı mekanizma devreye girdi. Öyle ki, generalinden savcısına, politikacısından polis şefine, bürokratından özel tim elemanına dek her biri suça boğazına kadar batmış olan düzen temsilcileri (gözboyamak için

verilen bir iki "kurban" dışta tutulursa) bu süreçten aklanarak çıkabildiler.

İrkçı-şoven burjuva ideolojisine hayır!

Sermaye devletinin bu iğrenç içyüzüne rağmen imajını koruyabilmesi, büyük ölçüde topluma Kürt sorunu etrafında pompalanan ırkçı-şoven propaganda sayesinde mümkün olabilmektedir. Yıllardan bu yana emekçi yığınlar "bölücü teröre karşı milli birlik ve beraberlik" yalanı ile kandırılmakta, kardeş bir halka karşı kışkırtılmaktadır. Tüm bir toplum "düşman" ya da "dost" saflarda yeralmaya zorlanmaktadır. Türk halkı Kürt düşmanlığı temelinde kirli savaşa alet edilmektedir.

"Terörü kurutmak" adı altında yalnızca Kürt halkının tümüyle haklı ve meşru mücadelesi azgın bir şiddette boğulmamaktadır. Çıplak bir terör rejiminin tüm toplum sathına yayılması da bu sayede mümkün olabilmektedir. Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesini ezmek çabası Türkiye'deki ezilen emekçi yığınları denetim altına alınması hedefi ile birleşmektedir. "Acı reçete"nin uygulanması, özelleştirme saldırısının engelsiz gerçekleştirilmesi, toplumsal muhalefetinin önünün kesilmesi, devrimci örgütlere daha etkili darbelerin vurulması için "teröre ve bölücülüğe karşı mücadele" bir kılıf olmaktadır. Geniş yığınların ancak siyonizmle, Hitler ırkçılığıyla, Apartheit'la aynı kategoride anılabilecek ırkçı-faşist Türk şovenizminin etkisi altına alınması ise, beraberinde büyük bir toplumsal çürüme getirmektedir.

Bu öylesine iğrenç bir ideolojik kuşatmadır ki; yanibaşında bir kardeş halk kırımdan geçirilirken duyarsız kalanlar Prenses Diana'nın ölümü ile derin bir hüzne gömülmektedir. Dünyayı bir kan denizine çeviren, en iğrenç ve vahşi savaşların sorumlusu olan emperyalist ve kapitalist güçler 1 Eylül Barış günü vesilesiyle hamasi nutuklar atarken, Musa Anter Barış Treni'nin engellenmesi yüzüstlüğü güçlü bir tepki ile karşılanmamaktadır. Türk devletinin bir dış ve iç politika malzemesi olarak kullandığı Bulgaristan ve Trakya'daki Türk azınlıklarının, Azerbaycan ve Bosna'daki "müslüman kardeşlerinin", Türkmenler'in hak ve taleplerini diline pelesenk etmesi büyük bir sempati ile karşılanmaktadır. Ancak aynı sempatiyi kardeş bir halk için göstermek şöyle dursun, Kürt halkının eşitlik ve özgürlük istemlerinin vahşi bir zulümle bastırılmaya çalışılması zımni destek görmektedir.

Oysa bu burjuva politikasıdır. Çürümüş bir sınıfın, köhnemiş bir iktidarın kokuşmuş, ikiyüzlü, aşağılık propagandalarıdır. "Milli birlik ve beraberlik" diyorlar. İşçi ve emekçilerin emeğini son damlasına kadar sömüren, ürettiği zenginliklere el koyan, onlara sefalet ve zulümden başka hiçbir şey reva görmeyen sermaye ile hangi birlik, hangi beraberlik sözünü ettiklerini bilmiyoruz. "Vatanın bölünmez bütünlüğü" diyorlar.

Her şeyden önce bu vatan toprakları, fabrikaları ve tüm zenginlikleri ile burjuvazinin özel mülkiyetidir. Yoksul emekçinin gecekondusunu başına yıkanların özel güvenlik birimleri ile korudukları villaları, malikhaneleri, eğlence merkezleri, ormanları, sahilleri vardır. Kürt halkına bir çakıl taşı dahi vermemeye kararlı olan sömürgeci sermaye devleti bu vatanın en güzel yerlerini hırsız, katil ve işkenceci bürokratlarına, ordu şeflerine tesis etmiştir. En karlı işletmeleri, en yağlı ihaleleri emperyalizme peşke çekmiştir. ABD uçaklarının dakika boyu kalktığı askeri üslerden, CIA uzmanlarının kontr-gerilla gruplarını işçi grevlerine karşı eğittiği kamplardan, gencecik devrimcilerin katledildiği işkencehanelerden, öldürülüp kaybettirilen insanların gizlice gömüldüğü arazilerden oluşmaktadır bu vatan. İşçi ve emekçilerin üzerinde hiç bir söz sahibi olmadığı, IMF ve Dünya Bankası gibi emperyalist kuruluşlar tarafından yönetilen, MGK tarafından komuta edilen bir ülkedir söz konusudur olan. Açık ki, "ulusal çıkarlar", "milli fedakarlıklar" da hep bu iğrenç sınıf egemenliğinin bekası içindir.

Nasıl ki Türkiye işçi ve emekçilerine azgın sömürü politikaları baskı ve terör yoluyla dayatılıyorsa, sömürgeci boyunduruk ve ulusal baskı da geniş Kürt köylü ve emekçi kitleleri üzerindeki sınıfsal baskı ve sömürünün araçlarıdır. Sömürünün ve zulmün her zaman sınıfsal bir mantığı, sınıfsal bir zemini vardır.

Türk ve Kürt halkları kardeşdir!

Türkiye işçi ve emekçilerini emekçi Kürt halkı ile kardeş, Türk burjuvazisi ile düşman kılan da bu olgudur. Burjuvazi bu temel gerçekliği ve Kürt halkı üzerindeki baskının sınıfsal özünü genellikle Kürt-Türk ayrımı yapılmadığı yalanı ile saklamaya çalışmaktadır. Türkiye'de Kürt kökenli insanların savcı, subay hatta başbakan dahi olabileceği demagogilerine sık sık başvurulmaktadır. Oysa tüm bunların ancak Kürt kimliğinin reddi, Kürtlerin haklarını inkar ve kendi halkına ihanet temeli üzerinde mümkün olabildiği açıktır. Bu ülkede ulusal kimliğine sahip çıkan, halkının en basit kültürel, demokratik haklarını savunan Kürt aydınlarının ve işadamlarının dahi kara listeye alınıp sırasıyla katledildiği bilinen bir gerçektir. Türk devletinin Kürt halkına kısmi demokratik haklar dahi vermeye hazır olmadığını görmek için Musa Anter Barış Treni Girişimi'nin yüzüze kaldığı teröre bakmak yeterlidir. Açık ki sermaye devleti için tek geçerli "çözüm" yolu hala geleneksel imha yoludur. Zaman zaman yükseltelen demokrasi havariliğinin, Kürt kitleleri içerisinde tereddüt ve rehabet yaratmaktan başkaca bir anlamı yoktur. Kürt halkının muazzam fedakarlıklar pahasına yarattığı devrimci güç böylece yolla Türk halkı da kandırılmaya, kirli

savaş politikasına alet edilmeye çalışılmaktadır.

Musa Anter Barış Treni'nin Batılı emperyalist ülkelerde dahi engellemelerle karşılaşması ise, bir kez daha emperyalizmin halk düşmanı yüzünü ortaya koymaktadır. Emperyalizm her zaman devrimci kurtuluş hareketlerinin karşısında yer almıştır. Zira devrimci temeller üzerinde gelişen her ulusal mücadele kaçınılmaz olarak yerel sömürgeci boyunduruğun arkasındaki emperyalist güçlerin çıkarları ile çatışır. Emperyalizm her zaman bunun bilincindedir. Bu yüzden bir yandan bu hareketin ezilmesi için çaba harcarken, diğer yandan onu ehlileştirmeye, devrimci içeriğini boşaltmaya çalışır.

Tüm bunlar kardeş Kürt halkının tek gerçek dostunun Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri olduğunu ortaya koymaktadır. Kardeş Kürt halkının tümüyle meşru ve haklı ulusal özgürlük mücadelesini desteklemeden, kirli savaşa cepheden tutum almadan Türkiye işçi ve emekçileri onurunu, vicdanını koruyamaz. Haksızlığa, eşitsizliğe ve zulme karşı olan hiçbir sınıf kardeş bir halkın esaretini kabul edemez. Adaletten ve özgürlükten yana olan hiçbir sınıf kardeş Kürt halkına karşı işlenen insanlık suçları karşısında sessiz, tarafsız kalamaz.

Ezen bir ulusun işçi ve emekçileri özgür olamaz!

Bu sadece bir insanlık gereği değildir. Bir ulusu ezen bir başka ulus özgür olamaz. Ezen bir ulusun işçi sınıfı ve emekçileri ezilen ulusun haklarına sahip çıkmadan özgürleşme yolunu açamaz.

Sermaye sınıfı, kirli savaşı daha da tırmandırmak için Türkiye halkını açlığa ve sefaletle mahkum ediyor. "Bölücü terör" yalanını bahane ederek tüm topluma çıplak bir terör rejimini dayatıyor. Siyasal hak ve özgürlükler gaspediliyor, demokratik kazanımlar fiilen işlemez hale getiriliyor. Bu kirli savaşta emperyalistlerin sınırsız desteğini alabilmek için toplum en onursuz bir emperyalist kölelik altına sokuluyor. Kısacası Kürt halkının esareti Türkiye işçi ve emekçi sınıflarının da esareti anlamına geliyor.

Her şeyden önce bu toplumun tek devrimci sınıfı olan işçi sınıfı Kürt halkının mücadelesine sahip çıkmalıdır. Zira ancak onun ulusal haklarını ve istemlerini samimi bir tarzda savunduğu ölçüde Kürt halkının güvenini kazanabilir. Ancak o zaman toplumsal kurtuluş yolunda Kürt emekçileriyle elele vermenin koşullarını yaratabilir. Ancak bu sayede Türk burjuvazisine karşı devrimci iktidar mücadelesinde Kürt halkının desteğini sağlayabilir.

Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri gerçek özgürlük, eşitlik ve kardeşlik için "Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı!", "Kürt halkına özgürlük!", "Kirli savaşa son!", "Eşitlik, özgürlük, gönüllü birlik" şiarlarını yükseltmelidir!

Sermayenin "toprak reformu" aldatmacası

Anasol-D hükümeti "8 yıllık kesintisiz eğitim"den sonra şimdi de bir diğer reformun (!) hazırlıkları üzerinde olduğunu açıkladı. Başbakan yardımcısı Ecevit, bu konuyla ilgili birtakım açıklamalarda bulundu. Bahsedilen, sermaye devletinin Kürdistan'daki "toprak reform"u planıdır.

Açıklananlara göre planlar işletildiği sürece Kürdistan'da devam eden aşiret ve ağalık sistemi ortadan kalkacak. Köylülere ağalardan ve devlet hazinesinden toprak dağıtılacak. Halen kapalı olduğu için eğitim vermeyen 2000'in üzerinde okul tekrar açılacak, çeşitli bölgelerde yatılı okullar yapılacak. İşsizlik probleminin çözümü için yarım kalmış 134 tesis hemen tamamlanacak, yeni fabrikalar için teşvik sistemi işletilecek. Konut sorunuyla ilgili girişimler hızlandırılacak ve yeni girişimlerde bulunulacak. Modern çiftlikler, kooperatifler aracılığıyla köylülerden zorunlu olarak göç eden yoksul köylüler geri döndürülüp istihdam edilecek. Sağlık personeli ve donanımı yenilenecek ve güçlendirilecek vb. vb...

Medyada "toprak reformu", "Ecevit'in hayali", "Atatürk'ün rüyası" vs. olarak sunulan bu bir dizi değişiklik, sermaye devletince "etnik değil ekonomik" nedenlere bağlı Kürt sorununun çözümünde önemli bir adım olarak açıklanıyor. Söz konusu reform paketi başbakan yardımcısı Bülent Ecevit tarafından "Hükümetin en büyük projelerinden biri" olarak nitelendiriliyor. Ecevit, bölgeye her

dönem ayrılan kaynağın halkın yarar sağlayacağı bir şekilde kullanılmadığını, daha çok yönetim ve güvenlikle ilgili sorunlara harcadığını söylüyor.

Tüm bunları gören Ecevit, nedense süren kirli savaş gerçeğini bir türlü göremiyor. Her hükümet tarafından "Güney Doğu"ya şu kadar kaynak ayırıyoruz" diye ilan edilen kaynaklar, Kürt halkına karşı yöneltilen kirli ve haksız savaşa harcanıyor. Ecevit, demagojik bir söylemle sanayicileri bu bölgeye yatırım yapmaya çağırıyor. Bölgede sanayileşmenin artması ile Kürt sorunun çözüleceğini iddia ediyor. Ardından da sanayileşmenin artması için güvenlik tedbirlerinin ihtiyacını vurguluyor. Yani, kısacası kirli savaşa bir gerekçe de buradan yaratıyor.

70 Yıllık Rüyalar ve Gerçek

Gerçekte Kürdistan'da yapılacağı gündeme getirilen toprak reformu 70 yıllık bir demagojinin bugünkü tekrarından ibarettir. Özellikle cunta dönemlerinde bilinçli olarak su yüzüne çıkartılan bu söylem ya da planlar,

koca bir yalanlar dizgesinden ibarettir. Bugün MGK yönetiminin kendine meşruluk zemini yaratmasından aldığı güçle yeniden telaffuz edilen "toprak reformu" söylemi bir bakıma tarihin tekerrüründen ibaret olarak algılanabilir. MGK-TÜSIAD hükümetinin "toprak reformu" hayallerini gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceğine

en anlamlı yanıtlardan biri, bir burjuva medya yazarından, M. Altan'dan geldi. Altan, Ecevit'in açıklamaları üzerine yazdığı yazısında, özetle; kapitalist sistemin iç dinamiklerinin böylesi bir toprak reformuna izin vermeyeceğini, bu tür beklentiler içerisinde olmanın hayalcilik olduğunu vurguluyor.

Hükümetin bu "reformu" gerçekleştirme konusunda ciddi olup olmadığı, ya da Ecevit'in gerçekten bir hayalci mi olduğu sorusuna bizim yanıtımız ise biraz daha farklı. Ne hükümet ciddi bir "reform" hazırlığındadır, ne de Ecevit bir hayalcidir. Bugün Ecevit eliyle yapılmaya çalışılan, başta Kürt halkı olmak üzere işçi ve emekçi kitlelerin bilincinde kırılmalar yaratmak, kirli savaş politikalarını meşrulaştırmaya çalışmaktır. Gerek Ecevit, gerekse hükümet bu konuda oldukça bilinçli bir tarzda davranmaktadırlar.

Hiç kimse hayallerle kendini oyalamamalıdır. "Toprak reformu" vb. aldatmacalar sermayenin sıkça başvurduğu kirli oyunların başında gelir. İşçi sınıfı emekçi kitleler ve Kürt halkı bu demagojik söyleme karşı devrim bayrağını yükseltmelidirler.

Sermaye Medyasının İnce Hesapları

ABD'de, devletle iş yapan şirketlerden armağan kabul eden tarım bakanı Micheal Espy'nin görevden alınması burjuva medyanın gündeminde önemli yer tuttu. ABD'de rüşvete karşı mücadele övüldü. Türkiye'de hiç böyle olmadığı, Amerika'nın örnek alınması gerektiği yönlü yayınlar yapıldı. Ardından; "Ahlak yasası çıkıyor" çılgınlıkları ile Türkiye'de de bu yönde çalışmalar yapıldığı haberi verildi. Metropol kapitalist ülkelerle aramızdaki "asıl farkın" böylece giderileceği bile söylendi. Dünyanın sömürmedik köşesini bırakmayan emperyalist haydut ABD, batı ve kuzey vatandaşları olmak üzere, dünya işçi

ve emekçilerinin gözünü boyamadaki kurnazlığını bir kez daha göstermiş oldu. Yoksa dünya eroin ticaretini kontrol altında tutan bir devletin, bakanının hediye aldığı maç biletiyle uğraşması nasıl açıklanabilir.

Kapitalist düzenin işçi ve emekçi kitlelere dönük en önemli saldırı

araçlarının başında medya gelmekte. Kitleleri basit ayrıntılarla boğup, gerçekliği gizlemekte; dönemsal yönelimlerini manüple etmekte; kendi çıkarlarını ve kültürünü empoze etmekte medyanın çok özel bir yeri var. Örneğin; Türk devletinin barış gündemini boğması için Prens Diana'nın ölümü kurtarıcı bir melek gibi yetişmiş durumdadır. Öyle ki, Prens'in

ölümünün yanında onbinlerce insanın Kadıköy sokaklarına çıkması ve devletin terörüyle karşılaşması haber değeri bile taşıyor. Üstelik üst aramaları esnasında bir kişi öldüğü halde. Fakat burjuva sınıf gerçekleri gizleyerek yok edemeyecek.

Aşağıda bir grup komünist ve öncü işçinin çalışmasını yürüttüğü ve Ülkede Gündem gazetesinde de bir kısım imzalarıyla ilan olarak yayınlanan çağrı metnini yayınlıyoruz. Bu imza metninin altına (imza olarak atılanların dışında); HADEP Küçükçekmece İşçi Komisyonu, Gebze HADEP vb. kurumlar; Stil Tiriko, Dilmur Tekstil, Fazıl Tekstil, Riva Tekstil, İPAŞ, Penyeteks, Serko Tekstil, Modern Tekstil, Gebze Çuval, Cer Metal, Arıkol, ESEM fabrikalarından işçiler ve buraya isimlerini sığdıramayacağımız yüzlerce işçi ve emekçi imza attılar.

İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği için 31 Ağustos'ta Kadıköy'deyiz!

En temel hak ve özemleri için mücadele eden kardeş Kürt halkı yıllardır dizginsiz bir kirli savaşla karşı karşıyadır. Faili belli cinayetlerden, köy yakmalara hepimizin gözleri önünde gerçekleşen bu vahşet, bizleri de insanlığımızdan çıkarmaktadır. Kendi kaderini tayin hakkı, kardeş Kürt halkının temel ve meşru bir hakkıdır. Halklarımız arasında kardeşliği tesis edebilmek bu hakkın koşulsuz kabulünden geçmektedir. Diğer taraftan, her türlü baskı ve sömürünün ardındaki temel neden sömürücü sermaye iktidarındır. Gerek sömürüyü bir parça sınırlamak, gerekse sınıfsız, sömürsüz özgür bir dünya kurabilmek, bütün milliyetlerden işçilerin birliğini şart koşar. Kürt, Türk, Laz Arap, Çerkez vb. bütün milliyetlerden işçilerin birliği yaşadığımız topraklarda özgürlük, barış ve kurtuluşun temel aracıdır. Gerçek ve kalıcı bir özgürlük ve barış, sömürüye son verecek işçilerle gelecektir. Bizler, İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği şiarıyla, Barış Treni'nin engellenmesini kınıyor ve bütün işçi, emekçi, ilericiileri 31 Ağustos'ta Kadıköy'e davet ediyoruz.

Mehmet Helvacı (Birleşik Metal-İş Ümraniye Şb. Başkanı)
Engin Civan Mert (Sarıgazi Hacı Bektaş Veli Der. Yk. üyesi)
İMES, Parsat Piston, Toz Metal, İctaş, Dökümay, Elka Balata, Alümağ, Ekom Elektronik, Nursan Kablo'dan bir grup Metal İşçileri Bülteni Okuru, Cevizli ve Kayışdağı'ndan Tekstil İşçileri Kurultayı Girişimcileri, Çorlu'dan bir grup tekstil ve inşaat işçisi, Gedikpaşa'dan bir grup kundura işçisi, Arılı Plastik ve Sefaş'tan Petro - Kimya İşçileri Bülteni Girişimcisi bir grup işçi, Cevat Çağırış (Ümraniye SİP İlçe Başkanı), Anadolu Yakası Emekçi Kadınlar Birliği.

“Eşel mobil, ESK işçi sınıfına en büyük ihanettir!”

REDDEDİYORUZ!

Aşağıda Genel-İş Anakent Şube Başkanı Murat Coşkun ile yaptığımız röportajı yayınlıyoruz.

S.Y.KB: *Bildiğiniz gibi bir süre önce, sendika ağalarının ihaneti ile sermaye işçi sınıfına eşel mobil sistemini dayattı. Eşel mobil saldırısı neyi hedefliyor?*

M.C: Eşel mobil sistemi sadece bugünün sorunu değil biliyorsunuz. Eşel mobil sistemi 1950’li yıllarda denenmiş, 1950’li yıllarda ortaya çıkmıştır. Batı Avrupa’da gerek reel ücretlerin düşürülmesi için, gerekse de sendikal birliği ve gelişen işçi hareketini engellemek amacıyla uygulanmaya çalışılmıştır. İşçilerin toplu pazarlık haklarını bir biçimde ellerinden almak anlamında Batı Avrupa ülkelerinde uygulanmıştır. Ancak sınıf hareketi o dönem bu saldırıyı boşa çıkarmıştı. Burada üç temel nokta var. Birincisi; eşel mobil sistemi işçi sınıfının birlikte mücadelesinin önüne bir set olarak getiriliyor. Toplu sözleşme dönemleri sınıf hareketliğini yukarı çeker. Grevler, direnişler yoluyla siyasallaşmasını sağlar. Bu tür dönemler sosyalist politika içinde önemlidir. Kapitalistler bunu çok iyi bildiğinden dolayı, eşel mobil sistemini getirerek toplu pazarlık ve toplu sözleşmeyi ortadan kaldırmak istiyorlar. İkincisi; bu sistem reel ücretlerin otomatik olarak geriye çekilmesi anlamına geliyor. Burada söylenen “artışlar enflasyon oranlarının altında olmayacak” lafı ise koca bir yalandır. Hiçbir zaman belirlenen enflasyon oranları gerçeği yansıtmıyor. Kendilerinin belirlediği bir enflasyon oranını veri alıp uygulayacaklar. Üçüncüsü; toplu pazarlık hakkı ortadan kalkıyor. Bu çok önemli bir şeydir. İşçi sınıfının toplu pazarlık hakkını kaldırmak, işçi sınıfının bütün ana arterlerini, bütün temellerini bitirmek anlamına geliyor. Onun kolektivizmine, örgütlenme bilincine darbe vurmak anlamına geliyor. Kapitalist sistem bunu uzun süre önce kendi çıkmazını, kendi sorunlarını aşmanın bir yolu olarak gündeme getirdi. Biz her zaman şunu savunuyoruz. Eşel mobile karşı gelmenin tek yolu vardır: Birlikte mücadele etmek. Gerek kamu çalışanları, gerekse işçi sendikalarının birlikte mücadele etmekten başka bir çaresi yok. Eğer biz beklersek, dünyanın herhangi bir yerinde uygulanamayan bir sistem bizde uygulanmaya devam edecektir.

S.Y.KB: *Konfederasyonların tutumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?*

M.C: Bugün Türkiye’de; DİSK ve Türk-İş ESK gibi bir konseyin oluşturulmasında en önemli mihenk taşlarıdır. Hak-İş’i zaten birçok noktada ciddiye almıyoruz. Ben de DİSK’e bağlı bir sendikanın şube başkanım. Burjuvazi esasen sendikalardan besleniyor. Yani DİSK’ten, Türk-İş’ten besleniyor. Sendika bürokrasisi devletle ilişkili bir bütündür. Rıdvan Budak’ın devletle ilişkisi olduğu ortadadır. Her konuda ortadadır. MGK sendikacılığı gibi bir kavram ortaya atılmıştır. Bunlar MGK arkasına takılmışlardır. MGK’dan brifing almış işçi sınıfına ihanet etmiştir. İhanet etmiş insanlar 30. yıl kutlamalarını en pahalı otellerde, işçilerin hiç gelmediği

yerlerde yapmıştır. En son genel kurulu da aynı şekilde yapmak için en pahalı otelleri seçmişlerdir. Kısacası eşel mobil sistemi gelirken kolay geliyor ülkeye. Sendikalar buna çanak tutuyor. DİSK’de dahil olmak üzere böyle olunca, ortada yapılabilecek bir şey yokmuş gibi toplum üzerinde bir ideolojik hegemonya kuruyor burjuvazi. Biz DİSK’i, Türk-İş’i yönetimiyle, politikalarıyla reddediyoruz. Yalnızca eşel mobil yöntemi karşısında aldığı tavırla değil, ‘96 1 Mayıs’ında aldığı tavırla ilgili reddediyoruz. ESK’e aldığı tavırla reddediyoruz. Susurluk’ta ışık söndermeye takılıp kaldılar. Bu sendikalar oturup burjuvaziyle anlaşacaklarına, genel grev örgütleselerdi çok daha etkili olacaktı. Sendikalar genel grev örgütlemese, toplu sözleşmelerde grevler örgütlemese, işçiyi sokağa taşımazsa, hakkını alma noktasında sosyalist hareketle birleşmezse, toplumsal muhalefette önemli bir rolü olmazsa o zaman sendikalara ne gerek var? Bu çok ağır bir tablodur, sendikal hareket açısından. Türk-İş, DİSK açısından. Ama biz yine de umutluyuz. Toplantılarında onları en radikal bir biçimde eleştiriyor, sınıf sendikacılığının ilkelerini hayata geçirmeye çalışıyoruz. Geçireceğiz de. Ne olursa olsun, ister bizi ihraç etsinler, ister başka bir şey yapsınlar engelleyemezler. Mesala benim şu anda 3 tanesi DİSK’ten, 4 tanesi genel merkezden olmak üzere 7 tane disiplin cezam var. Bu çok önemli değildir, biz mücadele edeceğiz. Yani bir taraftan devlete karşı, bir taraftan burjuvaziye karşı, bir yandan sendika bürokratlarına karşı mücadele etmek bizim görevimizdir. Biz bunu önümüze hedef olarak koyduk. Bunun için ne DİSK’in ne de Türk-İş’in politikalarına kesinlikle taraf değilim. Ve her koşulda reddediyorum.

S.Y.KB: *İşçi sınıfı bu saldırıya karşı nasıl bir mücadele yürütmelidir?*

M.C: Her zaman söylediğim bir şey var. DİSK’in o yükseliş ve şahlanış dönemleri incelendiğinde, başta sosyalist hareket olmak üzere toplumsal muhalefette de bir yükseliş görülür. İşçi hareketi sosyalistlerle ve diğer muhalif hareketliliklerle birlikte o dönemi örmüştür. Şimdi de bu birliktelik olmadan burjuvazinin bu çok yönlü, çok boyutlu ideolojik saldırılarına karşı mücadele etmemiz mümkün değildir. Dolayısıyla bize yakın olan, bizimle benzerlikler taşıyan bütün dinamiklerle birlikte olacağız. Sosyalist partiler olur, sosyalist dergiler olur, bütün demokratik kitle örgütleri olur. Bunlarla birlikte olmamız gerekir. DİSK yükseliş evresine girdiğinde sosyalist hareketle içiçe girmişliği vardır. Örneğin 1970 yıllarında, 15-16 Haziran direnişine karar alma noktasında DİSK temsilciler kurulu toplandığında sosyalist işçiler vardı. İşçi sınıfı en devrimci, en militan güçtür. Haklarımızı reformist politikalarla, pasifizme, uzlaşmayla alamayız.

Reslan’la Dayanışma Şenliği

DİSK’e bağlı Basın-İş sendikasında örgütlendikleri için işten atılan Reslan işçileri ile dayanışma için 30 Ağustos’ta Sefaköy Ekin düğün salonunda dayanışma şenliği yapıldı. Direnişin 50. gününde yapılan şenlik büyük bir katılım ve coşku ile geçti. Direnişteki Tıbset işçileri ve Albayrak işçileri de şenliğe güç kattılar.

Şenliğin yapıldığı salonun her tarafı Reslan İşçileri ve DİSK Basın-İş imzalı pankartlarla dolu idi. Pankartlarda “Yaşasın Reslan direnişimiz!”, “Yaşasın halkların kardeşliği!”, “İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!”, “Ortak komite, ortak direniş!”, “İşçilerin birliği halkların kardeşliği!”, “Ekmek yoksa, adalet yoksa, barış da yok!” sloganları yer alıyordu.

Şenliğin başlamasından kısa bir süre sonra Tıbset işçileri sloganlarıyla içeri girdi. Büyük bir katılımı gelen Tıbset işçileri şenlikteki havayı birden bire değiştirdi. Sloganlar daha gür atılmaya başlandı. Tıbset ve Reslan işçilerinin birlikte halaya durdukları sırada içeriye sloganlarla Albayrak işçileri girdiler. Şenlikteki bu dayanışma havası ile en sık atılan sloganlardan biri “Yaşasın sınıf dayanışması!” ve “Reslan işçisi yalnız değildir!” oldu. Şenliğe Ümraniye İşçi Evi’nden de yoğun bir katılım vardı.

Şenlikte Basın-İş adına yapılan konuşmada Yersuvat Hukuk Bürosu’nun oyunları teşhir edildi ve “Ya Reslan’a sendika girecek, ya da Reslan patronu iflas edecektir” denildi. DİSK Yeraltı Maden-İş Başkanı Çetin Uygur da yaptığı konuşmada işçi sınıfının hakları için mücadele ettiği kadar sınıfsız, sömürsüz bir dünya kurmak için de mücadele etmesi gerektiğini vurgulayan bir konuşma yaptı. Tıbset işçileri adına bir öncü işçinin yaptığı konuşmada kapitalist sisteme karşı verilen toplumsal mücadelenin önemine değinildi ve işçi sınıfının ve ezilen tüm kesimlerin birlikte düzene karşı mücadele etmeleri gerektiği belirtildi.

DİSK Genel Başkanı Rıdvan Budak, Emegın Partisi ve SİP Küçükçekmece İlçe örgütleri, Metal İşçileri Bülteni, Kaldıraç dergisi, Barikat okurları, Emegın Kurtuluşu Kurultayı’nın mesajları okundu. Reslan işçilerinin de katılımıyla bir günlük çalışmayla hazırlanan bir oyun sergilendi. Şiir ve türkülerle süren gece sloganlarla bitirildi.

Niğde’de İlk Adım: Fırın işçileri grevde

Türkiye’de Niğde, düzenin resmi ideolojisi ile yoğrulmuş, sindirilmiş, yozlaşmış insanlarıyla tanınır. Niğde’de işçi emekçilerin nicelik olarak zayıflığı, mücadele geleneğinin olmayışı, devletin yoğun baskısı vb. nedenlerden dolayı, ülkücü faşistler önemli etkiye sahiptirler. Adeta at koşuturlar.

Fakat son dönemde yaşanan bir dizi gelişme, bu olumsuz tabloyu kısmen de olsa değiştirmiştir. Niğde’de maaşların azlığından, sosyal hak ve sigortaların olmayışından dolayı fırın işçileri greve çıktılar. Böyle bir grevin dikkat çekici iki önemli yanı vardır.

Birincisi, bu grevin Niğde’deki sınıf mücadelesi açısından bir ilk deneyim olmasıdır. İkincisi ve daha da önemlisi, böyle bir grevin sıkı bir dayanışma örneği gösterilerek yapılmasıdır. Bilindiği gibi fırıncılık dağınık bir sektör. Böyle koşullarda örgütlü bir grev yapmak bir hayli zor. Fakat buna rağmen 29 Ağustos günü Niğde’deki istisnasız tüm fırın işçileri greve çıktı. Hem de çok iyi bir dayanışma örneği sergileyerek.

Fırın işçileri grevin ikinci gününde şaşkına döndüler. Çünkü işveren teslim bayrağını çekip işçileri masaya davet etti.

Ancak, işverenin böyle çabucak teslim bayrağını çekmesindeki düzenbazlık hemen suyüzüne çıkıverdi. İşverenler sefalet ücretiyle işçilerin karşısına çıktılar. Fakat işçiler üstün bir dayanışma örneği sergileyerek patronların bu oyununu kararlı tutumlarıyla boşa çıkardılar. Bununla yetinmeyen fırın işçileri Belediye binasına yürüyerek Belediye Başkanına teleplerini iletip binayı terkettiler, grev hala kararlı bir biçimde sürüyor.

**Kavga Bayrağını Yükselt!
Mücadele Barikatını Ör!
Yaşasın Sınıf Dayanışması!**

Niğde’den Genç Komünistler

Barış Konvoyu notları

“7 otobüs ve yaklaşık 350 kişi ile öğleden sonra yola çıktık. Türkiyeli ve yabancı barış heyetleri 1 nolu otobüsteydi. Sonraki otobüslerde ise yurtiçi ve yurtdışından çeşitli kurumları temsilen ya da bireysel olarak gelen yüzlerce insan vardı. Türkiye heyetinde HADEP, SİP, ÖDP, BP, EMEP, İHD, KESK’ten temsilciler bulunmaktaydı.

Konvoy ilk olarak trafik ekiplerince durduruldu ve otobüslere 7’şer milyon ceza yazıldı. Devlet konvoyun gidişini aksatmak için her türlü baskı yoluna başvuracağını gösteriyordu. Daha sonra Bolu’da kimlik kontrolüne alındık. Kimliklerimizin toplanmak istenmesine karşı çıkarak tek tek göstereceğimizi söyledik. Elleri “arananlar” listesi olan bir defterle gelen polisler kimlik kontrolünü mümkün olduğunca geciktirdiler.

Ankara’ya girişte Ankara Demokrasi Platformu tarafından karşılandık. Ankara’da ayrıca Gölbaşı’nda kalabalık bir kitle de sloganlarıyla bizi bekliyordu. Geçtiğimiz yollarda özellikle yol ayrımları polis tarafından tutulmuştu.

1 Eylül Pazartesi

Antep çıkışında tekrar durdurulduk. Orada çevre il ve ilçelerden gelen araçlar da vardı. O araçlar didik didik aranıp şapka, flama, kokart vs. herşey toplanmış, yırtılıp yakılmış, insanlar tehdit edilmiş bekletiyorlardı. Bizim 7 araçlık konvoyun önündeki otobüse de bıçakla saldıran bir özel tim, asılı olan “Musa Anter Barış Treni” yazılı pankartı kopartarak yaktı. Araçlardan inen insanlar sloganlar atmaya başladılar. Yakılanın yerine yenisini asarak, bir birakadı daha geçip devam ettik.

Birecik’e vardığımızda bir kez daha durduk. Burada Adana, Mersin, Tarsus, İstanbul, İzmir’den yaklaşık 70 otobüsle gelen binlerce insan jandarma çemberi içinde tutuluyordu. Konvoyumuzu olağanüstü coşkuyla karşılayan bu insanlar “Yaşasın halkların kardeşliği!” sloganlarını adeta haykırıyorlardı. Burada konuştuğumuz insanlar “Geri göndermek istediler. Gitmedik. Sonuna kadar direneceğiz”, “Ölmek var dönmek yok!”, “Askeriye otobüsleri tutuyorsa yürüyeceğiz, gerekirse yürüyerek gideceğiz Amed’e” diyerek ne kadar kararlı olduklarını ifade ediyorlardı. Buradan Dicle Anter’in de (Musa Anter’in oğlu) yer aldığı bir grup valiyle görüşmeye gitti. Daha sonra Murat Bozrak kitleye hitap ederek yalnızca 7 otobüslük konvoyun Amed’e gideceğini, bu yüzden geldikleri yerlere geri dönmelerini istedi. Bu karara tepki gösteren binlerce insan geri dönmek zorunda kaldı.

Bu arada Birecik kaymakamı yerli ve yabancı heyetlerle görüşerek adeta şov yaptı. Diyarbakır’a gidinceye kadar herhangi bir sorun yaşanmayacağına dair söz veren kaymakam, heyetleri rahatlatmış oldu.

Çevik Kuvvet Amirliğinde Toplu

Gözetli

Öğle üzeri Aligor’a yakın yol aramasında durdurulduk. İlk kez olarak polis kitleye fiziki şiddet uyguladı burada. Konvoya katılan özel araçlar vardı. Bu araçlardaki insanları gözaltına almaya çalışsalar da başarılı olamadılar.

Yol boyunca toplanan halk sevgi gösterisi yapıyordu, sloganlar atıyordu. Suruç’ta, Birecik’ta, Urfa’da 1 Eylül’e dönük olarak onlarca insanın gözaltına alınmasına, askerin silah kullanmasına karşın yol boyunca konvoyu selamlıyordu.

Tekrar yolumuz kesilerek Urfa Çevik Kuvvet Müdürlüğü’ne götürüldük. Otobüslerle birlikte 350 insan gözaltına alınmış olduk. Burada oluşturulan heyet valiyle görüştü. Vali “Diyarbakır’a giderseniz, hepiniz tutuklanırsınız” dedi. Akın Birdal ise yaptığı açıklamada Amed’i zorlayacağımızı söyledi.

Çevik kuvvet amirliğinden hemen sonra tekrar durdurulduk. Gerekçe olarak ‘güvenlik sorunu’ olduğunu ifade etti jandarma subayı. İnsanlar bizim tek derdimiz barış dediğinde subayın yanıtı ilginçti; “problem de orada zaten”.

Silvan’da tekrar çevirme yapıldıktan sonra yola devam ettik. Biz ilerlerken yol kenarındaki köylüler ve önümüzden geçen araçlar zafer işaretleri yaparak bizi destekliyordu. Ayrıca 7 araçlık konvoya 20’nin üstünde daha gönüllü araç katılmıştı.

Siverek’e yaklaşırken önümüzdeki ve arkamızdaki jandarma ve polis araçlarına bir de helikopter eklendi. Siverek girişi iki panzerle kesilmişti. Onun arkasında 2 kamyonla ve onun arkasında 1 panzerle daha olmak üzere 3 barikat kurulmuştu. Geniş bir alan ise askerler tarafından çevrilmişti.

Jandarma Alay Komutanı ile yapılan görüşmede konvoyun kesinlikle bir adım daha öteye gidemeyeceği söylendi. ‘Musa Anter Barış Treni’ girişimi heyeti burada da son derece pasif uzlaşmacı tavrını göstererek otobüslere binerek geri dönme kararını ilettiler.

Kararı tanımayan yabancı delegasyon, devlet barikatına karşı oturma eylemine geçti. Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://tntey.org> sloganlarla süren bu eylemin ardından

bu kez kolkola zincir kuruldu. Halaylar çekildikten sonra gerisin geri yola koyulduk.

Saldırılar

Geri dönüş yolu boyunca polisin ve askerin otobüslere yoğun baskıları vardı. İlk mola yerinde durmak istememize karşın özel timler yavaşlayan araçlara vurarak, insanları tehdit ederek durmamızı engelliyorlardı.

Baskılar özellikle basın emekçilerini taşıyan 6 nolu otobüse dönük yoğunlaşıyordu. Bir-iki kişinin inmesi için kapı açıldığı sırada saldıran faşist katil sürüleri, ellerindeki cop, sopaları sallamaya başladılar. Urfa şehir merkezinde gerçekleşen bu olayda arabadaki bir emekçi ağır yaralandı. Özel timin vahşi saldırılarından uzun süre yaralımızı hastaneye göndermek mümkün olmadı. Köpek sürüsü gibi otobüsü tekmeliyorlardı, yumrukluyorlardı.

Birecik çıkışında mola verdiğimizde tekrar bir saldırıyla karşılaştık. Polisin gözaltı girişimleri burada da sonuçsuz

kaldı.

Yol boyunca kurt işaretleri yaparak, tehditler savurarak insanları taciz eden polis, özel tim ve jandarma gittikçe azgınlıyordu.

2 Eylül

Sabah saatlerinde, basın emekçilerinin bulunduğu otobüs, yarın metre yüksekliğindeki yoldan çıkarak devrilme tehlikesi geçirdi. Ankara yakınlarındaydık. 1-2 saat sonra, saat 10.00’da Ankara yolu üzerinde durdurulduk. Burada da oturma eylemine geçen yabancı delegasyonlar yolu kapattılar. Sertleşen devlet güçleri panzerleri ve özel timi yığarak saldırı hazırlığına başladı.

Türkiye heyeti eylemin bitirilmesinden ve yola devam edilmesinden yanayken, yabancı delegasyon Hannover Çağrıcıları olarak konsoloslar gelene kadar bir yere kıpırdamayacaklarını belirtti. İspanyolca, Kürtçe, Türkçe, Almanca sloganlar ve marşlarla yolun uzun bir süre kapalı kalmasının ardından, Haluk Gerger’in katılımıyla bir açıklama yapıldı. Akın Birdal, Kathrin ve Dino (Alman ve İtalyan) yaptıkları açıklamalarda devlet terörü ve süren kirli savaşı protesto ettiler.

Konsoloslar gelip görüşüldükten sonra tekrar yola koyulduk. İstanbul girişinde elinde gözaltı listesiyle hazır olan polis kuvvetleri; Suna Aras, Mehmet Kılıçarslan (EMEP), Rahim Özdemir (KESK), Aydın Çiçek, Önder Ergüner (SİP), Dicle Anter, Ahmet Cihan, Kemal Yüksel (DBP), Ali Can Ünlü, Tomris Özden, Faysal Özçifçi, Erdem Özal, Hikmet Aden’i gözaltına aldı.”

(“Barış Konvoyu”na gözlemci olarak katılan bir Kızıl Bayrak çalışanının notlarından.)

31 Ağustos 1997 Pazar Kadıköy

Sabahın ilk saatlerinden itibaren Kadıköy Salı Pazarı’na toplanan birlerce insan “Musa Anter Barış Konvoyunu” uğurlamaya gelmişti. “Barış Treni”nin engellenmesine karşın “Hannover Çağrısı” uyarınca 14 ülkeden gönüllüler uçaklarla İstanbul’a geldiler. İstanbul’da ise vapur seferlerinin iptal edilmesine, Kadıköy’ün polis ablukasına alınmasına karşın yaklaşık 10.000 kişi Salı Pazarı’na toplanmış ve uğurlama töreni mitinge çevrilmişti. Ayrıca başta Küçük Çekmece, Sultanbeyli, Kartal olmak üzere birçok yerden otobüslerle gelecek olan kitleler polis tarafından engellenmişti.

KESK Başkanı Siyami Erdem’in “barış yolumuz açık olsun” diyerek bir konuşma yaptığı mitingte, girişim sözcüsü Münir Ceylan’da “Halkların birliği ve kardeşliği temelinde bir barış

mücadelesinin önünde kimse duramayacaktır, engel olamayacaktır” biçiminde bir konuşma yaptı.

Mitinge HADEP’in katılım düzeyi yüksekti. İstanbul’daki ilçe örgütleri başta olmak üzere, İzmir’den, Manisa’dan HADEP il örgütlerinin katılımı sağlanmıştı. HADEP’in dışında mitinge ÖDP belirgin bir kitle ile katıldı. EMEP, SİP ve DBP’de mitinge katılan yasal partilerdendi.

1 Eylül’e dönük olarak bir süredir “İşçilerin birliği halkların kardeşliği!” temelinde bir faaliyet örgütleyen komünistler “Kurtuluş devrimde, barış sosyalizmde-Kızıl Bayrak” pankartıyla ve sloganlarıyla mitingde yerlerini almışlardı.

Tüm engellemelere rağmen binlerin katılımı ile gerçekleşen mitinge hakim olan hava “Hemen şimdi barış” sloganında ifadesini

Devletin "Barış Treni" korkusu

"Musa Anter Barış Treni" girişimi planlanan biçimiyle gerçekleşemedi. Sömürgeci sermaye devleti, günler süren çeşitli siyasi, diplomatik manevra ve bir dizi kirli yöntemi kullanarak bu girişimi boşa çıkarmaya çalıştı. Miting ve toplantılara izin vermeyeceğini açıkladı. Ancak bu önlemlerin hiç biri "barış" girişiminin toplumda yarattığı politik etkiyi ve atmosferi dağıtamadı. Toplumun değişik kesimlerinin bu girişimi desteklemesinin ve sahiplenmesinin önünü kesemedi. Bu sahipleniş giderek güçlendi. Açık bir kitle desteğine dönüştü.

Bu girişimin açığa çıkardığı bir başka gerçek ise şuydu: Sömürgeci sermaye devletinin imha, inkar ve zora dayalı geleneksel politikaları ve kirli savaşı sürdürmedeki kararlılığı birkez daha açığa çıktı.

İstanbul Kadıköy'de başlayacak ve Amed'te bir dizi etkinlikle tamamlanacak olan "Barış Treni" programı daha İstanbul'da iken vahşi bir teröre ve saldırıya hedef oldu. Büyük bir polis ve asker gücü yığınağıyla Kadıköy ve çevresi adeta abluka altına alındı. Bütün caddeler ve sokak başları tutuldu. Vapur seferleri ikinci bir emre kadar iptal edildi. Boğaz köprüsü bir süre trafiğe kapatıldı. Otobüslerin Kadıköy'e girişi engellendi. Onlarca kişi keyfi biçimde gözaltına alındı. Tüm bu önlemler ve saldırılar binlerce kişinin Salı Pazarı Meydanı'nda toplanmasını yine de önleyemedi.

Günlerce önce sendikalar, DKÖ'ler, yasal partiler, devrimci gruplar ve komünistlerin yaptığı çağrı karşılık bulmuştu. Binleri bulan kitle, Söğütluçeşme'de toplanarak Salı Pazarı'na doğru yürüyüşe geçti. Her ne kadar; "Barış Hemen Şimdi", "Şimdi Barış Zamanı" sloganları yürüşe ve ortama hakim olsa da, sermaye sınıfının iktidarı ve kirli savaş gerçeği,

sloganlarda dile gelen "barış" talebini boğuyordu.

Son yıllarda "barış" talebi yükseltiyor. Barış talebi giderek legal partilerin ve bazı devrimci grupların politik platformunu ifade ediyor. "Musa Anter Barış Treni" girişiminin bu talebi, uluslararası kamuoyuna taşımak, sömürgeci sermaye devletinin kirli ve katliamcı yüzünü teşhir etmek ve tecritini hızlandırmak için gündemleştirdiği açıktır.

Ne var ki; "barış" talebinin yükseltilmesi, sermaye devletinin Kürt sorunu karşısındaki açmazını ve çözümsüzlüğünü derinleştirse de, bu talebin gerçekleşmesinin muhtabı olarak sömürgeci sermaye devleti görüldüğü koşullarda gerçek ve kalıcı bir barış gerçekleşemez. Kürdistan'da süren savaş sömürgeci sermaye sınıfının egemenliğinin bir sonucudur. Yıllardır süren bir kirli savaş; faili belli cinayetler, köy yakmalar-boşaltmalar, yargılı-yargısız infazlar, katliamlar olarak yaşanıyor. Bunun karşısına "barış" talebiyle çıkılarak değil, bu düzenin ve devletin yıkılmasını hedefleyen bir devrimci mücadele ile mümkündür.

İşçi-emekçiler içinde yükseltilmesi gereken şiar "Çözüm devrimde, barış sosyalizmde" olmalıdır. Kürt sorununun gerçek ve kalıcı çözümü mücadeleyi devrimci bir doğrultuda ilerletmekten geçer.

Komünistler "Barış Treni"ne ilgisiz kalmadılar. Sürece ve eylemlere bu perspektifle katıldılar ve müdahalelerde bulundular. Devrimci şiarları öne çıkardılar. "Çözüm devrimde, barış sosyalizmde!", "Yaşasın halkların kardeşliği!", "Kurtuluş devrimde, sosyalizmde!", "Kürt halkına özgürlük!", "Eşitlik, özgürlük gönüllü birlik!" şiarlarını kitlelere ulaştırarak temel aldılar.

Barış İçin Kapitalizme Karşı Savaş!

1 Eylül 1939'da Hitler'in Polonya'ya saldırısıyla başlayan ikinci emperyalist paylaşım savaşı, 50 milyon kişinin ölümüne, yüz milyonlarca kişinin yaralanmasına, yüzlerce şehrin yerle bir olmasına neden oldu. Büyük bir yıkıma neden olan bu savaşın başlangıç tarihi olan 1 Eylül, hayatını bu savaşta kaybeden 50 milyon insanın anısına Dünya Barış Günü ilan edildi.

İnsanlığın tüm değerlerini yok eden burjuvazi, diğerlerine yaptığı gibi "barış" kelimesinin de içeriğini boşaltmaktadır. Barış haftası nedeniyle yaptığı etkinliklerde "barışı" değil kapitalist barbarlığı kutsamaktadır. Bu etkinliklerden biri de, CHP'nin 1 Eylül'de Fenerbahçe stadında yaptığı barış şölenidir.

Bugün silah sanayi dünyada en çok harcama yapılan sanayi sektörüdür. Yapılan bir araştırmaya göre dünyadaki barınma, beslenme vb. sorunları, kapitalistler arası silahlanma bütçesinin 1/4'ü çözebilir. Fakat bu emperyalist ülkeler, aklıktan, sefaletten kırılan ülkelerde, yürüttükleri "barış hareketleri" ve "barış günleri" adı altında, barış kavramını en gerici savaşların, en haksız müdahalelerin örtüsü yapabilmektedirler. (1974 Kıbrıs Barış Harekati, Somali ve Bosna-Hersek'deki barış güçleri vb.) Böylece kendi sömürgeci sistemlerini, sömürge ülkelerdeki çıkarlarını güvence altına almaktadırlar. Ezilen halkların, beslenme, sağlık sorunları ya da ülke insanların barış içinde yaşamaları umurlarında bile değildir.

Dahası bu aynı savaşları, silahlarını pazarlamak ve kar etmek için kullanırlar. Körfez savaşında ve sonrasında Arap ülkelerinin silahlanma için emperyalistlere ödediği para tahmin edilemiyor.

2. Emperyalist paylaşım savaşından bu yana, bir üçüncüsü yaşanmadı belki fakat bu kirli ve haksız savaşların kaynağı emperyalist-kapitalist sistem var oldukça bu savaşlar da var olacaktır.

Bugün, bütün dünyayı sarmış olan bu savaş gerçeğini, uzaklarda aramaya gerek yok. Sömürgeci sermaye egemenliğinin kardeş Kürt halkına karşı yürüttüğü kirli savaş ve

işçi-emekçilere yönelttiği sistemli saldırılar, bunu yeterince açıklamaktadır.

Sermaye egemenliği, kardeş Kürt halkının ulusal köleliğe boyun eğdirmek için, yıllardır sömürgeci bir savaş yürütmekte, onları vahşice katletmekte, köylerini yakmakta, zorla köylerinden, topraklarından göç ettirmektedir. Bu kirli savaşa devlet bütçesinden, trilyonlarca lira aktarılmakta ve bu savaşın faturası işçi-emekçilere kesilmektedir. Böylece sermaye sınıfı ezilen kesimleri, hiçbir çıkarlarının olmadığı bu kirli savaşa suç ortaklığı yapmaya zorlamaktadır.

Türkiye'de her yıl binlerce insan faili meçhul (!) cinayetler, gözaltında kayıplar, işkenceler sonucu ölümler, yargılı-yargısız infazlar yaşanıyor. Bütün bunları, özellikle Susurluk olayından sonra devletin kendisi de gizleyemez hale gelmiştir. Ve ezilen sınıflar mücadele bayrağını yükselttikçe, devletin açık şiddeti artmaktadır.

Bugün sömürgeci sermaye sınıfı sahte "barış" çığlıkları atıyorsa, savaşın sona erdirilmesinden ve demokratikleşme paketlerinden söz ediyorsa bunun ardında sömürücü-kanlı yüzünü gizleme isteği vardır.

Barış'tan ve demokrasiden bahseden bu sermaye devleti, barışa karşı tahammülsüzlüğünü "Barış Treni"ne karşı tepkisinde bir kez daha gösterdi. 1 Eylül Dünya Barış Günü etkinlikleri çerçevesinde 26 Ağustos'ta Brüksel'den kaldırılması düşünülen ve Musa Anter Barış Treni adını alan trenin 1 Eylül'de Diyarbakır'da olması planlanıyordu. Fakat Barış Treni, sadece OHAL'in kaldırılmasından bahseden TC'nin değil emperyalist ülkelerin de gazabına uğradı. Bu olay, emperyalist kapitalist sistem için "barış"ının ne anlama geldiğini bir kez daha göstermiştir.

İşçi ve emekçi sınıfların sömürüsü ve ezilen halkların köleliği üzerinde yükselen sermaye egemenliği koşullarında kalıcı bir barış beklemek hayaldir. Adeta bir savaş makinası olan kapitalist sistem yıkılmadan kalıcı bir barıştan söz edilemez. Barış mücadelesi, kapitalizme karşı savaş demektir. Barış sosyalizmle gelecektir.

Barış İçin Kapitalizme Karşı Savaş!

Sermayenin Nefes Borusu: ESK

Sınıfa Büyük Saldırının Adı: Özelleştirme

MGK-TÜSİAD hükümeti, Ekonomik Sosyal Konsey'e özel bir önem veriyor. Bir süre önce, Türk-İş, DİSK, Hak-İş, TOBB, TİSK, TESK, TZOB, TÜSİAD temsilcileri ve hükümet adına Mesut YILMAZ'ın katıldığı bir toplantıda, ESK saldırısının nasıl hayata geçirileceği tartışıldı.

Sermaye devleti, "toplumsal uzlaşma" ve "sosyal barış" aldatmacasıyla güya toplumun her kesimine söz hakkı vererek IMF politikalarını kabul ettirmeye çalışıyor. Son ESK toplantısının gündemi bunu açıkça ortaya koyuyor. Toplantının gündemini, sosyal güvenlik kurumları, eşel mobil, makro ekonomik durum gibi konular oluştuyordu. MGK-TÜSİAD hükümeti IMF direktiflerini getiriyor, sendika ağaları ise bunu tartışmaya bile gerek duymadan işçi adına kabul ediyor. Tabi "emir büyük yerden" geliyor. Böylece işçi de kendisine yapılan bu saldırılara, sendika ağaları şahsında rıza göstermiş oluyor. Ve toplumsal huzursuzluğu yaratan, sosyal barışı bozan sanki işçi sınıfıymış gibi, bunların sağlanması için yine saldırılara boyun eğmek zorunda olan işçi sınıfı oluyor. Kaldırılması düşünülen eşel mobil ESK'in en önemli gündem maddesi olup, bir süre daha devamına karar veriliyor. Zamanında eşel mobil'in altına imza atan Bayram Meral haini sözde eşel mobile karşı çıkıyor. Fakat sermayenin kucağında oturup, çanağından beslenirken bu karşı çıkışın ancak göstermelik olabileceğini o da çok iyi biliyor aslında.

ESK Sermayenin Nefes Borusu Oluyor!

Ekonomik ve sosyal krizi uzunca bir süredir devam eden kapitalist sistem, kendine bazı rahatlatma kanalları açmak istiyor. Bugün ESK bu kanallardan birisidir. Sermaye ESK'le saldırı programlarına; eşel mobil, özelleştirme, esnek üretim vb.lerine meşruluk zemini hazırlamaya çalışıyor. Bunu da "toplumsal uzlaşma" ve "ülkenin menfaatlerinin önceliği" demagogileri üzerinden yükseltiyor. Örneğin, devletteki çeteleşme, mafyalaşma ve Susurluk olgusunun iyice açığa çıktığı dönemde, boğazına kadar pisliğin içine batmış ordu, kendisini MGK şahsında puripak göstermiş ve laiklik-şeriat sahte ikilemini gündeme sokmuştu. O zaman bugünkü ESK'in önceli olan "sivil inisiyatif" adı altında sendika ağası hainler, işçi sınıfını bu sahte gündeme taraf yapmaya çalıştı. Sınıfın onca sorunu için grevi ağzına bile almayan Rıdvan Budak, laiklik için genel greve gidebileceklerini söyleyip işçilerin bilincini bulandırmada MGK'nın emirlerini eksiksiz yerine getiriyordu.

Bugün ise sermaye için saldırı politikalarının biran önce ve ciddi bir dirençle karşılaşmadan hayata geçmesi

önemlidir. ESK bunun için çok önemli bir araçtır. Çünkü; yapısal kriz içerisindeki düzen, işçi direnişiyle karşılaşırsa kriz daha da derinleşecektir. İşçi sınıfının bağımsız sınıf tavrından uzak ve sendikal bürokrasiye teslim olmuşluğu ise sermayenin işini kolaylaştıran bir etkidir. Sendika ağaları işçinin yararına hiçbir şeyi ESK'e getiremeyeceği gibi yapılan bunca zamma üzüldüklerini söylemekten öteye birşey yapamazlar. Ancak timsah gözyaşları dökerler. Ücretlere ek zam talebinin geri çevrilmesi ve eşel mobilin bir dahaki toplu sözleşmeye kadar devamının sendika bürokrasisince kabulü, sermayeye hem rahatlık sağlıyor, hem de kitleler nezdinde meşruluk sağlıyor.

Saldırının İdeolojik Boyutu

ESK, sermayenin, sınıf savaşımını gizlemesini ve bulandırmasını kolaylaştırıyor. ESK saldırısının en önemli yönü budur aslında. "Ulusun, devletin çıkarları" bahane edilerek işçi-emekçilerden daha çok kemer sıkmaları, IMF politikalarını kabullenmeleri isteniyor. Burjuva devletin çıkarları, ancak burjuva sınıfın çıkarlarına denk düşer. İşçi sınıfının çıkarlarının savunulacağı devlet bu olamaz. Kapitalizmde işçi-emekçilerle, burjuvazinin barışmasının hiçbir koşulu yoktur. Böyle bir barış; işi gücü işçi sınıfına ihanet etmek olan sendika ağalarına yakışır.

Bugün aslında işçi sınıfı sendika bürokrasisinin de, devletin de işçi düşmanı yüzünü görmekte pek zorlanmıyor. Sorun sermayenin topyekün ideolojik saldırılarını karşılamada yol gösterecek işçi sınıfı partisinin yokluğu sorunudur. ESK ihanetine karşı mücadeleyi yükseltmek bugün komünistlerin en acil görevlerindendir. Bir dahaki ESK ve benzeri ihanetlerin sınıfın gündemine girmemesinin garantisi de ihtilalci sınıf partisi olacaktır.

**Sınıfa Karşı Sınıf!
Düzenin Karşı Devrim!
Kapitalizme Karşı Sosyalizm!**

MGK-TÜSİAD eliyle kurulan ANASOL-D hükümeti programında, ilk icraatlarının zamlar ve özelleştirmeye hız vermek olacağını açıklamıştı. Ve programda ekonomik tedbirler kısmında; "Ekonomi açısından hayati öneme sahip özelleştirme sürecinin hızlanabilmesi için gerekli tedbirler" adı altında özelleştirmeler gerekçelendirilmişti. İlk elden özelleştirilecek yerlerin Telekom ve kamu bankalarının olduğu, ayrıca enerji, iletişim gibi kamu hizmetlerinin özelleştirilmesinin önündeki yasal engelin hızla ortadan kaldırılacağı söylenmişti.

En son 30 Ağustos'da yapılan Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK) toplantısında, önümüzdeki süreçte 116 milyon dolarlık satışın gerçekleştirileceği açıklandı. Mesut Yılmaz, Bülent Ecevit ve büyük sermayedarların katıldığı toplantıda şu ana kadar özelleştirilen yerlerle hedefler arasında büyük bir uçurumun olduğu, özelleştirmeye daha fazla bir hızın verileceği açıklandı. Bu, şu anlama geliyor: Özelleştirme hazlanacak, işten atılmalar artacak, örgütsüzleştirme artacak, yani sınıfa saldırı daha da ağırlaşacak. O çok pohpohladıkları, övdükleri özelleştirme sınıfı canından bezdirecek, yaşam koşullarını daha da zorlaştıracak uygulamadan başka bir şey değildir.

Yapılan toplantıda, aynı zamanda özelleştirmede artık strateji değişikliğine gidileceği açıklandı. Bu strateji değişikliğiyle ise yine kendi ağızlarından, "özelleştirmede bölgeler arası dengesizliğin giderilmesi ve zarardaki şirketlerin ekonomiye kazandırılması" ön plana geçerken, bu kapsamda kurulan Kurtalan Çimento'nun yerel girişimcilere satılması kararını verdi. ÖYK, İslamcı sermayeye satışa da onay vermezken, daha önce özelleştirme kapsamında olmayan kamu bankaları ve sigorta şirketlerinin de bulunduğu 41 KİT'i kapsama alıyor.

Sermayedarlar sadece batıdaki kurumları özelleştirmeyelim,

Kürdistan'da olanları da hızla özelleştirelim diyorlar. Buna da, daha öncekilerde olduğu gibi çimento fabrikalarından başlayacaklar. İşçilere, emekçilere, halka dönük yatırım yapmaya geldiğinde Kürdistan'a kaynak akıtılamamasından dem vuran devlet, iş özelleştirmeye yani kendi sınıf çıkarlarına geldiği zaman hemen nasıl da kolları sıvayabiliyorlar. Yine, bölgeler arası dengesizliğin giderilmesi derken, Kardemir, Demir-Çelik, Soma Termik santraller gibi kamu kuruluşlarının ilk elden özelleştirileceğinin haberini veriyorlar.

Kurtalan Çimento'nun özelleştirilmesinin amacını ise şöyle açıklıyorlar; "Doğu ve Güneydoğu'ya dönük politikalar çerçevesinde bölgesel işadamlarını teşvik etmek ve yatırımlarını artırmak amacıyla Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın isteği üzerine, Canlar Otomotive verildiği söyleniyor.

Sermaye sınıfı saldırılarını her geçen gün yoğunlaştırarak devam ediyor. Bir tarafta Kürt halkı toptan bir imhaya tabi tutulurken, diğer taraftan ekonomik anlamda da bütün yeraltı ve yerüstü zenginlikleri sermayedarlara peşkeş çekiliyor. Kürdistan'da ekonomik, siyasi, ideolojik anlamda bir tahakküm uygulamaya çalışılıyor. Ve bunun yarattığı ağır fatura yine Kürt ve Türk bütün işçi ve emekçilere ödetiliyor. Kirli bir savaşla her iki ulustan binlerce insan ölürken, diğer taraftan bu savaşın ekonomik anlamda en büyük faturası, özelleştirme gibi kapsamlı bir saldırı da dahil edilerek yine işçi ve emekçilerden çıkarılıyor.

Diğer yandan, sürekli emekçilere özelleştirmeye karşıyız diye propaganda yapan CHP, daha geçen gün Ege Bölgesi Sanayi Odası toplantısına katılan Deniz Baykal'ın açıklamalarıyla bir kez daha gerçek yüzünü ortaya koymuş oldu. Sanayicilerin Baykal'dan isteği, hükümetteki ağırlığını koyarak özelleştirmeye önem vermesi idi. Buna karşılık sözde özelleştirme karşıtı sayın Baykal'ın verdiği cevap ise; Özelleştirmenin çağdaş bir ekonomik enstürman olduğunu dile getirerek "Özelleştirme konusunda yanlış anlaşıyoruz. Biz özelleştirmenin karşısında değil, yanındayız" dedi. İşte CHP'nin özelleştirme karşıtlığı.

CHP'sinden Refah'ına kadar bütün sermaye parti ve hükümetlerinin, özelleştirmenin karşısında olduğunu düşünmek büyük bir hayalcilik. Özelleştirmeler onların sınıf çıkarları gereği uygulamadır. Hepsi, bırakın bu saldırıya karşı olmayı, bizzat uygulayıcıları durumundadır.

İşçi ve emekçilerin sınıf çıkarları ise bu saldırıya dur demekten geçiyor. Özelleştirmelere karşı birleşik, militan bir mücadele hattı örmek önümüzde duran acil bir görevdir.

Değişen yüzler, değişmeyen politika ve IMF'nin dili

Refahiyol hükümeti "rejim krizi"ne neden olduğu gerekçesiyle ordunun da devreye girmesiyle yerini Anasol-D'ye bıraktı. "Rejim krizi" denilen şeyin burjuvazinin sınıf egemenliği noktasında bir tartışma olmadığı açık. Daha çok farklı yaşam biçimlerinin (batıcı-şeriatçı) çatışmasının beslediği gerginliktir sökonusu olan. Bir yönüyle de burjuva kliklerin pazarda pay kapma savaşı olarak tanımlanabilecek bu "krizin" taraflarınca tartışma konusu bile yapılmayan bir şey var: Piyasa ekonomisi.

Din sömürüsüyle emekçilere alternatif düzen vaadedenlerin tarikatlarını herhangi bir holdingin işleyişinden farklı olmayan sömürü mekanizmalarıyla yönettikleri bilinmektedir. Mürit yaptıkları emekçilerin maneviyatları gibi paralarını ve emeklerini de hortumladıkları gözler önündedir artık. Muhalefetteyken Amerika'ya, İsrail'e karşı yiğitlik yapan "Adil" düzencilerin foyalarının ortaya çıkması için iktidarın kapısına gelmeleri yetti. Washington'da hükümet etme izni için onlar da dilendiler. Filistin halkına vahşetin her türlüyle savaş açmış siyonist İsrail'le ittifak anlaşmalarını onlar da yeni unsurlarla sürdürdüler. Böylece ne yaman emperyalizm düşmanları olduklarını pratikleriyle gösterdiler.

Düzen ise yaratılan sahte gündemlerden emekçi sınıfların hak arama mücadelesini saptırmak için yararlandı. Dün RP iktidarını dindar emekçileri ve işçileri düzene bağlamanın aracı olarak kullandı. Bugün aynı politikayı, başka şekilde, her günahın kaynağını RP'ye bağlayarak, laiklik üzerinden uyguluyor.

Yeni hükümet ideolojik meşrutiyyetini özellikle bu çatışma zemininde tanımlamaya dikkat ediyor. Uzun süre medya kanalıyla pompalanan şeriat öcüsüyle yaratılan korkunun karşısında, "demokratlığın" ve "ilericiliğin" temsilcisi olarak, arkasındaki sendika ağlarının da desteğiyle meşruluğunu güvenceye almış oluyor.

Burjuvazinin "laik-şeriatçı" kavgasında elde ettiği en büyük kazanımı budur. Emek-sermaye çelişkinin gözden kaçırılması, işçi sınıfı ve emekçilerin gerçek sınıf düşmanlarını tanımlarını engellemek... Bu, burjuvazinin zamandan ve mekandan bağımsız değişmeyen politikasıdır.

Yeni hükümete biçilen "irticayı engelleme" misyonunun ardında, sermayenin işçi sınıfına ve emekçilere yönelen özelleştirme, sendikasılaştırma, taşeronlaştırma, zam, işkence vb. politikaları vardır. Önceki "imanlı" hükümetin açıkladığı kaynak paketlerinin en büyük kaynağı

olan özelleştirme, bu "imansızlar"ın da birinci görevi olarak ilan edildi.

Ekonomiden sorumlu bakanlar Güneş Taner ve Işın Çelebi, Özalcı ve hızlı özelleştirmeci olarak bilinirler. Işın Çelebi şöyle diyor: "IMF ve uluslararası finans kuruluşlarıyla, kullandığımız ortak dil sayesinde anlaşacağız. Yeni hükümetin yurtiçi ve yurtdışında oluşturduğu güven ortamı sayesinde, dengeleri yeniden kurup işleyişi düzenleyeceğiz. Herkes gelecek kaygısından uzaklaşarak, yeniden işiyle gücüyle uğraşır hale gelecek." (Liberal Bakış, 4 Temmuz '97)

IMF dilinin ne olduğunu anlamak için herhalde en iyi yol, IMF'in "yapısal uyum programları"nın sonuçlarına bakmaktır.

1982 borç kirzinden bu yana 70 ülkede 556 "yapısal uyum programı" uygulandı. Sözde amacı bu ülkeleri borç krizinden çıkararak istikrara kavuşturma olan bu programlar yürürlükteyken, 1980'ler boyunca gelişmekte olan ülkelerin halklarının geliri ortalama % 60

geriledi. Ve en önemlisi, ülkelerin borçları azalmadı, tam tersine arttırdı. 1980'de dış borçlar 658 milyar dolar iken, 1993'de 1.800 milyar dolara çıktı. Yani üç yıl içinde neredeyse üç kat arttı. Emperyalist tekeller tarafından gelişmekte olan ülkelere borç ve faiz yolu ile, Marshall yardımının iki katından daha büyük bir miktar, 178 milyar dolar

transfer edildi. Yine bu ülkelerde "mali reformlar"ın

yaratıldığı spekülasyonları kullanan bazılarının dışarı kaçırarak emperyalist ülke bankalarına istif ettikleri para miktarı, bağımlı ülkelerin toplam borçlarının % 40'ına ulaştı.

Afrika'da mutlak yoksulluk sınırı altında yaşayanlar nüfusun en az %30'una yükseldi. Dünya Bankası yoksulluk sınırı altında yaşayanların Afrika'da 2000 yılına kadar % 50 artacağını tahmin ediyor. Latin Amerika'da aynı oran 1980'lerin başında 130 milyon kişiye 1990'ların başında 180 milyona çıktı. (Ergin Yıldızoğlu, Globalleşme ve Kriz, s.117-119)

Ve daha devam eden korkunç istatistikler. Kapitalizmin yarattığı vahşetin ürktücü tablosu...

Bu başarısızlığı bazen IMF'nin kendisi de dil ucuyla da olsa kabul etmek zorunda kalıyor. Bir IMF raporu şöyle diyor: "Yapısal uyum programlarının bugüne kadar bir işe yarayıp yaramadığını söylemek zor... Gerçekten de programın uygulandığı ülkelerin çoğunda enflasyonda artış, büyümede düşüş görüldü."

Yine bir Dünya Bankası uzmanı, "Bu programların insani maliyetlerinin bu kadar yüksek, ekonomik kazancının bu kadar düşük olacağını düşünmüyorduk", diyor. (Aktaran Yıldızoğlu, age., s.179)

Elbette avuç avuç para saçanların, lüksün doruğunda yaşayanların yarattıkları bu vahşete üzölmeyecekleri biliniyor. Onların tek korkusu, ezilenlerin "tahammül sınırlarının" bitmesiyle birlikte, başlayacak olan

İşte emekçi sınıflara dayatılan "dil"

budur. ANAP'ın bir başka ağır topu, yeni THY genel müdürü Cem Kozlu: "Anavatan'ın elinde Türkiye'nin en tecrübeli ekonomi ekibi var. Bu siyasetçi ve bürokrat kadroları iktidar tecrübelerine ek olarak bir süredir muhalefette de proje hazırlığı içindeler. Anavatanın politikalarının yumuşak karnı olan gelir dağılımı alanında ise DSP'nin önemli yaklaşımları olacaktır. Sonuç ülkenin yıllardır özlemini duyduğu ve hakettiği istikrar için sürdürülecek hızlı büyüme ve dengeli paylaşım döngüsünü yaratabilir", diye yazıyor. (Yeni Yüzyıl, 3 Temmuz '97)

Bu "ekonomi ekibinin" 1983-90 arasındaki "tecrübelerinin", "projelerinin" ne anlama geldiğini, sömürü ve soygunun sınırsız ölçülere vardığı Özalcı dönem yeterli açıklıkta göstermişti. Zonguldak madencileri, "Çankaya'nın şişmanı işçi düşmanı" sloganıyla, işçi-emekçi düşmanı Özalcı politikaları en veciz biçimde suçlamışlardı. IMF patentli acı ilaçların patronların kasalarını tıka basa doldururken, emekçileri sefalete mahkum etmesinin bu alçaklarca bir önemi yok.

"ANAP politikalarının yumuşak karnına derman" olması öngörülen DSP'nin, adındaki "sol" kelimesi dışında, ikinci bir ANAP olduğundan şüphe etmek için bir neden yok. Şovenizmde herkesi sollayan Ecevit, serbest piyasacılıkta da herkesi sollayacaktır. İşçi dostu diye sunulan Ecevit, patronlara lokavt hakkı için çalışan kişidir. Tüm popülist demagogilerine rağmen emekçiler için kapitalizm cenderesi dışında bir amacı ve icraatı bulunmadığı, bizzat 1980 öncesi iktidar pratiğiyle sabittir. Önceki hükümet döneminde Çiller'in yanında IMF kapılarını RP nasıl aşındırmışsa, Ecevit de Mesut Yılmaz'a partnerlik görevini üstlenip aynı rezalete ortak olacaktır.

Bu hükümetle beraber ortaya konulan iyimser tablolar bir zamanların DYP-SHP koalisyon ortaklığındaki başlangıcı çağrıştırıyor. Sağla "sol"un büyük uzlaşması olarak sunulan işbirliğinin tıkanıklığı aşmak açısından yeni bir fiyatla sona ermesi kaçınılmazdır. Bunu elbette sermayenin tam da bu yolla krizi idare etmedeki, değişik hükümet bileşimlerini peşpeşe birkaç yıl deneyerek her seferinde belli bir zaman dilimini kazanmadaki başarısını küçümsemek için söylemiyoruz. Önemli olan, buna rağmen sürüp giden çözümsüzlüğün burjuva düzenin yapısal bir temel zaafı olduğunu görebilmektir. Ve bu zaafı en iyi biçimde değerlendirerek, devrime dayalı bir çıkış yolunu yığınların karşısına bir çözüm alternatifi olarak çıkarabilmektir.

Kalaba Halkevine Faşist Saldırı

Ankara Keçiören'de Kalaba Halkevi bir süre önce sivil faşistlerin saldırısına maruz kaldı. Aşağıda Halkevine üye bir gençle yaptığımız röportajı yayınlıyoruz.

S.Y.KB: *Halkevine yapılan saldırının gelişimini anlatır mısınız?*

HÜ: Olayın olduğu gün halkevinin karşısında her cuma olduğu gibi pazar açılmıştı. Saat 14.00 civarında pazar esnafından biri halkevine gelerek, A Takımının Kalaba Halkevine saldıracağını söyledi ve hemen gitti. Aynı günlerde 1995'te katledilen Erdal Yıldırım'ın abisi Hasan Yıldırım'da bölgede bir gerginlik olduğunu ve baskıların yoğunlaştırıldığını radyodan duyurmuştu. Olay günü 25 kişilik faşist A takımı 2'şer, 3'er gruplar halinde halkevinin etrafında ve pazarın içinde gezerek provokasyon ortamı yaratıyorlardı. Saat 18.00'e yaklaşıncı halkevinin yanında duran polis otoları uzaklaşmaya başladılar ve saat 18.00'de Murat Balkır isimli bir faşist, pazar içinde bir gerginlik yaratıp silahını çıkardı ve Hasan Yıldırım'a yöneltti. Halkevimizin üyesi Fatih Gültekin silahı görünce hemen engellemeye çalıştı. Pazar esnafı ve halk da Murat Balkır'ı engellediler ve silahın hedefi bulması durduruldu. Ancak o arada tetiğe basan faşist Murat, Fatih Gültekin'i kasıklarından vurdu. Pazar esnafı ve halk işte o zaman Murat Balkır'ı cezalandırdılar ve hastanelik ettiler. Bu meşru bir karşı koyuştu. Yaralanan arkadaşımız beş gün sonra yani salı günü taburcu oldu. Murat Balkır adlı faşist, bir süre önce irticai tehlike yaratıyor diye ordudan atılmıştı.

S.Y.KB: *Daha önce gerek Halkevine, gerekse Halkevi üyelerine yönelik böyle bir saldırıyla karşılaşmış mıydınız?*

HÜ: Geçen sene de Kalaba

Halkevi'ne gelen faşistler iki sefer halkevimizi kundakladılar. Ancak ne geçmişteki saldırılar ne de bu yaşadığımız saldırı, halkevinin çalışmasını durduramayacaktır. Aksine çalışmalarımız daha da yoğunlaşacaktır. Çünkü büyük bir moral üstünlüğümüz var ve faşist saldırıyı anında geri püskürttük. Bu çalışmalarımızın gelişimine ivme kazandıracaktır. Ayrıca şunu da belirtmek gerekir ki, arkadaşımızı hastaneye götüren halkevi çalışanlarına ve bu bölgede faaliyet gösteren birçok kitle örgütüne yönelik tehdit telefonları geliyor, tedirginlik yaratmaya çalışıyorlar. Saldırı ile ilgili 31 Ağustos gecesi 4 kişi gözaltına alınıyor. Ancak ilginçtir(!) tanık olarak gösterildikleri savcılıkta sanık konumuna düşürülüyorlar ve mahkemeleri de hala devam ediyor. Bugün de yine bir arkadaşımızı gözaltına aldılar ve öğleden sonra serbest bıraktılar. Ve biz ne hakla aldıklarımızı sorduğumuzda ise "isteseek sizleri de alırız" gibisinden keyfi bir söylemde ve tavırdaki bulundular.

S.Y.KB: *Peki bu süreçten sonra ne yapmayı düşünüyorsunuz?*

HÜ: Aslında tüm bu saldırıların, tehditlerin, gözaltına almaların vs. tek bir amacı var. Halkevimiz şahsında Keçiören halkını sindirmek ve kendi denetimleri altına almak istemektedirler. Az önce de söylediğimiz gibi büyük moral gücümüz var ve hiçbir saldırı bizi geriletemez, sindiremez. Şu anda yaralanan arkadaşımız Fatih Gültekin için bir hafta süreyle kampanya başlatıyoruz. Bu kampanyamız hem Fatih Gültekin'e maddi-manevi katkı sağlayacaktır, hem de bu faşist saldırıyı teşhir işlevi taşıyacaktır.

**Kahrolsun Faşist Diktatörlük
Faşizmi Döktüğü Kanda Boğacağız!
Sermayenin Faşist Çetelerini
Dağıtacağız!**

Zindanlar Yıkılsın Tutsaklara Özgürlük!

'96 yılında, 6-8-10 Mayıs genelgeleri ile sermaye devleti ve komünist-devrimci tutsaklar arasında dişe diş bir savaş başlamıştı. Bedenlerini ölüme yatıran tutsaklar, Ölüm Orucu ve SAG'da 12 şehit vererek faşist devlete diz çöktürmüşlerdi. Devam eden sınıf mücadelesinin bir parçası, mevzi bir savaştı '96 Ölüm Orucu ve SAG.

ANASOL-D hükümeti sermaye devletin yeni makyajıdır. Bu hükümet ve Adalet Bakanlığı iktidara gelir gelmez faaliyetlerine başladılar. Dışarıda, işçi emekçilere, zindanlarda ise tutsaklara yeni saldırı hazırlıkları yapılmaya başlandı. Tutsakların şehitler pahasına kazandığı haklar bir bir geri alınmaya başlandı. Sermaye devleti, bu ilk hak gasplarını hücre tipi cezaevi modeli ile birleştirmeye çalışmaktadır. Sermaye devleti tutsaklar üzerinde kurguladığı tüm saldırılarını hücre tipi saldırısıyla özdeşleştirmektedir.

Hücre tipi cezaevi modeli, hükümet ve devrimci tutsakları birbirinden tecrit edip, onları sindirmeyi, kişiliksizleştirmeyi ve nihayetinde itirafçılaştırıp, insanlıktan düşürmeyi hedeflemektedir. Bu saldırı, sermaye devletin işçi-emekçiler üzerindeki cenderesini tahkim etmekle başlayan, zindanlarda ise işçi-emekçilerin öncülerini teslim almaya yönelik bir kurguyla birleştiren yönelimdir.

Hücre tipi modeli için düşünülen pilot cezaevlerinden olan Ceyhan Cezaevi'nde bu gelişmeler sıcak bir biçimde yaşanmaktadır. Cezaevinde bu saldırı için teknik hazırlıklar bitmek üzeredir. Koşuş avluların üst bölümü çelik hasırlarla çevrilip, biz tutsaklar için hazırlanan hücreler de hazır duruma getirilmiştir. İdare saldırı için emir beklemektedir. Biz

komünist ve devrimci tutsaklar olarak bu saldırıya gereken cevap neyse vermeye hazırız. Şu anda, günün belli saatlerinde kapıları dövüp, mahkemelere yalın ayak çıkmaktayız. İdare gibi bizler de tetikte beklemekteyiz. Bununla beraber idare her geçen gün saldırıya zemin hazırlayan keyfi tutumlar takınıp, provokatif girişimlerde bulunmaktadır. Sermaye devletin Adalet Bakanı olan Oltan Sungurlu'nun "hücre değil, ola sistemi" ve "hücre modeline ben karşı çıktım, nasıl geri yapmamı beklersiniz" türünden açıklamaları tamamen kitlelerin dikkatini dağıtıp, beyinlerde karmaşa yaratmaya yönelik açıklamalardır. Bu açıklamalar bazı kesimlerde yankısını bulabiliyor. Fakat biz tutsaklar, aileler ve dışarıdaki komünist ve devrimciler, hücre tipinin özünde neyi hedeflediğini yaşayarak görüyoruz.

Dost-düşman bilsin ki, komünist ve devrimci tutsaklar olarak bedeller ödeyerek kazandığımız mevzileri, gerektiğinde bedel ödeyerek ve de ödeterek koruyacağız. İşçi sınıfına emekçilere ve onun önderleri olan devrimci ve komünistlere (hem zindanlardakilere, hem dışarıdakilere) yapılan saldırı, sermaye devletin bütünlüklü düşündüğü bir saldırdır. Bu anlamda, tutsaklara yönelik saldırılara karşı birleşik, militan bir mücadele hattı yaratılmalıdır. Sermaye devleti esas o zaman diz çökecektir. Biline ki biz tutsaklar, üzerimize düşeni yerine getireceğiz.

**Ceyhan Cezaevi'den
bir Ekim davası tutsağı**

Kaybederek tüketemezsiniz!

Gözaltında kayıplara karşı mücadelenin Bursa mevzisi '96 Ağustos'unda DMP tarafından açılmıştı. Aynı yılın Kasım'ında kurulan GKMP, bu mücadeleyi '97 Mayıs'ına dek sürdürdü. '96 Ağustos'undan '97 Mayıs'ına dek, 9 ay boyunca Bursa'da her Cumartesi oturma eylemi yapıldı. Ne var ki, kitlesellik sorunu GKMP ile de çözülmemişti. GKMP'yi oluşturan çevrelerin dışında anlamlı bir destek gelmiyordu. Platformda yer alanlar ise eyleme yüklenmiyor, çoğu kez birer temsilciyle eyleme katılıyorlardı. Sadece belirli olayların yıldönümlerinde biraz daha aktif bir ön çalışma ile belirli bir kitlesellik yakalanabiliyordu.

Bunun üzerine bir değerlendirme yapan GKMP, mevziyi İHD'nin üstlenmesi durumunda diğer çevrelerin yaklaşımlarında değişiklik olabileceği sonucuna vararak sorunu İHD'ye götürdü. İHD kabul ederse GKMP kendini feshedecekti. Böyle de oldu ve Mayıs '97 den itibaren, İHD bünyesinde oluşturulan Kayıplar Komisyonunun her ayın son

Cumartesi günü gerçekleştirdiği oturma eyleminin 30 Ağustos Cumartesi günü yapılan 4.sü Bursa Barış Platformu tarafından da desteklendi. Barış Platformu bu desteğini, 2 gün önceden yerel Radyo Mix aracılığıyla kamuoyuna da duyurmuştu.

Eylemde okunan bildiride son kaybetme girişimlerinden birinin mağduru olan Hikmet Boyuneren olayı anlatıldı. Çeteleşmiş devletin suçları bir kez daha teşhir edildi. 50-60 civarında bir kitleyle yapılan eyleme kamu çalışanlarından da belirli bir katılım vardı. Basın açıklamasının okunmasından sonra slogan ve alkışlarla İHD binasına kadar yürüyen kitle burada eylemi sonlandırarak dağıldı.

Gözaltında kayıplara karşı mücadelenin yaygınlaşması ve yükselmesi, kuşkusuz çetecileri bir nebze geriletecektir. Fakat tamamen ortadan kaldırmayacağı da açıktır. Çeteler yok edilmeden, çete düzeni değişmeden çete suçlarını ortadan kaldırmak mümkün değildir çünkü.

S.Y. Kızıl Bayrak/BURSA

Sermayenin Dini, Allahı, Vatanı Paradır

Sömüren sınıflar ezilenleri bölüp yönetmek, kirli emellerine, sömürü çarklarına alet etmek için dini duyguları hep istismar etmişlerdir. Örneğin, tarihte binlerce insanın ölümüne, sakat kalmasına sefeletine neden olan Haçlı Seferleri görünüşte din için, kutsal toprakların kurtarılması için yapılan savaşlardır. Bu seferleri düzenleyen devletler, bugünkü İsrail'in bulunduğu yerdeki ipek ve baharat yolu üzerinde ticari gemilerinin yanaşabileceği bir liman ve ticaret imtiyazı elde edince bu savaşlar da son bulmuştur.

Benzeri oyunlar sermaye düzenin de elinde önemli bir silah durumundadır. Kapitalistler, işçi ve emekçileri daha rahat sömürebilmek, "kader"lerine boyun eğmelerini sağlayabilmek, dahası yönlendirebilmek için dini kullanmaktadırlar.

Türkiye'nin yakın geçmişi benzeri örneklerle doludur. Bunların en sonuncusu, medyanın ikinci Mercüme olayı olarak adlandırdığı rezalet hala gündemde. RP'nin, sözde Çeçen halkına ve Bosna'ya yardım için topladığı paraların ve Libya'dan aldığı 10 milyon doların yerine ulaşmadığı ortaya çıkarıldı.

Bağımsızlık savaşı veren Çeçen halkına, "din kardeşlerimize" yardım toplamak söylemiyle İslami sermayenin siyasi uzantıları RP, MGTV eliyle ve devlet desteğiyle halkın vicdanına, dini duygularına seslenmiş; bu duygular sömürülerek 80 milyar dolar civarında para toplanmıştır. Bu kampanya çerçevesinde halkın milliyetçi şoven duyguları sivrilmiş, emperyalist işgale karşı tepkiler düzenin yedeğine çekilerek sömürü düzeni güçlendirilmiştir.

Bugün toplanan paraların çok komik bir kısmının yardım amacıyla yerine ulaştırıldığı, geri kalanının da kurulan kara para aklama şirketleri aracılığıyla RP'nin kasalarına aktığı ortaya çıkmıştır.

Onlar işçi ve emekçileri vatan için askere çağırırlar. Din için dayanışmayı propaganda ederler. Onlarca defa hacca gidip, kıldıkları cuma namazını ve dini oy toplama aracına dönüştürürler. Ama bu aynı "din kardeşimiz", Çeçenler için toplanan paraları kendi sefahatleri için kullanırlar. Nerede kaldı bunların dini, Allahı, vatanı aşkı? Sermayenin dini, vatanı, milleti olmaz. Onların dini de, vatanı da, milleti de, Allahı da paradır.

Bu çürümüş, kirli, barbar sömürü düzeni devam ettiği sürece inanç ve duygu sömürüsü de sürecektir. O halde görev bu düzeni yıkmaktır.

**Ya Barbarlık İçinde Çöküş,
Ya Sosyalizm!**

Har(a)çlara Yeniden Zam!

Sermayenin yeni saldırı hükümeti, har(a)ç zamları geçtiğimiz günlerde açıklandı. %80-100 arasında değişen oranlarda gelen zamlar, emekçi çocuklarına artık üniversitede yerlerinin olmadığını bir daha söylüyordu.

MGK ve TÜSIAD'ın emirleri doğrultusunda kurulan yeni Anadol-D hükümeti önceki hükümetleri aratmayacak şekilde ardı ardına zamlar yapmaya başladı. Tüpgazdan akaryakıt, tek el ürünlerinden şekere yapılan zamlar mevcut bütçe açıklarını kapatmaya ve ordunun yeniden yapılandırma projesinin finanslarını sağlamaya çalışmaktadır. Öyle ki, kirli savaşı için orduya günde 2 trilyon ayrılmaktadır.

Peşisıra gerçekleşen zamlarla halkın tepkisini çeken Anadol-D hükümeti kılıf bulmaya çalışıyor. 8 yıl kesintisiz eğitimin yasalaşması ile birlikte zamların gerekçesi bulundu. "8 yıllık eğitime geçiş" hükümetin yeni zamlarının bahanesi oldu.

Tarihin en büyük krizlerinden birini yaşayan sermaye devleti, bu durumdan çıkabilmek için sürekli işçi ve emekçilere saldırılar düzenliyor. Daha fazla kar ve bunun sağlanması için daha fazla zor ile ayakta durabilen burjuvazi; özelleştirmeyle, eşel mobilite, sendikasıylaştırmayla, pahalılıkla, işten atma ile, emekçileri insanlık dışı koşullarda yaşamaya mahkum etmek istiyor.

Kapitalistlerin çocukları için özel okullar, özel dersaneler birbiri ardına açılırken; işçi-emekçi çocukları daha ilkokuldan itibaren en zor koşullarla karşı karşıya kalmaktadır. İlkokulla beraber sözde parasız ve devletin temel sorumluluklarından biri olarak gösterilse bile ücretli olarak çalıştırılarak kömür, kayıt parasına

kadar öğrencilerden alınmaktadır. Bugüne kadar sözde gönüllü(!) olarak toplanan katkı payları, artık resmi kararlarla zorla toplanmaya başlanmıştır. Yüksek öğretimde ise har(a)çlar her gün artırılmakta, bununla beraber bilimsellikten uzak, yalnızca teknik bilgilendirme derecesine indirilmiş bir yüksek öğretim verilmektedir. Şu anda yapılmaya çalışılan 8 yıllık eğitim tartışmaları da sahte bir zemine oturmaktadır. Laiklik-şeriat ikilemi içerisinde asıl saldırılar gizlenmeye, işçi ve emekçilerin gündemi saptırılmaya çalışılmaktadır. Eğitimde özelleştirme saldırısı tüm hızıyla sürerken, gerici-şoven bir müfredatla bilim dışı bilgiler okutulurken, işçi ve emekçilerin çocuklarına okulların kapıları kapatılırken yürütülen bu tartışmalar iğrenç bir ikiyüzlülüğün göstergesidir. Öyle bir ikiyüzlülük sergilenmektedir ki, sözde imam hatipleri kapatacak olanlar, geçmiş dönemde kuran kurslarının ve imam hatip liselerinin açılıp-desteklenmesi ve yaygınlaştırılması için çaba harcamış kişilerden oluşmaktadır.

95-96 dönemine baktığımızda %400'lere varan har(a)ç zamlarına, öğrenci gençlik "Haraçları ödemiyoruz" şiarıyla karşı çıkmıştı. Eğitimde özelleştirmeye, paralı eğitime, eğitimin yerine savaşa ayrılan paralara, sahte öğrenci birliklerine, polis terörüne karşı; eşit, parasız, bilimsel eğitim sloganlarını haykırmıştı. Bugün saldırılar karşısında işçi ve emekçilerin, öğrenci gençliğin ortak tepkisini örgütlemek ve yükseltmektir. Eğitimde özelleştirme saldırısı başta olmak üzere, tüm bu uygulamalara karşı hatti sergilemeliyiz.

Kerevitaş'ta İhmal Patladı

Bursa'da, İzmir yolu üzerinde kurulu Kerevitaş fabrikasında amonyak gazı tankeri patladı. Hayvanlar öldü, insanlar zehirlendi, doğa tahrip oldu. Çevredeki tüm yeşillik, tüm bitki örtüsü kurudu.

Yakın çevredeki hayvanlar ölürken, insanların sağ kalmaları yine tesadüfe bağlıydı. Patlayan tankerin yakınlarında insan yoktu. Ama olabiliyordu. Çünkü fabrika bir köyün yanbaşıda bulunmakta. Amonyakla kavrulup yakılan bitki örtüsünün büyük çoğunluğu da bu köyün ekili arazisiydi. Yani patlamayla verilen zarar sadece doğaya değil, köylünün emeğine ve ürünlerineydi.

İnsanlar ilk etapta canlarına zarar gelmemiş olmayla bir avuntu bulabiliyorlar da, patlamanın şokunu atlatır atlatmaz ne kadar büyük zarara uğradıklarını görmeye başladılar. Oysa zararın büyüğünün bugün görünen kadar olmadığı, amonyak gazının kalıcı zararları bulunduğu da çok geçmeden kamuoyuna açıklandı.

Kimya Mühendisleri Odası'ndan yapılan açıklamaya göre, amonyak gazının gerek ciğerlerde, gerekse doğal çevredeki etkileri kalıcıydı. Zaten patlamanın hemen ardından, yakındaki Ulubat gölünde balık ölümü başlamıştı.

İnsana ve doğal çevresine böylesine büyük zararlar veren bu tür ihmallerin tek sorumlusunun, gözünü kar hırsı bürümüş kapitalistler olduğu, bu patlamayla bir kez daha ortaya çıktı. Olayın 3. günü bir açıklama yapan Nilüfer Kaymakamı, "tehlikeyi farketmediğini, 1 ay kadar önce, fabrika yönetimini uyardığını" söylüyor. Cahilce bir konuşma. Bu konuşmayla suç ortaklığını da itiraf etmiş oluyor çünkü. Kaymakam ilçede en üst devlet yetkilisidir. Bu yetkiye fabrika kapatma da girer. Onun görevi uyarmak değil, önlemektir. Madem tehlikeyi farketmiş, devlet olarak önleyici tedbirler almak zorundadır. Ne var ki, işçinin-emekçinin yaşamı ve sağlığı kapitalistleri de, onların devletini de ilgilendirmektedir. Şimdi Kerevitaş patronuyla devlet elbirliğiyle, hasar tespitinde en düşük miktarı köylüye dayatmaya çalışacak. Ürünleri yanan, çaresiz kalan köylüler de bu fabrikanın ucuz köleleri olmaya boyun eğmek zorunda kalacaklar. Zaten fabrika işçiliğine ek olarak, aynı fabrikaya ev işçiliği de yapan köylüler, kadını-çocuğu ile Kerevitaş kapitalistinin yarı köleleri durumundaydı. Şimdi açlığın da dayatması ile bu durumları daha da pekişecek, daha da kötüleşecektir.

Sol ve zaafılar

Haluk GERGER

Türkiye solunu bozan pek çok etmenden söz etmek mümkün. Kemalizm gibi, devletçi anlayışı gibi, taşıyıcı kadroların sınıfsal kökenleri gibi, organik aydınını yetiştirmemek, teorik birikimsizlik, geleneksizlik gibi...

Özellikle legal/açık alanda faaliyet gösteren Türkiye solunun değerler sistemini çarpıtan ve onu yozlaştıran, burjuva dünya görüşünün etkilerine açık bırakan bir başka temel neden ise, Türk burjuvazinin eksikliklerini kapatma görevinin de sola düşmüş olmasıdır.

Türk burjuvası, elbette bilinen nedenlerle, anti-demokratik bir karaktere sahip olagelmıştır. Böyle olunca da, demokrasi ve insan hakları mücadelesi, Türkiye solunun acil görevleri arasında hep en önde gelen görevlerden olagelmış, sosyalizm yerine demokrasi savaşımı sosyalist hareketin gündeminin başına oturmuştur. Giderek bu, burjuva demokrasinin normlarının sosyalist hareket içinde gereğinden fazla etkinlik kazanmasına neden olmuştur. Zamanla da, demokratizm ve değerleri sosyalist ilkeleri örtücü ve bozucu bir nitelik kazanmış, sosyalist özgürlükçülüğün oluşup gelişmesine de engel oluşturan bir konuma gelmiştir. Üstelik ayrı ve yapay bir zemin üzerinde yeşertilmeye çalışan burjuva demokrasi kültürü de çarpık bir özelliğe bürünmüştür. Bir yandan burjuva demokrasisini "Filipin tipi demokrasi" diye küçümseyen, öte yandan da onun "daha iyisi"ni kendi burjuvasına rağmen egemen kılma mücadelesi veren bir anlayış, sonuçta, sosyalizmi son derecede çarpıtan bir geleneğe dönüşmüştür.

Benzer bir gelişme milliyetçilik konusunda da ortaya çıkmıştır. Türk burjuvazisinin emperyalizme olan bağımlılığı ve kozmopolit-işbirlikçi karakteri, milliyetçilik değerlerini ve ulusal bağımsızlık sorununu Türkiye solunun mücadelesinin merkezine oturtmuştur. Hatta denebilir ki, 60'larda bir yeniden doğuş yaşayan sosyalist hareketin kökeninde milliyetçi ve

bağımsızlıkçı yöneliş sınıfsal güdülerden daha ağır basmıştır. Bu milliyetçi eğilime bir de aynı dogmadan kaynaklanan ve Sovyetik Üçüncü Dünya projeleriyle de perçinlenen kalkınmacı anlayış eklenmiş, giderek sosyalizm milliyetçi, bağımsızlıkçı ve kalkınmacı bir burjuva dünya görüşüyle özdeşleşir olmuştur. Bu milliyetçi sapmanın son derecedeki yıkıcı etkilerini bugün özellikle görmekte ve yaşamaktayız.

Bu tür ideolojik değerlerin sızması, sosyalist hareketi burjuva kurumları da savunmaya iten bir başka yanlış konuma sürüklemiştir. Milliyetçi yöneliş, örneğin ordu konusunda büyük yanılgıları beraberinde getirmiş, düzenin silahlı gücü, neredeyse, onu yıkacak bir araç olarak algılanmış, yüceltilmiş ve hastalıklı bir düşünce yapısı tahribatlara yol açmıştır. Bu süreç içinde, toplumsal dönüşümün itici motor gücü olan sınıf mücadelesi ve proletarya bir yandan doğal bir biçimde bilinçlerden sönmülmüş, bir yandan ittifaklar manzumesi içinde mahcubiyet nedeni olarak görülmüş bir yandan da ordu gibi burjuva kurumlarını rahatsız etmemek için bilerek bilinçlerden kaçırılmıştır.

Türk burjuvasının çok yönlü maddi ve kültürel birikimsizliklerden kaynaklanan ilköllüğü, başka biçimlerde de Türkiye solunun burjuva kurumlarına sahip çıkması, onları benimsemesi sonucunu doğurmuştur. Örneğin, hukuk tanımaz burjuva hegemonyacılığına karşı sol, burjuva devletin aslı kurumları olan ve asıl işlevlerini emek karşıtlığında bulan yargı kurumlarının (ve benzer devlet aygıtlarının) baş savunucusu olmak durumunda kalmıştır. Türkiye'de bir zamanlar Danıştay ve Yargıtay neredeyse tüm sosyalist kurumlardan çok daha fazla saygınlığı olan ve savunulan kurumlar olmuşlardır. Doğaları itibarıyla burjuva baskı mekanizmalarını oluşturan bu tür yapıların sosyalist hareket içinde kazandıkları bu etkinlik elbette büyük zaafılara da neden olmuştur.

Emekçi halkın bilgi ve haber

kaynaklarını kurutan, onun bilincini çarpıtan, burjuva militarizminin ve kültür yozluğunun başlıca taşıyıcısı olan basın da, benzer bir biçimde, Türkiye solunun "bilinç ve bilgi kaynağı" hatta kimi "solcu" köşe yazarlarıyla "mücadele aracı" olarak görülmüş, öyle kullanılabilir sanılmıştır. O "solcu köşe yazarları"nın korkunç yıkımına bugün bizzat onların yeni konumlarında tanık olmaktadır. Ama bu arada da olan olmuş, sosyalist hareket ve kadrolar çoktan zehirlenmişler, bu zehirler yer yer geleneğe damgasını vurmuştur.

Kurumlarla birlikte, kimi burjuva aydınlar sosyalist sayılmış, bireyler ve kurumlarla birlikte burjuva değerler de ideolojiye damgalarını vurmuş, Türkiye solu, sosyalizme yabancı bir değerler-kurumlar-kişiler üçgeninde boğulmuştur. Burjuva aydınlanmacılığı, Türkiye solunun programatik-stratejik hedefleri olmanın bile ötesine taşmış, içselleştirilmiş, bir fetişe dönüşmüştür. Böylece başkalaşmış, ucubeleşmiş sosyalizmi savunabilmek için de, kapitalizmin olmazsa olmaz niteliklerini bile yadsıyan ve abartılmış bir "kendine özgü Türkiye" efsanesi teorileştirilmeye çalışılmış, ideolojik şarlatanlık geçer akçe olmuştur.

İşte bugün kemalizmden ve burjuvaziden kopuş sorununu işlerken, bu kopuşun pek çok bağımlılık zincirinin kırılması anlamına gelmek zorunda olduğunu bilmek durumundayız. Kopuş, öyle bir-iki şeyden "koparmak"la olmuyor. Bunun için bir alanda "özgürleşmiş" birinin bir başka alanda anti-devrimci tavrıyla bizleri afallatmasının altında yatan da bence bu "çok yönlü bağımlılıklar"dır.

Kürt sorunu ise, ancak "bütüncül, toptan bir kopuş"u gerektirdiğinden, Kürtlerin sık sık düş kırıklıklarına uğraması bizleri ve tabi asıl Kürtleri hiç ama hiç şaşırtmamalıdır...

(Haluk Gerger'in bu yazısı günlük Özgür Politika gazetesinin 30 Ağustos 1997 tarihli nüshasından alınmıştır.)

Eksen Yayıncılık Kitapları

1. Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm (TDPK Eleştirisi)
2. Baskı 300 000 TL.
3. Modern Revizyonizmin Çöküşü SB ve D. Avrupa Üzerine (Tükendi) 650 000 TL.
4. Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış ve Platform Taslağı 175 000 TL.
5. Devrimci Harekette Reformist Eğilim 400 000 TL.
6. Teori ve Program Sorunları 550 000 TL.
7. Dünyada Yeni Düzen ve Ortadoğu (Tük.) 250 000 TL.
8. Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi 450 000 TL.
9. Bir Gün Bile Yaşamak, (Tükendi) (Roman: O. İyiler) 1.400 000 TL.
10. EKİM 1. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar 550 000 TL.
11. ekimler-1, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi (Tükendi) 700 000 TL.
12. ekimler-2, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi 700 000 TL.
13. Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi (Tük.) 350 000 TL.
14. İş Yazışmalar/İç Çatışmalar, Işık, Daha Çok Işık 400 000 TL.
15. EKİM Olağanüstü Konferansı (Tutanaklardan Seçmeler) Devrimci Politika ve Örgütlenine Sorunları 550 000 TL.
16. Kürt Ulusal Sorunu Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler (Genişletilmiş 2. Baskısı Hazırlanıyor) 650 000 TL.
17. Tasfiyeciliğe Karşı Konuşma ve Yazılar, Kopanlar ve Kapılanlar 450 000 TL.
18. Devrimci Gençlik Hareketi Genişletilmiş 2. Bas. 550 000 TL.
19. Gebze Direnişinin Ardından 175 000 TL.
20. 20 Temmuz Dersleri 175 000 TL.
21. Dünya'da ve Türkiye'de Özelleştirme Saldırısı 175 000 TL.
22. "İş-ekmek-özgürlük" sloganı üzerine, Liberal Demokratizmin Politik Platformu Genişletilmiş 2. Baskısı 250 000 TL.
23. EKİM 3. Genel Konferansı Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler 650 000 TL.
24. Küçük Burjuva Popülistmi ve Proleter Sosyalizmi (Z. Ekrem'e Cevap) 450 000 TL.
25. EKİM 3. Genel Konferansı Örgütsel ve Siyasal Tartışmalar (Tutanaklar) 750 000 TL.
26. Demokratizmi Savunmanın Sınırları 200 000 TL.

YAKINDA KİTAPÇILARDA

Kürt Ulusal Sorunu

Teorik
Programatik
Perspektifler
ve
Siyasal
Değerlendirmeler

Kürt Ulusal Sorunu-2

Teorik
Programatik
Perspektifler
ve
Siyasal
Değerlendirmeler

EKSEN YAYINCILIK

HEPİRAT

Küçük
Burjuva
Popülistmi
ve
Proleter
Sosyalizmi

EKSEN YAYINCILIK

Sınıf çalışmamızın b

Bu sayfalarda dizi yazı halinde yayınlanan Anti-emperyalizm /

Bağımsızlık Sorunu konulu konferansın

11. Bölümü'nün yayınına gelecek

sayımıza erteliyoruz. Bunun yerine bu

sayımızda komünist hareketin

İstanbul'daki sınıf çalışmasının güncel

sorunlarını irdeleyen ve bizzat çalışma

alanındaki komünistlerce kaleme alınan

iki ayrı yazıya yer veriyoruz.

Devrimci politik partiler ve devrimci politik mücadele, merkezi iktidar hedefine dayalıdır. Bu nedenledir ki, kendi yapılarını bu iktidar savaşına uygun örgütlemek zorundadırlar. İktidar hedefine yönelmiş olsalar da partiler ekonomik savaşıma katılırlar. Ama kendi örgütlülüklerini asla sendikal örgütlülüğe indirgeyemez ya da onu eksen alamazlar. Böyle bir örgütsel varoluş hali, iktidar hedefini deforme eden bir ögeye dönüşür. Böyle partiler devrimci kimliklerini ve öncü konumlarını yitirirler. Reformist-kuyrukçu bir platforma düşerler. Politik bir örgüt, sendikalara paralel bir örgütlenme şeması izlediği ölçüde, reformist-sendikalist bir eğilimin altyapısını hazırlamış olur; ya da, zaten bu tür bir ideolojik-politik hatta sahip olduğunu örgütsel yapı üzerinden de dışa vurmuş olur. Bu, bir ölçüde, semt esasına dayalı örgüt şeması ile halkçı-demokrat ideolojik-politik konum arasındaki organik ilişki gibidir.

Özellikle sınıf mücadelesinin durgunlaştığı dönemlerde politik mücadele geriler ve politik mücadele ekonomik mücadelenin sonucunda doğma eğilimi güçlenir. Ekonomik mücadelenin baskın olduğu böylesi dönemlerde, işçi sınıfının ekonomik örgütleriyle politik örgütünün hem işlevi hem biçimi arası yakınlaşmayı süreklileştiren ve teorize eden çarpık eğilimler doğar. Bu çarpık eğilimler, içerikte politik mücadelenin sendikal zeminde ele alınması, biçimde ise sendika ile parti örgütlerinin içiçe geçmesi ve **paralel** bir şemaya oturması olarak kendini gösterir.

Sınıfın ekonomik örgütleri olarak sendikalar yüzlerce yıldır temel örgütsel şema olarak **sektörel** örgütlenmeye ulaşmışlar ve bunu süreklileştirmişlerdir. Bölge ve işyeri sendikacılığı yoluyla, önce varolan sektörel örgütlenme şemasını yıkmak ve böylece sendikal bürokrasiyi aşmak gibi ütöpik fikirler de vardır. Bölge ve işyeri sendikacılığı önerisi, sendikal bürokrasinin doğuşunu ve sürekliliğini örgüt modeline bağlamakta, böylece bilinç-hareket ögesinin belirleyiciliğini atlamaktadır. Sektörel sendikal yapı zaten bir dizi işlevsel ögesi yüzünden baskın biçim halini alabilmiştir.

Sınıf çalışmamızın bugünkü kendine özgü ortamında ve evresinde sektörel bültenler belli bir yer tutmaktadır. Bu araçlar öteki işlevler yanında sektörel bağımsız işçi platformları üretmeye ve onları kucaklayan ve temsil eden bir yayın haline gelmeye de çalışmaktadır. Ama geçiş aşamasının bir parçası olarak bültenler bu tür platformları öcelemede ve somutta yerel komünist örgütlerce çıkarılmaktadır. Bu ise yerel

komünist örgütleri, belli çalışma bölgeleri üzerinden konumlandıkları halde, kendi bölgelerinde önplana çıkan sektörlerden biri üzerinde yoğunlaşmaya itmektedir. Sektörel bülten çalışması bunu zorlamaktadır. Böylece tablo her bölge örgütünün başka başka sektörlerde yoğunlaşması temelinde fiili bir işbölümünü doğurmaktadır.

Bu tür zorunlu bir işbölümünün iki sonucu oluyor: Bunlardan **ilki**, bölge örgütlerinin, taktik politik hat ve araçların üretiminde etkin bir yer tutması ve tam da böyle bir pratiğin yardımıyla yeni çalışma düzeyini kavramalarıdır. Bu sonuçtan ise, örgütü yeni çalışma düzeyine kazanacak araç/planlama konusu ve “yakın önderlik” kategorisi çıkar. Görüldüğü kadarıyla araçlar/bültenler devreye girmeden önce yerel örgütlerde görülen ertelemeci, geri ve dar bir çalışmayı süreklileştirici eğilimler, araçların devreye girmesiyle hızla ortadan kalkmakta ve örgütün pratik performansını yükseltmektedir. Zorunlu işbölümünün **ikinci** sonucu ise federalizm eğilimidir. Bu federalizm eğilimini soyut bir irade farklılaşması olarak tanımlamamak gerekiyor. Tek sektöre dayanan yerel örgütler tek ihraç malına bağlı ülkelere benzerler. Bu sektörde uzayan bir hareketsizlik bütün bölge örgütünü paralyze edebilir. Ya da sektörün durgunluğu veya hareketliliği, birleşik sınıf çalışmasının doğrultusunu sağa ya da sola çeken **saptırıcı** bir rol oynayabilir.

Kuşkusuz biz daha çok İstanbul'daki çalışmamızın sorunları üzerinden konuşuyoruz. Sınıf hareketine sektörel araç ve imkanlar üzerinden müdahale sınıf çalışmamıza yeni boyutlar kazandırmıştır. Bugüne kadar yeterince değerlendiremediğimiz bir alandaki bu yeni adımlar, sınıf hareketine toplam müdahaleyi güçlendirip zenginleştirmiştir. Elbetteki bunun beraberinde getirdiği bazı sonuçlar, potansiyel bazı sapmacı eğilimler olacaktır. Sektörel araç, mekan ve çalışmaya gereğinden fazla bağlanma bunların başında gelmektedir. Fakat bu potansiyel eğilim daha şimdiden teşhis edilip bilinçli müdahalelere konu edildiğine göre, getireceği sorunları gereğinden fazla da abartmamak gerekir. Zira bu tür bir abartma, dikkatleri çalışmanın bu yeni boyut ve araçlarının yarattığı imkanları görmek, değerlendirmek ve bununla toplam müdahalemizi güçlendirmekten, bunun yaratacağı yan etkilere, ya da “zorunlu kötülük”lere çeker ki, asıl yanlış ve sakıncalı olan budur. Yeni adımlar atarken, yeni araç ve yöntemler devreye sokarken hata yapmaktan korkmamalı, peşinen farkında olun, bu nedenle giderilmesi zor olmayan “yan etkiler”i abartmamak -bugün bizim için gerekli olan davranış tarzı budur.

Bugün yer yer bazı yerel örgütler özellikle bültenler üzerinden sektörel çalışmaya gereğinden fazla eğilim duyuyorlarsa, yapılması gereken, bunların bir an önce bölge ve birim esasına dayalı bütünsel politik çalışmanın gerekleri konusunda uyardır. Ama bunu, sektörel bazdaki adım ve araçları zayıflatarak değil, tam tersine, onların sağladığı yeni imkanlardan bölge çalışmasının güçlendirilmesi ve somutlanması doğrultusunda en iyi biçimde yararlanarak yapmak, sorunun en kritik yönüdür. Unutmamak gerekir ki, bülten aracı, bizim fabrika çalışmamızı zayıflatmak bir yana, tam tersine, onu gerçek anlamda somutlamak, gündelik bir sürekli çalışma haline getirmek çabamızı kolaylaştırmış ve güçlendirmiştir. Burada kullanılan bültenler salt

sektörel değil, yanısıra alana (OSTİM, Ambar İşçileri) ya da birime dayalı (Mutlu Akü) olabilmektedir. Araçlar kullanılırken kendimizi hiçbir biçimde belli boyutlar ya da biçimlerle sınırlamayacağız. Sınıf hareketine çok yönlü bütünsel devrimci politik müdahale burada esastır. Somut ya da tekil her araç, bu genel ve bütünsel perspektife tabidir, onun hizmetindedir.

Birim temeline dayanan ve bülten türü araçları eksenine alan çalışma tarzına geçişin kendine özgü geçici ve ara biçim ve aşamalarının olması kaçınılmazdır. Sektörel çalışma ve bunun araçlarının yerel-bölgesel üretimi de böyle anlaşılmalıdır. Ama bu bir şeyi gözden kaçırmaya yol açmamalıdır. Biz geçiş dönemini, en hızlı bir sürecin bütünlüklü ihtiyaçları çerçevesinde koştuk. Dolayısıyla içinde bulunduğumuz dönemin saptırıcı eğilimleri bir yanılgının değil, zorunlu bir kötülüğün sonuçlarıdır. Burada yapılan değerlendirme ve eleştiriler, henüz saflarda bütünsel bir dönüşüm yaşanmamışken, en ileri örneklerin bu gözle erken bir analizidir. Zorunlu bir kötülüğü, çeşitli saptırıcı eğilimleri sınırlandırmak da ancak böylece mümkündür.

Bu temel eksen üzerinden bakıldığı sürece “olabildiğince hızlı” bölge esasında örgütlenmek soyut bir direktif-perspektif olmaktan çıkar ve çalışmanın bir üst boyutta yeniden üretiminin hızlandırılması somut hedefine dönüşür. Dolayısıyla önümüzdeki süreçte de -eşitsiz gelişimin bir sonucu olarak- bir dizi sektörel-yerel politik araç ve örgütlenme adımı atabiliriz ve atmalıyız. Bu “olabildiğince hızlı”ya imkan veren yegane yoldur. Hedefimiz eski ve yeni çalışma tarzlarını uygulayan ama görüntüde bölge esasına göre örgütlenmiş sahte bir birlik değil, yeni çalışma tarzının bölge esasında üretimine dayanan gerçek bir birliktir. Bunun için bir dizi bölge örgütü sektörel düzenlemeler ve geçiş dönemi ihtiyaçları konusunda daha atak ve daha cesur olabilmelidir.

Çalışmadaki yeni yönelimin bu genel kavranışına değindikten sonra, bu yönelimle de bağlantılı olan iki soruna değinmek durumdayız. Bunlardan ilki, bültenler pratiğine bağlı olarak yer yer gündeme getirilen merkezi sendikal yayın; ikincisi ise, yerel düzeylerde bağımsız öncü işçi platformlarıdır.

Sınıf sendikacılığı yayını ve bültenler

Komünist hareket sendikal zeminde bir şeyler söylemek ya da bu alanda varolan kendi güçlerini toplamak için sendikal bir yayın çıkarmayı hedefleyemez. Örgüt araçlarını hareketin ve çalışmanın düzeyi dışında kurgulayan ve kendi içinde amaçlaştıran bu eğilim, devrimci harekette yaygın olarak, bir tür moda eğilim olarak görülüyor. SİP *Sınıf Tavrı* ve SSP ile, başka bazıları *Dayanışma* ve SSH ile, “parti-cephe” ise *İşçi Hareketi* ile bu yukardan aşağı ve hareketliliğin olanaklarını ileri taşıma anlayışından uzak araçlar ürettiler. Tam da bu temelde olanaklarına rağmen bunlar verimsiz ve tabela araçlarına dönüştürülmüş oldular. Öyle ki bu yayınlar ile ülke çapında merkezileşmiş sendikal platformlar, eşzamanlı ilan edilebildiler. Bu sınıf hareketinin bugünkü seyri, yerel-genel bağlantısı, örgüt-çalışma bağlantısı çerçevesinde derin bir kavrayışsızlık ve biçimsellik göstergesidir. EMEP ise, çok daha geniş güç ve olanaklarına rağmen, ısrarla yerel araç/platformları ve aşağıdan yukarı inşa yollarını

azı güncel sorunları

tercih ediyor. Bu reformizmin sınıf hareketinin durumu ve gelişme özelliklerini gözetmedeki ve onunla bütünleşme kaygısındaki görece ileriliğini gösteriyor. Reformist akımın doğası gereği bunu devrimci bir temelde yapamıyor olması gerçeği olgunun diğer yanını karartmamalıdır.

Komünistler yerel ve sektörel araç ve platformları birleştirmeyi, basit bir tercihin değil, fakat çalışmaların birleştirilebilecek altyapısını döşemenin ürünü olarak görüyorlar. Bu çerçevede, sınıf sendikacılığı yayını, hareketin değişik sektörlerin taktik politik hattının sorunları konusunda açıklığı ve bunun gelişme ürünleri üzerinde ancak gelecekte şekillenebilecektir. Dolayısıyla bu, bir yanıyla da tanımladığımız bugünkü saptırıcı öğelerin ayıklanması ve mevcut taktik politik sendikal hatta yetkinleşme temelinde bir önderlik sorunudur. Kaldı ki, yarınki merkezi bir sınıf sendikacılığı platformu yayınına evrilecek olan bu tür yayın dar bir örgüt yayını olmamalıdır ve olduğu kadarıyla da bunu geçici zorunlu bir kötülük saymalıdır. Daha da önemlisi, böyle bir yayın yerel, geçici, periyodik ya da periyodik olmayan bültenler ihtiyacını hiçbir biçimde ortadan kaldırmayacak, tam tersine, bunun alabildiğine yaygınlaştırılması için elverişli bir zemin doğuracaktır. Dahası da şudur: Sendikal bir yayın organı bu bağımsız yanılla bile esasta geçici bir yayındır. Zira sendikal zemindeki her devrimci başarıdan hareketle sendikalar üzerinden ve dolaysızca sendika yayınları içinden seslenme olanakları gözetilmek durumundadır. Sendikal yayın organı, sınıf sendikacılığı yayıncılığıyla, bölgesel bağımsız öncü işçi platformlarını merkezileştirme basamağı olarak da işlev görebilir aynı zamanda. Bu bir kez daha yayın ile platformlar arası yaşadığımız eşzamansızlık öğesini gözetken, ama sadece aşağıdan yukarı inşayı amaçlaştırmayan yönelimimizin bir sonucudur. Birleştirme ve merkezileştirme boyutlarından ikincisi olan bölgesel işçi platformları ve bölge çalışmasının yeni çalışma düzeyine çıkarılması alanına gelelim. Örgütün bütünündeki birleştirme ve merkezileştirmenin bölgedeki üretimi olan bu adım nasıl atılacaktır?

Bugün bir yerel örgüt birimi metal bülteni çıkarıyor ve metal işçileri platformu kurmaya çalışıyor. Ama kendi bölgesindeki petro-kimya çalışması doğal bir tarzda bir alt seviyede işliyor. Burada atılacak adım, bültenlerin grift bir tarzda kullanımı olmalıdır. Yani petro-kimya alanında yoğunlaşan ve petro-kimya bülteni çıkaran yerel örgüt, kendi bölgesinde metal çalışmasını güçlendirmek için bir başka bölgenin çıkardığı metal bültenini kullanacaktır. Ve tüm bölgeler bunda bir başarı sağladıkça farklı yerel örgütler arası zorunlu işbölümünden doğan eşitsiz, saptırıcı, federatif öge de böylece önemli ölçüde boşa çıkarılacaktır. Kuşkusuz ki bu basit bir bülten dağıtımı sorunu değil, çalışmanın yeni düzeyi üzerinden bölge örgütünün kendini yeni bir düzeyde yeniden üretmesi sorunudur. Şimdi tek bir sektörde yoğunlaşma üzerinden bile zorlanan bölgelerin bunu nasıl başarabileceği sorulabilir. Oysa böyle bir soru, bir alt evrenin düzeyiyle bir üst evreye bakma yanılgısının ürünü olübilir. Ve gerçekte bu tür

Bugün yer yer bazı yerel örgütler özellikle bültenler üzerinden sektörel çalışmaya gereğinden fazla eğilim duyuyorlarsa, yapılması gereken, bunların bir an önce bölge ve birim esasına dayalı bütünsel politik çalışmanın gerekleri konusunda uyarmaktır. Ama bunu, sektörel bazdaki adım ve araçları zayıflatarak değil, tam tersine, onların sağladığı yeni imkanlardan bölge çalışmasının güçlendirilmesi ve somutlanması doğrultusunda en iyi biçimde yararlanarak yapmak, sorunun en kritik yönüdür.

bir sorunun cevabını, bölge örgütleri genel bir propaganda çalışmasından birimlere ve bununla bağlantılı olarak sektörel çalışma düzeyine çıkarken vermişlerdi. Hem de aynı soruyu daha önceleri kendileri sormuşken... Bültenlerin bu bölgeler arası içiçe kullanımı ile, sektörel platformların ötesinde, bölge platformları kurma olanağı doğar.

Kuşkusuz daha çok sendikal zemindeki bültenler, öncelikle sektörel platformları koşullarlar. Zira zaten varolan sendikal mekanizmalar sektörel yapılarıdır. Özellikle sendikal bürokrasinin varlığı ve tahrip edici ağırlığı nedeniyle, arayışın sendikal muhalefet gibi bir yanı da vardır. Kuşku yok ki ne bültenler ne de platformlar sendikal muhalefete indirgenemezlerse de bu yan da gözetilmelidir. Dolayısıyla sektörel platformlar sendikal arayışla kesişmek ve süreklileştirilme noktasında avantajlıdır. Kuşkusuz bu nesnel avantaj bile ne kendiliğinden doğan platformlar ve ne de bültenlerle kolayından bir eşzamanlılaşmaya imkan veriyor. Bu, bültenlerin dergicilik eğilimini besleyen alanıdır. Bültenle platform arası nesnel bir eşzamansızlık öğesinin görülemediği noktada ise, doğacak olan, bültenin hattının varolan öncünün dönüştürülmesi temelinde değil, fakat onun ortalamasının yansıtılması temelinde kurgulanmasıdır. Dergicilik eğiliminin bir örneği, tekstil bülteninin yeterince verimli kullanılmadığında doğan pratiklerdir. Temmuz '97 tekstil bülteni sayfa yoğunluğu (24 sayfalık bir bülten!!) ile bülten işlevselliğini zora sokan bir örnektir. Bunu ortadan kaldırmanın yolu daha önce tek bir fabrika (Beybi) üzerinden çıkan özel sayı türü bir örneğin her uygun yerelliğe yayılmasıdır. Cevizli, İMES, Merter vb. gibi özel sayılar, sadece yerel çalışmayı güçlendirmekle kalmayacak, aynı zamanda dergicilik eğilimi de bloke edilecektir.

Kaldı ki sorun sadece yayın alanında değil, aynı zamanda örgütlenme alanında da. Bu tür yerel özel sayılarla çeşitlendirilmediği ölçüde güçlenen dergicilik eğilimi, tekstilde bağımsız işçi platformunu deforme eden bir eğilimi de koşullayacaktır. Zira tekstil alanında öncünün politik örgüte olan uzaklığı görece olarak azdır. Ve bu, bağımsız işçi platformunun önemini görmeyi zorlaştıran bir işlev taşımaktadır. Bunun kurultay pratikleri üzerinden ayrıca incelenmesi gerekmektedir. Bültenlerin metal çalışmasındaki ortalamacı eğilimler doğurmasının ardında ise metal öncüsünün politik örgüt düzeyine görece uzaklığı var. Bu çerçevede metal işçileri platformunun eksikliğini gizleyecek bir nesnellik yok. Ama nesnel olan eşzamansızlık öğesi anlaşılmadığı ve güçlü bir ideolojik duruş ile stratejik konumlanış yerli yerine oturtulamadıkça, belli zayıflıklar da açığa çıkıyor.

Bunlardan bazı örnekler sunalım. *Metal İşçileri Bülteni*, alanın öncüsünün eğilimleri çerçevesinde, siyasi gündemlerin her sayıda yer alışı konusunda gereken hassasiyet gösteremeyebiliyor. Örneğin 5 Mayıs'ta çıkan bültenin ilk sayısı, 1 Mayıs değerlendirmesinden yoksun olabiliyor. Elbette bültenlerin her sayısında siyasi bir süreç değerlendirmesi olması gerekmiyor. Ama siyasi gündemin ve bu çerçevede örgütün siyasal taktik hattının, alanın/sektörün

somutuna uyarlanmış bir değerlendirilmesi ve bunun bültene yedirilmesi mutlak bir zorunluluktur. Bu, bir düzen partisinin grev yeri ziyaretinden siyasal teşhir yapmayı, bağımsız bir yazıdan daha işlevsel bulmak gibidir. Böyle bir örnek Mutlu Akü grev bülteninin 4. sayısından izlenebilir. Sadece güncel siyasal teşhir değil, sınıf devrimciliğinin temel öğeleri de her fırsatta somuttan yükseltilerek ve bültene yedirilerek kullanılmalıdır. Mutlu Akü kapitalistinin İtalya'dan ithal akü getirmesi üzerine bunun enternasyonalizm propagandası için kullanılması gibi. (Bu örnek Mutlu Akü grev bülteninin 2. sayısından izlenebilir.)

Ayrıca bültenleri siyasal yönden zayıflatmak, kendini, araçlar arası mekanik bir işlev bölünmesi anlayışının ürünü olarak da gösterebilir. Bu, MYO ve PYO ile devrimci politik tutumu, bültenlerle ise sendikalist tutumu yansıtmayı temel almak gibi bir eğilim de kendini gösterebilir. Kullandığımız "sendikalist" teriminin altını özel olarak çiziyoruz. Böyle bir mekanik ayırmadan sendikal alan zeminli bir politik yayın değil, sendikal bilince, yani sendikalizme dayalı bir yayın çıkar. İkisi arasındaki ayrım devrim-reform ayırımıdır. Ayrıca dönüştürmeyi değil yansıtmayı yeğleyen bir hat, gerçekte, "arayış halindeki bir öncü" kuşak değerlendirmesinin tamamen boşa çıkarılmasıdır. Bu son derece tehlikeli bir bakıştır ve gelip, devrimci demokrasinin ve troçkizmin ara basamakları/yapıları amaçlaştıran hattına çıkar. Böyle bir bakış sadece bültenleri sakatlamakla kalmayacak, aynı zamanda, aradaki bağlantıyı kopardığından, MYO/PYO'un çalışma alanında kullanımını da son derece daraltacaktır.

Aynı konuyla ilgili bir başka örnek daha verelim. Bizim "6 saatlik" işgünü talebimiz gibi bir dizi istem, bugün için metal öncüsüne pek "gerçekçi" gelmiyor olabilir. Biz böyle bir gözlem üzerinden taleplerimizi "daha gerçekçi" bir hatta çekecek değiliz. Kaldı ki taktik istemler bugünden kazanılabilir olmaları kriteri üzerinden formüle edilmezler. "Gerçekçi"liğe böyle bir bağlılık bir kez daha dönüştürmeyi değil, hazır bulmayı bekleyen bir tarzdır.

Bültenlerle siyasal gündem arasındaki ilişkinin bugün acil ve yakıcı bir dış etkeni daha var. Bültenler hareketin siyasal kampanyalarının yansıtıldığı bir kürsüye dönüştürülmelidir. Örneğin tüm bültenlerin yeni sayıları ESK saldırısını gereğince işleyebilmelidirler.

Bölge esasına dayalı bültenler/platformlar

Şimdi bir başka soruna geçelim. Bölge esaslı bülten/platformlar sorunu. Daha önce belirtilen gerekçeler yüzünden, bölge esaslı

bültenler/platformlar daha avantajlıdır, ama kuşkusuz oluşturulması biraz daha zordur. Bizim için önemli olan bu konuda açık bir bilince sahip olmaktır. Bir kez daha bölge esasının avantajı, bizi biçimsel ve yapay bir çabaya yönleltmemelidir. Sektör platformları bizim çabalarımıza rağmen -nesnelin avantajlarıyla- bölge platformlarından daha gelişkin olabilir. Bu doğrudan bizim başarısızlığımızı göstermez. Önemli olan, her fırsattan bölge

işçi platformları yaratmak ve güçlendirmek boyutunu gözetken bir hedefe ve buna olanak verecek bir altyapıya, yani bölgede birden fazla sektörde yeni çalışma tarzı/düzeyine sahip olabilmektir.

Peki fırsatlar nelerdir? En somut biçimi, bölgedeki direnişler sırasında yaşanıyor, yaşanacaktır. Bir direniş kendi çevresine doğal bir sınıf dayanışması eğilimi topluyor. Ama bugünkü düzey direniş ziyaretlerini aşan bir öge içermiyor. Komünistler, bu doğal eğilimi bir üst boyuta taşımayı hedeflemelidirler. Her direnişten hemen onun başarısı hedefine kilitlenmiş bir bölge dayanışma komitesi şeklinde yararlanabilmeliyiz. Bunun bir sonraki adımı direniş ziyaretlerinin ötesine, dayanışma grevlerine-direnişlerine yönelebilmektir. Bu sadece direnişteki işyeri için değil, aynı zamanda dayanışma eyleminin yapıldığı işyeri için de bir politik zafer olacaktır. Özellikle de dayanışma grevinin yasak olduğu bugünkü şartlarda. Bölgede eşzamanlı direnişler ise daha ileri bir imkandır. 1995 yazında İpragaz, Polisan, Retrans, Asmaş'ın eşzamanlı direnişleri sırasındaki bölge ortak direniş komitesi önerimiz hayata geçmemişti. Direniş sırasında geliştirilen bu tutumu bugün daha güçlü, bilinçli ve refleks hale getirebilmeliyiz.

Son Mutlu Akü grevi çerçevesinde de benzer bir olanak doğdu. Tuzla Deri, Kartursaş, sonra Albayrak ve Mutlu Akü eşzamanlı grev-direniş sürecindeydiler. Mutlu Akü grev bülteni, bölgesel ortak direniş için ortak komite önerdi. Hedef, direnişlere yaslanan ve onların zaferine kilitlenmiş bir bölge komitesi kurmak ve bunun yaratacağı etkiyle somut gündemler çerçevesinde bu komitenin mümkün olduğunca sürekliliğini korumaktı. Bu girişim başarısız bir-iki toplantı ve Mutlu grevinin bitişiyle temel sıçrama noktasını kaybetti. Ama başarılıysaydı bile, sürekliliği ancak somut işe dayalı kampanyalara bağlı olacaktı. Bu, sonrasında dağılacak olsa bile, son derece önemli bir örnek olurdu. Bu tür bölge platformlarını, ister yerel ister genel, herhangi bir soruna karşı iş temelinde örgütlemedikçe ya hayatta karşılık bulmaz, ya da öncünün bugünkü zayıf eylemci karakteriyle birimin/fabrikanın sorunlarından ve zorluklarından kaçan, genel sorunlar etrafında bir dayanışma/egitim geri eğiliminin maskesi olur. Bu tespitlerden birkaç sonuç çıkarabiliriz.

Birincisi, bir çağrıyla ezbere yapmamak, fırsatı sıçrama basamağının (direnişin) çevresinde kurgulamak ve bunun tersinin sektörel çalışmanın zayıflatılmasına yolaçabileceğini unutmamak. Yani “bölge platformu” sloganının ne zaman eylem, ne zaman propaganda sloganı olduğunu bilmek.

İkincisi, öncünün geri eğilimleri gözetilerek sektör ya da bölge platformlarının ayaklarının havada kalmasına izin vermemek. Her bölge/sektör çalışması adımı bir de işyeri komiteleri kurmak, işlevsel hale getirmek ve birim çalışmasının güçlendirilmesi konusunda hassas olmak.

Üçüncüsü, yine öncünün geri eğilimleri gözetilerek, sektör-bölge platformlarını olabildiğince iş temelinde kurmak ve hareketli kılmak. Öncünün eğilimlerini gözetmek birşeydir, onun geri eğilimlerine teslim olmak ise bambaşka birşeydir.

Komünist hareket sendikal zeminde bir şeyler söylemek ya da bu alanda varolan kendi güçlerini toparlamak için sendikal bir yayın çıkarmayı hedefleyemez. Örgüt araçlarını hareketin ve çalışmanın düzeyi dışında kurgulayan ve kendi içinde amaçlaştıran bu eğilim, devrimci harekette yaygın olarak, bir tür moda eğilim olarak görülüyor. SİP Sınıf Tavrı ve SSP ile, başka bazıları Dayanışma ve SSH ile, “parti-cephe” ise İşçi Hareketi ile bu yukardan aşağı ve hareketliliğin olanaklarını ileri taşıma anlayışından uzak araçlar ürettiler.

Bölge platformlarının zorlanabileceği bir başka zemin, bölgenin temel fabrikalarından birinde ya da birkaçında önel güçlerimizin yoğunlaşması olabilir. Kurulduğunda bile bölge platformlarının geçiciliğini kaba bir dağılma olarak görmemek lazım. İki olgu unutulmamalıdır. Birincisi, sınıf hareketinin bugünkü düzeyinde, kurumsal yapılar olarak sendikaların platformları bile dibe vurmakta, biçimsel/diplomatik bir hal almakta ve aslında geçici olabilmektedir. İstanbul İSSP ve Kartal Sendikalar Birliği gibi örneklerde durum böyledir. İkincisi, çeşitli örgütsel biçimler ancak şartları oluştuğunda ortaya çıkar ve buna rağmen bir süreklilik ögesi taşırlar. Bu haliyle sınıfın hafızasına/mücadelesine girmişlerdir. Tıpkı sovyet örgütlenmesinin 1905'ten sonra 1917 Şubat'ında yeniden oluşması gibi. Aslında doğru tanımlamak gerekirse, bu bir geçicilik değil, fakat **kesintililik** özelliğidir.

Bağımsız işçi platformları-eylem ilişkisi

Yeni çalışma düzeyinin bir başka alanı, bağımsız işçi platformları-eylem ilişkisidir. Bunu örgüt-eylem (hareket) ilişkisi olarak da ele alabiliriz. Bu alanın analizi için dönüp bağımsız işçi platformlarının “bağımsızlık” ögesine bakmak gerekiyor. Platformlar ne kadar öncü-bağımsız işçi ögesini kapsar ve buna uygun hareket ederlerse, eylem-hareket ögesini de o derece güçlendirirler. Bu alanın güncel örneği Tekstil İşçileri Kurultay çalışmasıdır. Kurultay amaçlaştırılmadığı, biçimselleştirilmediği ve bir öncü örgüt yan çalışmasına indirgenmediği ölçüde gerçek rolünü oynayabilir. Bunun alt parçaları nelerdir? Kurultay günü yoğunlaşmış bir tepe noktası olsa da, tüm hazırlık süreci aynı zamanda bir tartışma platformudur. Bir tartışma platformu olarak yepyeni özgün şeyler bulmak ve söylemek sorunu değildir esas olan. Politik mücadelede böyle bir yenilik beklentisi, gerçekte sihirli değnek beklentisidir ve ciddiyetten yoksun bir tutumun ifadesidir. Sorun ulaşılan açıklıkların bir dikte yöntemiyle değil tartışma yöntemiyle öncü işçilere taşınabilmesi, hem tartışma hem de mücadelenin örgütlü hale getirilebilmesidir. Varsa sihirli bir yol o da budur.

Bunun dışında tartışılacak şeyler de vardır. Bunların başında bugüne kadarki mücadelelerin derslerinin netleştirilmesi ihtiyacı vardır. Ünalı örneği, yerelliklerin önemi ve dernek-sendika sorunları üzerine bir tartışma olanağı ve ihtiyacıdır. Bir dizi mevzi direnişin yenilgisi, eşzamanlı bölgesel sendikalaşma-direniş sorunu üzerine benzer bir gündemdir. Sun Tekstil'in toplu iş sözleşmesinin satılışı örneği, sendikal bürokrasi ve reformizmin rolü, işçi hareketi bünyesinde demokrasi ve sınıf sendikacılığı üzerine bir gündem vesilesidir. Örnekleri çoğaltmanın ya da kurultay gündemini saptamanın yeri bu yazı değil. Ama kurultay eylemle-bilincin karşılıklı birbirini yenilediği sarmal bir merdiven, önemli ama ara bir basamağı olabilmelidir.

Kurultay çalışması yaklaşık 1,5 yıllık bir bülten çalışmasının ürünüdür. Bültenin ilk çıkış evresinde ana hedefimiz **Bağımsız Platformlar** mıydı yoksa **Örgüt** müydü, eşzamanlı bölgesel sendikalaşma çalışmasıydı. Çeşitli

süreçler yaşayan çalışma şimdi bir kurultay hazırlama evresinde ve çıkış hedefinden de, çalışmanın temelinden de belli uzaklaşma eğilimleri taşıyor. Kurultay hazırlık çalışmasıyla sektörün direnişleri arasındaki açığı artırıyor. Çalışmanın disipline edilmesi çerçevesinde dikkat çekilen gezi, imza kampanyası, faks eylemi gibi etkinlikler, bu eğilim yüzünden daraltılıyor ve amaçlaşma eğilimi taşıyor. Örneğin bugün Sofist Tekstil ve Öztaş Çorap gibi iki

direniş varken, kurultay hazırlık faaliyetinin özel hedeflerinden bu güncel direnişlerin başarısı ve bu iki mevzinin öncülerinin kurultaya kazanılması olabilmelidir. Ancak böyle bir hat imza kampanyasını bir yaygınlaşma faaliyetine, faks eylemini eylemci bir derinleşmeye, geziyi işçi tabanı üzerinde kitleselliğe ve kurultayı bir başlangıç olarak güçlü bir politik-örgütsel çıkışa çevirebilir. Böyle bir perspektif temelinde yapacağı işi 1'den 5'e çıkaran bir bakış, kurultay hazırlık faaliyet ve etkinliklerini belki bir ölçüde erteleyebilir. Hatta kurultayın kendisini bile erteleyebilir, ama onu geciktirmiş değil, sadece güçlendirmiş olur.

Saflarımızdaki ertelemeci eğilimin doğduğu bazı alanlar gerçekten var. Birincisi, kurultayın öncü işçilerle ve onların gücüyle değil, daha çok kendi örgüt güçlerimizce toplanacağını düşünen ve böyle çalıştığı için de her kurultay etkinliğini daraltan bakış. Bu sürekli-müzmin bir ertelemeci zemindir. İkincisi, kurultayı sihirli bir çözüm ve son sayan, böylece onu sonsuza değilse de devrime erteleyen bakış. Kurultayın bir nitelik olarak işlevselliği, ulaşılan mücadele platformunu bir öncü işçi kesimine kolektif bir tartışmayı maletmesi; öncesi ve sonrasında, mücadeleyi daha örgütlü, daha geniş ve etkili sürdürmeyi kolaylaştırmasındadır.

Yanlış yaklaşımların bir başka görünümü ise, biçimsel bir kurultayı amaçlaştırma platformudur. Böyle bir kavrayış, kurultayı öncü örgütün yan işi sayar ve böylece istenen güne adı “kurultay” bir etkinlik yetiştirir. Böyle bir “kurultay” ise mücadeleyi geliştirmek şöyle dursun, “kurultay” güçlerini bile elde tutamaz.

Bir diğer nokta kurultayın bir ara sonuç olacağıdır. Merter gibi yerel kurultaylar, ya da daha geniş bileşik mücadeleler üzerine yeni kurultaylar, ya da kalıcı platformlara yönelecek olan bir kurultay, bir ara sonuç olduğunu bilmeli, bunu açıklıkla ifade etmelidir. Dolayısıyla kalıcı-genel platformların ilanı konusunda kolaycı bir yaklaşımdan özenle uzak durmalıdır.

Buraya kadar tanımlanan ve yaşanan saptırıcı öğelerden özellikle **eğilim** olarak bahsettik. Zira varolan yanlışlar oturmuş, kurumsallaşmış olmaktan çok, yeni bir alanda hızla yol almaktan kaynaklanan, kolay telafi edilebilir örneklerdir. Buraya kadar eğilimleri ifadelendirmekte köşeli-sert bir yaklaşımı seçtik. Bu eleştiri tarzı, daha hızlı bir çalışma içinde daha az hata üzerine kurulu bir süreç planlamasının doğal tahammülsüzlüğü olarak anlaşılmalıdır. Kuşkusuz ki hata yapmaktan çok yavaş olmaktan korkmalıyız. Bu çerçevede hızı artırmak, belki hataları nicelik olarak arttıracaktır. Ama bu, bir yakın önderlik pratiği içinde, saptırıcı öğeleri daha hızlı bir biçimde ayıklayan bir politik sorumluluk niteliği ile, hataların oranının ve kayıplarının azaltılmasına engel olmayacaktır. Öyleyse bu yazı çerçevesinde bir sonuca daha ulaşmış oluyoruz. Daha hızlı ve daha cesur bir bölge önderlik pratiği! Buna uygun daha hızlı, daha derinlemesine düzeltme-netleştirme temelinde bir yönetici önderlik pratiği! Parti ile aramızdaki farkı tüketmenin güncel gereklerinden biri budur.

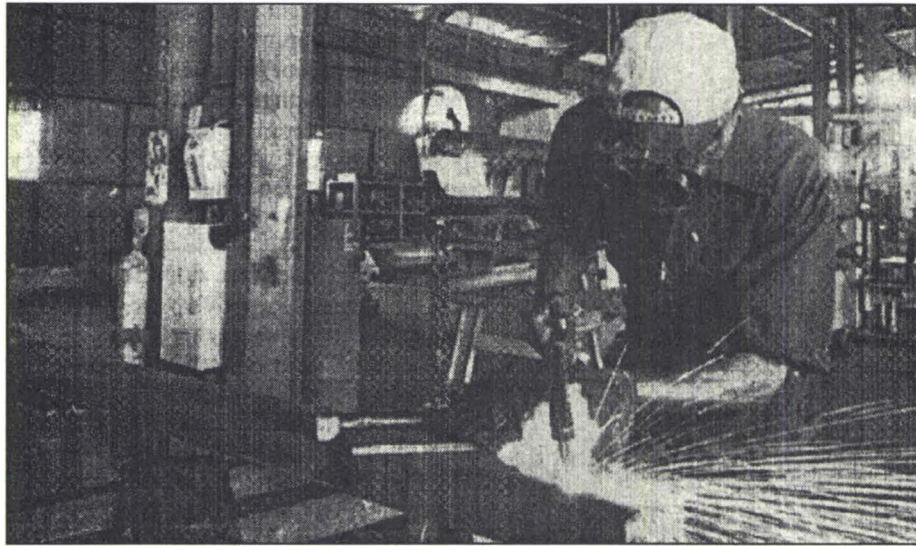
Metal ve petro-kimya çalışmasının güncel sorunları

'85-91 işçi hareketi döneminde bu fabrikalarda kendiliğinden mücadelenin öne çıkarıp şekillendirdiği bir öncü işçi kuşağı oluşmuştu. İşbirlikçi sendika bürokrasisine rağmen, bu öncülerin inisiyatifi ve kendiliğinden hareketin gücüyle çeşitli eylemlilikler hayata geçirilebiliyordu. İster sendika bürokrasisi üzerinde oluşturulan basınçla olsun, isterse yer yer bağımsız işçi komitelerinin inisiyatifiyle gerçekleşsin, bir hareketlilik yaşanıyordu. '91 sonrasında sermayenin saldırı dalgasının ilk hedefi bu öncü kuşak oldu.

Metal ve petro-kimya, stratejik önemde birimlere yönelen bir çalışmanın temel iki alanıdır. Gerek ülke ekonomisinde tuttukları yer, üretim ölçekleri ve biraraya getirdikleri işçi sayısı, gerekse çalışanlarının mücadele deneyimleri açısından, devrimci bir işçi hareketi yaratmanın kilit sektörleridir. Basınımızda yakın zamanda metal çalışmasının sorunları ve sorumluluklarına ilişkin bir değerlendirme çıkmıştı. Burada bu değerlendirmeye eklemek istediklerimizi ifade edeceğiz. Metal işkolunu petro-kimya işkolu çalışması ile beraber ele almamız ise, bu sektörlerin nesnel bazı benzerliklerinin yanı sıra, bizim çalışmamızın bu iki sektörde aldığı özel mesafeden gelmektedir.

Metal sektörü: Saldırının ağır tahribatı

Sermayenin '91 sonrası işçi sınıfı hareketine karşı geliştirdiği saldırıdan en çok etkilenen, en ağır biçimde tahribat gören alan metal işkolu, bu işkolundaki örgütlülük düzeyi oldu. İşten çıkarmalar herşeyden önce '85-91 doğal öncü işçi kuşağının biçilmesi anlamına geliyordu. Öncüsü önemli ölçüde biçilip dağıtılan metal sektörü yeni saldırılar karşısında savunmasız kaldı. Böylece, örgütsüzlüğü süreklileştirmek amacıyla gündeme getirilen taşeronlaştırma bu sektörde yaygın bir uygulama alanı buldu.

İşçileri bölüp parçalamanın imkanları üzerinden katmerli bir sömürü uygulamaya kondu. Bir tarafta asgari ücretle, hatta yer yer sigortasız çalıştırılan taşeron işçileri; diğer tarafta sendikalı, kadrolu ve daha çok kalifiye işçiler, sektördeki pek çok fabrikanın temel bir görünümü haline geldi. Bu uygulamalar işyerinde örgütlü olan sendikanın durumuna göre de bazı farklılıklar gösterdi. (Sektörün büyük ölçekli temel fabrikalarında esasta Türk-Metal ve belli ölçülerde ise Öz-Çelik İş Sendikası örgütlüdür.)

'85-91 işçi hareketi döneminde bu fabrikalarda kendiliğinden mücadelenin öne çıkarıp şekillendirdiği bir öncü işçi kuşağı oluşmuştu. İşbirlikçi sendika bürokrasisine rağmen, bu öncülerin inisiyatifi ve kendiliğinden hareketin gücüyle çeşitli eylemlilikler hayata geçirilebiliyordu. İster sendika bürokrasisi üzerinde oluşturulan basınçla olsun, isterse yer yer bağımsız işçi komitelerinin inisiyatifiyle gerçekleşsin, bir hareketlilik yaşanıyordu. '91 sonrasında sermayenin saldırı dalgasının ilk hedefi bu öncü kuşak oldu. Hareketin mevcut düzeyiyle o dönem bu saldırı göğüslenemedi. Hareketin öncüsünün biçilip dağıtıldığı aşamada, sendikaları söküp atmanın, taşeronlaştırmayı yerleştirmenin imkanları vardı. Fakat sermaye sınıfı kendi deneyimlerinden de çok iyi bilmektedir ki, büyük ölçekli fabrikalarda uzun süreli bir sendikal örgütsüzlük ortamı ummak boş bir hayaldir. Örneğin 12 Eylül gibi ağır bir yenilginin üzerinden daha dört yıl bile geçmeden hareketlilik yeni temeller üzerinde boy verebilmiştir. Bu nedenle sermaye, özellikle büyük ölçekli temel fabrikalarda, işbirlikçi sendikal yapıyı korumayı tercih etmiştir. İşten atmalar, ilk hızını kaybettikten sonra, artık daha çok işçi kitlesini sindirmek ve mücadelecileri unsurları ayıklamak için kullanılmıştır. Çoğu durumda sudan bahanelerle belli periyotlar için işten çıkarılmakta, işsizlik kitlenin başında

bir giyotin gibi bekletilmektedir. Bu koşullarda kapsamlı bir taşeronlaştırma, Türk Metal, Öz Çelik-İş gibi iki hain işbirlikçi sendikanın hakim olduğu yerlerde pek tercih edilmedi. Sendikal yapı, şube başkanlarından işyeri temsilcilerine ve ispiyoncularına kadar, patronun bir kolu gibi çalışırken ve öncü kırılıp dağıtılarak sessizlik sağlanmışken, daha ileri bir saldırı tercih edilmedi. Çünkü taşeronlaştırma, ilk dönemlerdeki dağıtıcı etkisine rağmen, işbirlikçi sendikal yapının dışında kalacak taşeron işçilerinin sendikal arayışlarının nesnel zemini demektir. Dahası taşeronlaştırma ile sağlanacak sömürü artışı, bizzat sendika bürokrasisi aracılığıyla bağitlanan satış sözleşmeleriyle sağlanabildiği ölçüde, önemli bir hedefe de ulaşılmış olmaktadır. Türk-Metal ve Özçelik-İş'in örgütlü olduğu yerlerde taşeronlaşmanın daha çok mutfak, temizlik ve yükleme ile sınırlı olduğu görülmektedir. Buna rağmen, Arçelik, Beko gibi bazı temel işletmelerde taşeronlaştırmının belli ölçülerde üretim sürecine de girdiği görülmektedir.

Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu fabrikalarda ise durum biraz farklıdır. Bu sendikanın örgütlü olduğu büyük ölçekli önemli fabrikalarda yaygın ve kapsamlı bir taşeronlaştırma hayata geçirilmiştir. Birleşik Metal-İş'in Gebze Şubesi ve örgütlü olduğu yerler bu durumun açık örneğidir. Bu işyerlerinde sendikalı-kadrolu işçi sayısı, toplam işçi sayısının yarısının, hatta yer yer üçte birinin altına düşmüş durumdadır. Kalifiye kadrolu işçiler, aldıkları görece yüksek ücretler ve işlerini koruma kaygısıyla, taşeron işçilerin sorunlarına yabancılaşmış durumdadır. Patron istediği anda sendikanın yetkisini düşürüp, söküp atacak durumdadır. Ama mücadele dinamiklerini bastırıldığı, sendikayı işbirlikçisi konuma oturttuğu verili durumda işçilerin sendikayı tercih etmektedir. Sendikayı tamamen söküp atmak,

yeniden tazelenmiş zeminde güçlü sendikal arayışlar demektir. Birleşik Metal-İş Gebze Şubesi, düştüğü konumla, çürümenin, patron işbirlikçisi bir örgütlenme haline gelmenin veciz bir örneğidir. Çolakoğlu, Yücel Boru, Borutaş, Kroman Çelik vb. birçok işletmede, taşeronlaştırma ve sendikanın sözkonusu konumu gözle görülür çıplaklıktadır.

Farklı bölgelerde ise Birleşik Metal-İş Sendikasının daha ziyade orta ölçekli fabrikalarda örgütlü olduğu veya son dönemlerde belli örgütlenme adımları attığı görülmektedir. Taşeronlaştırma yemekhane-temizlik-yükleme ile sınırlıdır. Eskiden örgütlenilmiş olan yerlerde, teknolojik yatırımlar ve esnek çalışma biçimleriyle daha az sayıda işçiyle daha çok iş yapmak, bunun imkanlarıyla süreklileşen bir işçi kıyımı, sindirme ve hareketsiz kılma çabası hakimdir. Bu elbette sınıf hareketinin durgunluğu ortamında bu kadar kolay uygulanabilmektedir. Yine şehir içindeki fabrikaların yeni alanlara (şehir dışına) taşınması, sendikal örgütlülüğü dağıtmanın bir vesilesi olarak yaygın biçimde kullanılmıştır ve kullanılmaktadır. Birleşik Metal'in Topkapı şubesinin örgütlülüğü anlatılanları somutlamaktadır.

Petro-kimya sektörü: Temkinli ve dolaylı saldırı

Petro-kimya sektörü, özellikle büyük temel işletmeleri düşünüldüğünde, yüksek bir kârlılık, hazır bir pazarda tekeli rekabet ve yüksek teknoloji/otomasyon ile çalışan bir sektördür. Bu durumun yansıması olarak, sektörde ezici bir ağırlıkla Petrol-İş gibi görece ilerici bir sendikal yapının hakim olduğunu görüyoruz. Bu özellikleri nedeniyle bu sektör, '91 sonrasında, metal gibi ağır, kapsamlı ve hızlı bir saldırıyla karşılaşmamıştır. Daha tedbirli, tedrici işten atmalarla öncü kuşak kırılmaya çalışılmış, fakat ağırlıklı olarak öncünün sindirilip dağıtılması hedeflenmiştir. Sert mücadeleler, yüksek tekeli rekabet ve kârlılık ortamında, bir firmanın pazar payını kaybederek tasfiye olmasını getirebilir. Bu risk göze alınamamıştır. Bu nedenle hareketi kırma, dağıtma, kötürüm etme çabası daha uzun bir sürece yayılmış, parça parça uygulamaya konulmuştur. Sınıf hareketi önemli ölçüde zayıfladıktan sonra, parça parça kıyımlarla öncünün ayıklanması, geçici işçi statüsü ve aynı fabrikada farklı işletme kollarıyla sendikal örgütlülüğü zayıflatma çabaları gündeme getirilmiştir.

Polisan grevi ve direnişi, işkolu

Petro-kimya sektörü, özellikle büyük temel işletmeleri düşünülüğünde, yüksek bir kârlılık, hazır bir pazarda tekelleşen rekabet ve yüksek teknoloji/otomasyon ile çalışan bir sektördür. Bu durumun yansımaları olarak, sektörde ezici bir ağırlıkla Petrol-İş gibi görece ilerici bir sendikal yapının hakim olduğunu görüyoruz.

duyduğu yakıcı ihtiyacın bir dışavurumu oluyor bu uygulamalar. Ve elbette bugün için sermayenin elinde sınıfı kendi tarihsel konum ve hedeflerine yabancılaştırmanın araçları olarak işliyor hala. İşçiler ölesiye "gönüllü" çalıştırılırken, sınıf kardeşine ve sınıf misyonuna yabancılaştırmanın tehlikeli saldırı araçlarıdır bunlar. Ve sanıldığından da geniş bir alana yayılmaktadır. Bu uygulama, klasik bir yalın üretim/kalite çemberleri uygulamaları olmaktan ziyade, melez bir görünüm sunmaktadır. Üretimdeki otomasyonun yüksek ücret imkanını sınırlaması nedeniyle de melezleşen uygulamalar, daha çok işsizlik sopası ve ideolojik kuşatma ile uygulanmaya çalışılmaktadır. Koç grubunun bütün fabrikalarında kalite çemberleri uygulamaları için ilk adımların atıldığı, bunun yer yer yan sanayinin belli fabrikalarında uygulanmaya çalışıldığı düşünülürse, saldırının boyutları anlaşılabilir. Üretim teknolojisinin elverdiği sınırlarda bütün temel işletmelerde bu uygulamaların şu veya bu melez biçimiyle önümüzdeki süreçte gündeme geleceği açıktır.

Her iki işkolunun da somut durum ve süreçlerini, yer yer tekrar pahasına, gözleyebildiğimiz kadarıyla aktarmaya çalıştık. Sınıf hareketinin bugünkü ortamında işkollarında örgütlü sendikal yapılara karşı tutum olsun, ilk elden acil taleplerin başarılı bir tarzda formüle edilmesi olsun, faaliyetimizin gelişip güçlenmesi için büyük önem taşıyor.

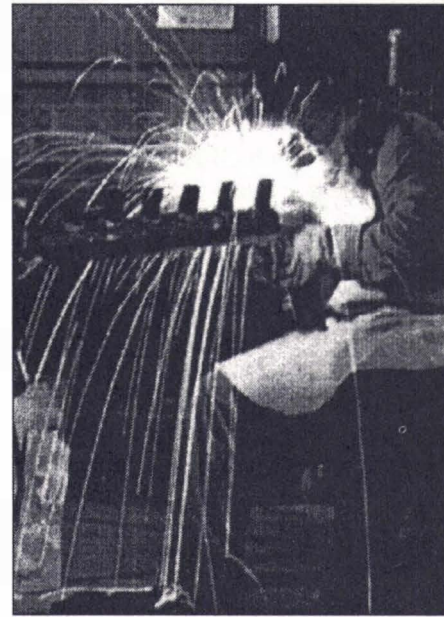
Genel olanla özgül olanı birleştirme güç ve esnekliğimiz, yürüyüşümüzün hız ve niteliği üzerinde belirleyici bir öneme sahiptir.

Taktik talepler

Her iki işkolu, bugünkü konjonktürel sessizlik doğru anlaşılırsa, sınıf hareketinin öncü sektörlerini oluşturmaktadır. Bugünkü dağınıklığına rağmen kazanılmış hakları dahi bunun göstergesidir. 8 saatlik işgünü, tekstil sektöründe kazanılması, sökülerek alınması gereken bir talep iken, metal ve petro-kimyanın birçok fabrikasında halihazırda fiili uygulamadır. Fazla mesailerle yer yer delinse de, durum hiçbir biçimde tekstil işkolu ile kıyaslanabilir değildir. Aynı durum mesai ücretleri, bazı ekonomik-sendikal haklar, ikramiyeler vb. için de rahatlıkla söylenebilir. Gelmek istediğimiz yer şudur. Bu iki işkolu, tekstil ve diğer işkollarından farklı olarak, taktik-sendikal talepleriyle sınıf

hareketinin genel düzeyde taktik-sendikal taleplerinin mücadelelerini verebilecek, bunları birleştirebilecek durumdadır. Çünkü, hem kazanılmış haklar açısından ileri bir konumdadır, hem sermayenin esnek üretim gibi yeni saldırılarının dolaysız hedefidir ve hem de mücadele gücüyle bunları püskürtebilecek bir potansiyel birikime sahiptir.

Herkese iş! 6 saatlik işgünü!
İnsanca yaşam/ücret düzeyi!

Çalışanlara işgüvencesi! İşsizlik sigortası! Bu güncel ekonomik talepler, sermayenin elinde birbirini tamamlamaya işleyen işsizlik, işten atılmalar, sefalet ücretleri çarkına sınıf cephesinden verilmiş yanıtlardır. Bu talepler, aynı zamanda esnek üretim saldırısını boşa çıkarabilmenin de önemli araçlarıdır. İşsizliğe, kısımlara sefalet ücretlerine dur diyebilmek, işsizlik sigortası ve işgüvencesi taleplerinin ötesinde "Herkese iş!" talebini yükseltmeyi, bunun dolaysız bir aracı olarak da işgününün 6 saate çekilmesini dayatmayı gerektiriyor. Sefalet ücretlerinden kurtulabilmek nasıl işsizlik ve işçi kısımlarına karşı kararlı bir mücadeleyi gerektiriyorsa, işsizliğe karşı mücadele de işgününün ücretler düşürülmeden kısaltılmasını şart koşmaktadır. Bu temel talepler bir bütün olarak işçi sınıfını ekonomik düzeyde birleştiren ve ortak hedeflere sevkeden özelliğe sahiptirler. Henüz 8 saatlik işgünü hakkını kullanamayan tekstil işkolunun güçlü bir tarzda 6 saatlik işgünü talebini yükseltmesini bekleyemeyiz. Ama metal ve petro-kimya işçileri, kendi işlerini korumak ve insanca yaşayabilmek için, bu talepleri yükseltmek zorundadırlar ve bunun imkanları potansiyel olarak

Daha sektörel olan sorun ve talepler,

taşeronlaştırmaya, iş kazalarına, meslek hastalıklarına karşı mücadele, yukarıdaki taleplerle birlikte ele alınacaktır. Özelleştirme ve esnek üretim ise, bütün sınıfı hedef tahtasına oturtmuş ve ekonominin kilit yerlerinden başlamış saldırılar olarak, mutlaka mücadele edilmesi gereken sorunları oluşturmaktadır. Özelleştirme bugüne kadar basınımda yeterli açıklıkta işlenmiş olduğu için üzerinde durmuyoruz. Fakat esnek üretim, kalite çemberleri vb. uygulamalar için aynı şeyi söylemek henüz zordur. Bu alanda sınırlı bazı ilk adımları attık. Bu tartışmanın gelişip güçlenmesi, bütün sonuçlarına varması gerekmektedir. Halihazırda çalışmamızın çeşitli alanlarında böyle bir yoğunlaşma mevcuttur. Bu, sınıf hareketinin karşı karşıya olduğu yeni bir kapsamlı saldırı demektir. Petrol-İş, somut biçimde yaşadığı için, bu soruna ve uygulamalara karşı tutum geliştirmeye çalışmaktadır. Biz bundan da yararlanarak, sorunu devrimci sınıf perspektifinden yanıtlayan politikalar üretmek, güncel ile tarihsel olanı, taktik ile stratejik olanı birbirine bağlayabilmek zorundayız.

Ve nihayet, kendi dışına bakmasını, diğer sınıf kardeşlerinin, emekçilerin ve tüm ezilenlerin sorunlarına sahip çıkmasını öğretebilmek, devrimci sınıf sendikacılığı çalışmamızın temel bir boyutudur. Dahası metal ve petro-kimya sektörleri bütün sınıf hareketi için oynayabilecekleri öncü kol rolüyle bu alana daha bir ısrarla çekilmek durumundadır. Taktik taleplerin devrimci sınıf iktidarı hedefine bağlı olarak ele alınacağı düşünüldüğünde, dışına bakmayı başarmanın ek imkanları anlaşılacaktır.

Sendikalara, sendikacılara karşı tutum ve platform girişimleri

Bugün, sınıf hareketinin verili ortamında, sınıfın ileri kesiminin arayışının dahi daha çok sendikal düzeyle sınırlı olduğu bilinmektedir. Bu duruma teslim olmadan, ama bunun bir veri olduğunu da bilerek, faaliyet yürütmek zorundayız. Sınıfa, sınıf hareketine devrimci politik müdahale elbetteki her zaman esastır. Politik alandan müdahalemiz, haftalık PYO adımımız ile birlikte, şimdi her dönemkinden daha güçlüdür. Yine, bültenler üzerinden alan, birim ve sektörlerle yönelik daha güçlü müdahale çabamız, doğrudan politik müdahalemizi zayıflatmamakta, tersine ona yeni kanallar açmaktadır. Yeni tarzımız ve araçlarımız bütün sonuçlarını önümüzdeki süreçte üretecektir. Gerek şimdiden ortaya çıkan ilk veriler, gerekse faaliyet ve ilişkinin mantığı, temel hatalar yapılmazsa, sınıf çalışmamızın çok geçmeden ortaya anlamlı bir mesafe çıkaracağını göstermektedir.

Çalışmanın çeşitliliği ve gelişmelerin eşitsizliği, süreci sürekli izleyen ve ona yanıtlar üreten bir asgari bölge önderliği pratigini dayatmaktadır.

Sendikal düzeyde başlayan bir arayışa bu düzeyden güçlü ve anlamlı bir ilk yanıt, bir yanıyla, elbette işkolu düzeyinde oluşturulacak sınıf sendikacılığı politikasıyla verilebilir. Ve bu alan boş bırakılırsa eğer, sınıf hareketinin güncel nesnellğinde, sınıfı devrimcileştirme girişimimiz temel bir imkandan yoksun kalır. Bu alanı küçümsememiz veya hakkıyla dolduramamamız, sektörel yönelime dayalı bültenlerin elimizde kendi başına bir yayın faaliyetine ve bir gereksiz yüke dönüşmesine de yol açar. Bugünden ilk anlamlı adımlarını atmayı umduğumuz bölgesel-iskolu işçi platformlarını işlevsiz kılarak, dağıtıcı sonuçlar üretir. Fakat diğer taraftan, işkolu düzeyinde başlasa da buradan kalıcılaşacak, kendi platformunu korusa da daha ileri hedefli bölgesel platformlara yönelmeyecek her girişim çok dar, ilkel ve geri kalacaktır. Sorunun, gerek sınıf hareketinin verili nesnellüğünden, gerekse bizim biriktirdiğimiz güç ve imkanlardan gelen yanları vardır. Bu iki temel değişkeni çalışma bölgeleri somutunda yeniden ve yeniden değerlendirmek ve işkolu düzeyinde başlayan çalışmayı olanaklar ölçüsünde bir bölge işçi platform girişimine çevirebilmek, gözetilen bir hedef olabilmelidir. Bu yöneliş işkolunda başlayan girişimin hemen dağılmasını gerektirmez. Tersine, onun da kendi mecrasında sürmesinin imkanları sonuna kadar zorlanabilmelidir.

Burada dikkat edilmesi gereken başka bir nokta daha vardır. İşkolunu aşan bölge işçi platformu girişimleri, elbette sendikal düzeyi aşan arayışlar demektir. Bir politik arayış, bunun bizim dışımızda da şöyle ya da böyle ortaya çıkan öznelerin varlığı demektir. Veya bölgedeki direnişlerle güçlü bir sınıf dayanışması, bölgesel direnişleri yaratan eğilim demektir vb. Fakat bölgesel olan girişim sendikal düzeyi dışlar diye birşey söz konusu değildir. Sınıf hareketine ve sendikal yapılara dikkatli bir bakış, sorun ve çözümlerin işkollarını aşıp, kesen özellikler taşıdığını ortaya çıkarır. Sanayinin büyük ölçekli temel fabrikalarına genel olarak işbirlikçi sendikal yapılar hakimdir. Petro-kimya işkolu kısmen bunun dışında tutulabilse de, metalin, tekstilin, gıdanın vb. temel birimleri için bu durum geçerlidir. Daha orta ölçekli fabrikalarda ise, ya sendika yoktur ve bu durumda bir nesnel eğilim olarak sendikalaşma faaliyeti öne çıkar; ya da varolan sendikal yapılar sorunlu da olsa çalışılabilir durumdadır. Önemli bir kısmı ilericilik, solculuk iddiası taşıyan şube yönetimleri söz konusudur. Yine, işkolundan ayrı olarak, öncü işçi birikimleri ve sorunlarıyla KİT işletmeleri ayrı bir kategori oluşturmaktadır vb...

Tersinden, bugün güçlü bir çalışmayla en azından somutta şube yönetimlerine aday bir platform kuramadığımız bir evrede, farklı sorunlar ve farklı sendikalar arasında bölünen işkolu çalışması da çeşitli

Bugün, sınıf hareketinin verili ortamında, sınıfın ileri kesiminin arayışının dahi daha çok sendikal düzeyle sınırlı olduğu bilinmektedir. Bu duruma teslim olmadan, ama bunun bir veri olduğunu da bilerek, faaliyet yürütmek zorundayız. Sınıfa, sınıf hareketine devrimci politik müdahale elbetteki her zaman esastır.

zorluklar ve dağılma tehlikeleri taşımaktadır.

Toparlayacak olursak; verili olanı ve başlangıç evresini bilmek, bu süreçlerin ihtiyaçlarına hakkıyla cevap verebilmek, fakat sıçramalı ve eşitsiz gelişimin imkanlarına kilitlenen, somutu sürekli gözetilen bir ataklıkla bölgesel ileri işçi platformlarına yönelmek durumundayız. Bu, belli sektörel çalışmaların yeni girişimlerin yanısıra sürmesini elbette dışlamayacaktır.

Sendikalara karşı tutum söz konusu olduğunda, Türk-Metal ve Özçelik-İş'e karşı tutumumuz için söylenmesi gerekenler, daha önce basınıımızda yer alan metal işkolu konulu yazıda söylenmiştir. Özellikle Türk-Metal'in nasıl işbirlikçi mafyalaşmış bir yapı olduğunu bugün en geri işçi dahi bilmektedir. Sizin teşhir etmenize gerek kalmadan sıradan işçiler teşhiri fazlasıyla yapmaktadır. '90-91 metal grevini salt grev aidatı ödememek için 29. gününde satması hala birçok metal işçisinin hafızasındadır. İşçiler kendilerine ve sınıf kardeşlerine güvensizliklerini kırarak somut bir önderlik pratiği aramaktadır. Sorunun düğümlendiği yer burasıdır.

Bizim Petrol-İş, Birleşik Metal-İş sendikalarına karşı tutumda daha ileri bir açıklığa ihtiyacımız var. Bu iki sendikaya, Genel-İş, Belediye-İş, Harb-İş ve farklı işkollarında sendikaların birçok şubesi de eklenebilir. Bu sendikalar, gerek şube gerek genel merkez düzeyinde, genel olarak ilerici "sol" bir söylem kullanan yapılardır. Henüz birçok sendikal yapı gibi çürümüş ve mafyalaşmış bir halde değildirler. Fakat gerek bürokratik sendikal aygıtın birer parçaları olmaları ve gerekse reformist bir ideolojik-politik konumda bulunmaları nedeniyle, bu sendikal yapılar da bugün asgari işlevlerini dahi yerine getirmekte zorlanmaktadır. Sol söylemlerine genelde yasalıcı-icazetçi bir reformist anlayış ve pratik eşlik etmekte, bu ağırlıklı olarak yenilgi üretmektedir. Öyle ki, bu yapılar çoğu durumda, işçilerin en sıradan günlük ekonomik mücadelelerine dahi önderlik edememektedirler. Sol bir söylemle birlikte bu pratik tutum, zaten sancılı bir sınıf hareketi ortamında, işçilerde hem sol söyleme, hem sendikaya ve hem de birşeyler yapılabileceğine olan güveni darmadağın etmektedir. Bu dağınıklığın üzerinden ise sendikacılar, "işçiler kendi acil sorunlarına dahi sahip çıkmıyorlarsa biz ne yapabiliriz" diyerek kendi duruşlarını meşrulaştırmaktadırlar. Ümitsiz ve Kıt Arşiv Öncü Hareket bir parça gelişip grevinde sendikayı görevine davet

ettiğimizde, cevap hazırdır: "İşçiler daha grev nöbetine zorla geliyorlar, toplantılara bile katılmıyorlar" vb... Herhangi bir şube yöneticisine biraz basınç uygulayın, size işçilerin ne kadar da geri ve duyarsız olduklarını anlatacaktır. Genel-İş DISK'in 22 Aralık İzmit mitingine işçileri biraz da zorlayarak götürdü. Alanda yoklama olacağını ilan etti. İşçiler ise, katılanıyla katılmayanı ile şöyle bir ruh halini yansıtıyordu: "Buradaki Susurluk'u çözmeden hangi Susurluk'u çözmeye gidiyoruz?" Belediyelerdeki işçilerin alacaklarını tahsil edemeyen, usulsüzlüklerin üzerine gidemeyen bir sendikal yapıya yöneltilen bu tepkinin elbetteki bir mantığı var.

Örnekler çoğaltılabilir. İşçilerin bugünkü ruh hali ve davranışları, gerçekte sendikacıların olumsuz anlayış ve pratiklerinin bir ürünüdür. Oysa sendikacılar dönüp bunu kendi konumlarını ve ataletlerini meşrulaştırmak için kullanmaktadırlar. Elbette sorunun kendiliğinden hareketin zayıflığından gelen esasa ilişkin bir yanı vardır. Güçlü bir sınıf hareketi, hem sendikacıları sarsar ve kendine getirir, hem de adam olmayanlarını kenara iter. Böyle bir ortamda herşey daha farklıdır. Veya öncü işçiler bugün bu kadar titrek davranmasalar, yine bir dizi şey farklı yaşanabilir. Fakat biz eğer meseleyi genel soyut çerçevesiyle değil de, bugünkü somut durumu ve buradan çıkışın imkanları üzerinden tartışıyorsak, farklı sonuçlar elde ederiz. Bu ilerici olmak iddiasındaki sendikal yapılar ve sendikacılar, sınıfın verili geriliği ne olursa olsun, söylemlerine bir parça yaklaşan bir somut önderlik pratiğini neden ortaya koymuyorlar? Devrimci sınıf sendikacılığını geçtik, sıradan mücadeleci bir sendikacılığı olsun neden yapmıyorlar? Nakliyat-İş iyi bir örnektir. Bu sendikal yapı politik hatıyla hiç de devrimci sınıf çizgisinde değildir. Taktik adına işçileri şu veya bu partinin kuyruğuna takmakta, direnişleri sınıf hareketinin ihtiyaçları ekseninde kurmamaktadır. Fakat az-çok tutarlı bir sendikal mücadele pratiğiyle, örneğin Gintem işçilerini inançlı bir mücadeleye sevk edebilmektedir. İşçiler sendikacıların ve sendikanın önlerinde yürüdüğünü ve sözlerinde tutarlı olduğunu gördüklerinde, işgalden gözaltına bir dizi zorlu pratiğe girişebilmektedir.

Biz elbette sorunlara ve mücadeleye devrimci sınıf çizgisinden bakarız, buna uygun bir konumlanışın önemini döne dönüp hatırlarız. Her hareket bir parça gelişip düzenle daha cepheden karşı karşıya

geldiğinde, bu sınıf tutumunun ne denli önemli olduğu daha açık ortaya çıkar. Her şey bir yana, '91 kırılması sonrası sınıf hareketinin bir dizi mevzi direnişinin deneyimleri hala hatırlardadır. Kağıthane, Gebze direnişleri üzerinden öneri ve değerlendirmelerimiz yayınlanmıştır. Fakat bugün bırakalım devrimci sınıf çizgisi ve tutumu, mücadeleci bir sendikacılık pratiği dahi çok zayıftır. Ve bugün işçiler, yazık ki, tek örgütü olarak bildikleri sendikalar tutarlı bir tarzda önlerine düşmediği koşullarda, kolay kolay ileri pratiklere de yanaşmamaktadır. Öncü işçilerin önderliğinde atılan ilk adımların ardından, daha zorlu süreçler için sendikasını tutarlı bir tarzda yanında görmek istemektedir.

Biz, bu "ileri" sendikal yapıları ve sendikacıları, sermayenin topyekün saldırısı karşısında elbette doğru bir politik hatta, devrimci sınıf çizgisine çağıracağız. Fakat bunu, bu çizginin olmazsa olmaz bir uzantısı ve somutlanışı olan mücadeleci, hakkını söke söke alan, meşruiyetine yaslanan, sınıfın enerjisini açığa çıkaran bir pratik çizgiyle birleştirmelerini talep edeceğiz. Bunu, her somut süreç için, somut pratik tutumlara yol gösterici ısrarlı bir davet şeklinde yapmak zorundayız. "Siz zaten kavgadan kaçıyorsunuz!" vb. tarzında yaklaşmamak zorundayız. Bu tarz yaklaşım, bütün köprülerin atılmasına ve bizi tecrit eden bir sürece yolaçmaktadır. Yol gösteren bir tarzla, esnek politik yaklaşımla sözümüzü söylemek, mecbur kalmadıkça ipleri koparmamak tercih edilmelidir. Ancak, somut pratik tutumlar üzerinden zorunlu karşılaşmalar kaçınılmazdır. Bugün için asıl yetenek, sendikayı da harekete geçirmeyi başarabilmektedir. Biz politik yaklaşımı doğru kurduğumuzda, sendika ister harekete geçsin, ister geçmeyip işçi kitleleriyle karşı karşıya gelmeyi seçsin, kazanan biz oluruz. Yeter ki sendikaya karşı doğru politik tutum, güçlü bir taban çalışması ile birleşmiş olsun!

("İstanbul İl Komitesi" imzası taşıyan bu yazı Ekim'in 1 Eylül '97 tarihli 176. sayısından alınmıştır.)

Ekim Gençliği

Aylık Sosyalist Gençlik Dergisi

Parasız, demokratik, bilimsel eğitim istiyoruz!

Parasız eğitim

Her şeyden önce eğitimin tamamen ve gerçekten parasız hale getirilmesi gerekir. Eğitim hizmeti parasız olmadığı sürece zorunluluk diye bir şeyin ciddiyeti olamaz.

Burjuva yasalarına ve TC anayasasına göre güya ilk öğretim parasızdır. Fakat burjuvazi için yasalar sadece kendi işlerine yaradığı zaman geçerlidir. Halk ise yasalara uymazsa cezalandırılır. Mesela parasız eğitim için eyleme katılırsanız 12 yıl ceza, DGM'nin en gözde cezası olarak karımıza çıkabilir. Öte yandan çeşitli biçimler altında eğitim paralı hale getirilebilir. Kayıt parası, diploma, karne parası, katkı payı (haraçlar), zorunlu bağışlar, aidat, spor parası vb. vb...

Bir de işin demagojisini yaparlar. Her öğrenim yılı başında açıklamalar yapılır "Hiç bir veli okullara bağış yapmak zorunda değildir vb. vb..." Ancak okula öğrenci götüren veli, her seferinde kendisine yapılan "kaz" muamelesini bir türlü anlayamaz...

Bir de katkı parası, harç, vergi vb. üzerinden meşrulaştırılmaya çalışılan soygun var. Sermayenin çok kullandığı bir oyun: Önce "halk da birazcık katkıda bulunsun" diye gerçekten de pek dişe dokunur miktarda olmayan bir meblağ talep edilir ve alınır. Ardından halkın gözünde bu katkı payı meşrulaşınca hemen yüzde yüzlük zamlar geliverir. 95/96 öğretim yılında üniversite har(a)çlarına yapılan zamlar bunun en iyi örneğidir. Bugün üniversiteye kayıt yaptırmak isteyen bir öğrenci en azından 30 milyon TL hazır etmelidir. Burjuvazinin her türlü oyununu boşa çıkarmak için her türlü para talebi reddedilmeli, parasız eğitim talebi yükseltilmelidir.

Ayrıca okul masrafları her yıl öğrencileri ve velileri kara kara düşündürmektedir. Kitaplar her yıl değiştiriliyor, böylece yeni kitap alınmak zorunda kalınıyor. Okul kıyafetleri ise tam bir gereksiz yük. Bunların dışında ek olarak birçok masraf var ve bu masraflar işçi emekçi çocukların ailelerini, çocuklarını okula göndermeye uzak tutuyor. Eğitimin alt sınıflara yaygınlaştırılması için tüm eğitim masraflarını devlet karşılasın!

Eğitimde fırsat eşitliği

Eğitimde fırsat eşitliği sağlanmadığı sürece zorunlu eğitim işçi-emekçi çocukları için bir anlam ifade etmeyecektir. Alınan diploma hiçbir işe yaramayacaktır. Diplomalı işsizler ordusu artacak, diploma alınmış

ama bilimsel bilgiler alınmamış olacak. Emekçiler kendi çocukları için eğitimde fırsat eşitliği talebi yükseltmelidir.

Eğitimde fırsat eşitliği için ilk önce özelleştirme saldırısının bir parçasını oluşturan eğitimdeki özelleştirme saldırısına karşı konulmalıdır. Okulların ticarethaneye dönüştürülmesine izin verilmemeli, her türlü bağış, katkı payı reddedilmeli, özel okulların bütçesi devlet okullarına aktarılmalı ve bu okullar kapatılmalıdır!

İkinci olarak 12-19 yaşları arasında 422 000 genç var. Bu çocuklar sadece paralı eğitimden, eğitimdeki fırsat eşitsizliği yüzünden değil, aynı zamanda çalışıp hayatlarını kazanmak zorunda oldukları için de okula gidemiyorlar. Bu durumdaki çocukların barınak, yiyecek vb. masrafları da devlet tarafından karşılanmalıdır. Burjuvazinin çocukları Avrupa'da, Amerika'da eğitim görürken, bu çocuklar sabahın erken saatlerinde kalkıp kahvaltısını yapıp ya da yapmadan makinenin başına geçiyorlar, ta ki akşam, hatta gece oluncaya kadar. Ve bu gençler gibi milyonlarca işçinin akıttığı alınteri sayesinde burjuva çocukları eğitimlerini yurtdışında sürdürebiliyorlar. Bu uçuruma son verilmeli, hayatını kazanmak zorunda kalan çocukların sadece eğitim masrafları değil, yaşamak için gerekli tüm masrafları da devlet tarafından karşılanmalıdır.

Fırsat eşitliğini engelleyen, işçi ve emekçilere yönelik çok önemli başka bir saldırı ise özel kurslar, özel dersler ve özel dersanelerdir. İşçi ve emekçi çocukları özel kurslara gidemez, özel dersi rüyalarında bile göremezler. Dersaneler ise yine birçok işçi emekçi çocuğu için kapalıdır, gidilebilen dersaneler ise, burjuvaların gittiği dersanelerin yanında köy okulu gibi kalıyor. Burjuvaların gittiği ve 200 milyondan başlayan dersanelere bir işçinin çocuğunu göndermesi için acaba ne yapması gerekir? Şimdi bu koşullardan sonra işçi ve emekçi çocukları burjuva çocuklarla aynı sınava, ÖSY sınavına eşitçe girecekler. Eşitlik bunun neresinde? Bu yalana karşı durulmalı, her türlü özel kurs yasaklanmalı, dersaneler kapatılmalı, devlet okullarının seviyesi yükseltilmelidir.

Burjuvazinin eşitlikten anladığı budur işte! Yasalar karşısındaki beş para etmez eşitlik. Ki işine gelmeyince onu da tanımaz burjuvazi. Zaten burjuva demokrasisi yasalar karşısındaki kuru eşitlikten başka bir şeyi ifade etmez ve sınırları bu eşitlikle çizilir. Fırsat eşitliği hiçbir zaman burjuva demokrasisinin

sınırları içine girmemiştir ve girmeyecektir.

Anadilde eğitim

Evrensel olarak her insanın kendi anadilinde eğitim alması temel insan hakkı olarak görülür. Fakat TC sınırları içerisinde insan hakkı falan yoktur, devlet hakkı vardır. Devletin öldürme, işkence etme, yasaklama hakkı vardır. Ve bu hakkı kullanmış, bir dili yasaklamıştır. Bu ülkede Almanca, İngilizce, Fransızca eğitim verilebilir ama, yaklaşık 20 milyonluk bir halkın anadili olan Kürtçe eğitim verilemez. Verilmesi talep edilse de bu bölücülük olur. Halbuki Türk işçisinin Kürt işçisinden, Şırnak'lı bir köylünün Yozgat'lı bir köylüden alıp veremediği bir şey yoktur. Düşmanları ortaktır. Kürt halkının anadilde eğitim alması Türk işçisinin zararına değil yararındadır. Çünkü halkların kardeşliği ancak özgürlük ve eşitlik temelinde gerçekleşebilir. "İşçilerin birliği halkların kardeşliği!" ancak eşitlik amaçlanarak yaratılabilir. "Herkes anadilinde eğitim!"

Laik-bilimsel eğitim

Eğitimde laiklik sağlanmalı, din derslerinde zorunluluk kaldırılmalı ve içeriği tek bir mezhebin propagandası olmaktan kurtarılmalıdır. Dahası verilen din dersleri dinleri örgütleyen değil, tanıtan bir içeriğe sahip olmalıdır.

Bu çerçevede, imam hatiplerin sadece orta kısımları değil tümü kapatılmalıdır. Devlet eli ile bu tür kurumsallaşma ne eğitimin bilimselliğine, demokratikliğine ne de gerçek laiklik kavrayışına sığar.

Eğitim tümüyle bilimselleştirilmeli, hurafelerden kurtarılmalıdır. Darwin'e hakaret yerine evrim süreçleri incelenmeli, tüm ırkların Türk'lerden türediği, Türk olmanın gurur kaynağı olduğu (eğer Türk olmak gurur kaynağı ise olmamak da gurursuzluk kaynağı olacağından) safsatası terk edilmelidir. Şoven-faşist-militarist eğitim müfredatı ve disiplin yönetmelikleri kaldırılmalı!

Ezberci yöntem terk edilmeli yerine öğrencileri araştırmaya, sorgulamaya, tartışmaya yönlendiren öğrenme metodu geçirilmelidir. Öğrenciler korku ve baskı ile değil, motivasyonla öğrenmeye itilmeli, her türlü baskı yöntemi terk edilmelidir.

Demokratik eğitim

Her eğitim kurumunu siyasi

iktidardan özerkleştirmemiz gerekir. Polis ve faşist kadroların okullardan çıkarılması, yönetimin öğrenci ve öğretim üyelerinin kendi aralarından seçtikleri kurullara devredilmesi, özerkleştirmenin en önemli adımı olacaktır. Bu aynı zamanda eğitim kurumlarında verilecek eğitimin niteliğinde de etkili olacaktır.

Demokratik eğitim işçi emekçilerin talep etmesi gereken temel bir istendir. Eğitimin anti demokratik karakteriyle burjuvazi, kendine hizmette kusur etmeyecek köleler yetiştirmek istiyor. Boyun eğen, baskılara ses çıkarmayan ve söylenene itaat eden kuşaklar istiyor. Mesaiye kal dedi mi kalmayacağım demeyen, ücretin bu kadar deyince şükreden işçiler istiyor. İşçi sınıfı burjuvaziye karşı mücadelesinde demokratik eğitimi mutlaka hedeflemeli, uğruna savaşmalıdır. Bunun için okullardaki polis-idare işbirliğine son verilmeli okullarda güç verilen sivil faşizm ezilmelidir. Dayak kesinlikle yasaklanmalı, notlar baskı aracı olarak değil, öğrencinin başarısını ölçme aracı olarak kullanılmalıdır. Okullarda düşünce özgürlüğünü kısıtlayan her türlü uygulama, engelleme ve yönetmelikler feshedilmeli, öğrencileri müdürlere, müdürler aracılığıyla da polise ihbar eden ajan -muhbir ağları dağıtılmalı, fikir özgürlüğü sağlanmalıdır. İşçi-emekçilerin haklarını savunacak kuşakların yetiştirilmesi için demokratik eğitim talebine sahip çıkmaları gerekir.

(Bu yazı Ekim Gençliği'nin Ağustos '97 tarihli 11. sayısından alınmıştır.)

İnanç ve Kavgada Vaptsarov

Anadolu şiirinde Nazım Hikmet ne ise, Bulgar şiirinde de Nikola Vaptsarov odur. Onun bu özel yeri sadece Bulgar şiiriyle sınırlı kalmamıştır. O, dünya devrimci sanatında sınıfsal kökeni, yaşamı ve yarattığı yenilikçi şiirler ile ayrı bir yeri hak etmektedir.

Vaptsarov bir bütün olarak yaşamıyla savunduğumuz ve yaratmaya çalıştığımız komünist sanatçı tipinin bir prototipi durumundadır. Bu nedenle Vaptsarov'un bıraktığı miras üzerinde biraz daha uzun duracağız. Yazımızın ilk bölümünde şairin destansı yaşamını anlatmaya ikincisinde ise sanatsal yönü üzerinde durmaya çalışacağız.

Vaptsarov, sınıf bilinçli bir işçi, komünist bir militan ve sanatçıdır. Onun sanatı, partili militanın bilinçli-politik etkinliğinin yoğunlaşmış halidir. O; yaşamı boyunca sanatını kavgadan uzaklaşmak, kavganın gerektirdiği görevlerden kaçmak gibi alışılmış aydın tavrının aksine kavganın önünde yürüyen komünist bir militan olarak öncelikle komünist militanın öncelikli görevlerini yerine getirmeye çalışmış, sanatsal eğilimini hiçbir zaman bu görevlerin karşısına koymamıştır. Sanatsal eğilimini komünist dünya idealine varmanın bir aracı olarak kullanmıştır. 2. emperyalist paylaşım savaşında, 1940 yılının Mart ayı içerisinde Hitler faşizmi Bulgaristan'ı işgal etmiş, Sovyetler Birliği'nin topraklarının büyük bir bölümünü ele geçirmiştir.

Bu durum Vaptsarov'u oldukça etkiler. Acil görev faşist işgalcileri geldikleri gibi gerisin geri göndermektir. Vaptsarov'da bir komünist olarak bu kaçınılmaz görevin gereklerini yerine getirmeye koyulur. Kendisini "insansever" olarak gören, silah kullanabileceğini sanmayan kardeşi Boris'ten babasının tabancasını ister ve ona şöyle der; "Düşman bizi öldürürken biz duracak mıyız? Düşman bize hangi silahla saldırıyorsa biz de aynı silahla yanıt vermeliyiz."

Vaptsarov sıcak mücadelelerle dolu yaşamına 24 Aralık 1908'de Banko kentinde başladı. O yıllarda burası Osmanlı egemenliği altında idi. Bulgar yurtseverleri çeteler hakkında bağımsızlık mücadelesi veriyorlardı. Baba Vaptsarov bu çetelerden birinin başıydı. Hayatının büyük çoğunluğunu dağlarda geçirdi. Çetesini ikiye ayırma gereği duyduğunda ikinci parçanın başına aynı zamanda şair olan Peyo Yavorov'u getirir. Vaptsarov'un şiir yazmasında ve daha sonrası yaşamında Yavorov, Vaptsarov'u etkileyen başlıca kişilerden biridir.

İlk ve orta öğrenimini bitiren şair, babasının ısrarı üzerine Varna'da Deniz makine okuluna yazıldı. Okuldaki askeri eğitime duyduğu tepkiye rağmen yine babasının zoruyla bitirdi. Okulu bitirdikten sonra Sofya'da edebiyat öğrenimi görmek istedi. Fakat ailesinin maddi durumu buna elvermedi. 1932 yılında 23 yaşında iken Bulgaristan Orman Endüstrisinin bıçakhanesinde makina teknisyeni olarak çalışmaya başladı. Aynı yıl Bulgaristan Komünist Partisi'ne (BKP) girdi. Sanatsal yeteneklerini sınıfın bilinçlenmesi amacıyla kullanıyor, fabrikalarda oyunlar, şenlikler vs. kültürel etkinlikler düzenliyordu.

1936 yılına gelindiğinde Koçerinovo bıçakhanesinde grev olur. Vaptsarov öncü-bilinçli bir proleter olarak grevin bizzat örgütleyicisidir. Grev kazanılır. Aynı zamanda bu dönemde faşist Makedon örgütü kendisine başarısız bir suikaste bulundu. Kimliği açığa çıktığından Sofya'ya göçetmek zorunda kaldı.

Sofya'da Demiryollarına lokomotif ateşçisi olarak girdi. Bu dönem onun sanat çevrelerine girdiği ve partili bir sanatçı olarak kendine yer edindiği dönemdir aynı zamanda.

2. emperyalist paylaşım savaşı tarihin en zorlu dönemlerinden biridir. Bu dönem Vaptsarov var gücüyle kavgaya ileriye atıldığı dönemdir. Genç yaşına rağmen BKP MK'sındadır. Sonradan Sobolov eylemi olarak anılacak eylemi örgütlemeyi üstlenir. Amaç, Nazi işgaline karşı Bulgaristan devletinin Sovyetler Birliği ile işbirliği yapmasını sağlamak ve bunun için imza toplamaktır.

Gariptir, Vaptsarov baba zoruyla bitirdiği askeri okuldan dolayı BKP askeri kanadının (Merkezi Askeri Komisyon) ikinci başkanlığını üstlendi.

Onun çok yönlülüğü burada bariz bir şekilde ortaya çıkar. Bir yandan böylesi önemli siyasal görevleri üstlenirken, diğer yandan da çeşitli sanat dergilerine yazmakta, yazı kurullarında çalışmaktadır. Tek şiir kitabı olan Motor Türküleri (1940) kitabı da bu dönemde yayınlanmıştır.

1943 yılı 3 Mart gecesi "MK'nın ele verilmesi" olarak anılan olayda tutuklandı. Tutuklamalar partiye sızmayı başarmış "Kutuzov" takma adlı polis ajanının çalışmaları sonucu yapılmıştı. 1 ay en ağır işkencelere maruz kaldı. Mahkeme sonucunda 12 yoldaşıyla birlikte idama mahkum edildi. Savunmasında şöyle söylüyordu; "Ben her zaman bir Bulgar yurtseveri, bir anti-faşist olarak hareket ettim. Ama işgalcilere karşı bir bilinçle savaş yürüttüm. Yaptıklarından gurur duyuyorum. Kimseden merhamet dilenmiyorum."

23 Temmuz 1942 de (34 yaşında) kurşuna dizildi. "Hayatımın son anına değin aydınlığı görmek istiyorum" diyerek idamdan önce gözlerinin kağıt maskelerle örtülmesine izin vermedi. Yoldaşlarıyla beraber Hristo Botev'in "Özgürlük uğruna düşenler ölmez" şarkısıyla karşıladı ölümü.

Kavga amansız ve katı

Kavga, dedikleri gibi destansı

Ben düştüm.

Yerimi başkası alacak... o kadar

Burada bir kişinin lafımı olur?

Kurşuna dizilmiş,

dizildikten sonra - kurtlar

O kadar yalın ve akla yatkın

Ama birlikte olacağız fırtanada,

halkım, çünkü sevdik seni.

23. VII. 1942 Saat: 14.00

(Bu şiir Vaptsarov tarafından, kurşuna dizilmeden birkaç saat önce PDF Kitap Arsivi - <https://www.kitaparsivi.org/> -de yayımlanmıştır).

Sekiz çocuğuma söz

Son üç haftada tam sekiz ölü vermiştik. Onlara şehit demeye dilim varmıyor. Sanki şehit deyince onları

olmayan bir tanrının yanına göndermişim gibi hissediyorum.

Onlar öldü. Ama yaşama bağlılıklarının bir göstergesi gibi ölümleri düşmana korku salıyor.

Sözüm var onlara.

Mahallemiz için ne söylenebilir? Bir yıl öncesine kadar sessizdi.

Huzurluydu demiyorum, zira ağlayan ve bunu sadece dostlarına gösteren bir yerdir burası.

Üzüntüsünü ve öfkesini yansıtmazdı sokaklarına. Sonra bir kaç genç çıktı geldi. Sekizlerden birkaçı. Bir

dernek açtılar, mahallenin gençleriyle birlikte. Sonra ev ev dolaştılar: "Sömürü, sefalet, faşist devlet... peki hani sizin öfkeniz"

diye. İlkın aklıma yatmamıştı doğrusu. Bir fabrikada işçiydim, tamam yemeğe et bulamıyorduk,

ama zaten kimse bulamıyordu ki, değil mi? Bizim kadın benden habersiz gitmiş toplantıya, öyle

değilmiş, bir tarafta burjuvalar mı neyin nesi varmış, bir tarafta biz. Faşistler de burjuvaların köpeğiymiş

falan, filan. Yahu bu kadın 30'undan sonra ne diyor ya, tövbe tövbe. Ha bir de örgütlenmeliymişiz.

3-5 ay sonra düzenli derneğe gidiyordum. Eskiden köyde olduğu gibi bir dayanışma duygusu yayılıyordu etrafa. Gözümde dernek

ne derse desin, bizim birliğimizin örgütüydü. Şu zenginler ve faşistler hariç tabi. Yeğenimi de derneğe

götürüyorum. Fırlamanın allahı, gözü parada ve serkeşlikte sadece. Şehir böyle yaptı onu tabi, iş yok ne

yapsın. Ben de bari insanlıktan nasibini alsın diye derneğe götürüyorum. Bayağı işe yarıyor.

Bir kaç ay sonra dernek kapatıldı. Zaten son dönemlerinde gelen giden azalmıştı. Devlet bir yandan, sivil

faşistler bir yandan, gözaltı, işkence ve ensonu derneğin altındaki kahveyi taradılar. Derneğin

kahvesini. Anladım ki, bu iş silahsız yürümeyecek. Madem uyandık bir

kere, artık eskisi gibi görmemezlik edemem ya halkın durumunu.

Ve sekizleri nasıl kaybettik.

Sivil faşistlerin artan katliamları sonrası büyük bir yürüyüş yapmıştık. Mahallede katılmayanları saymak

daha kolaydı, o kadar büyüktü kalabalık. Sivil faşistlerin ocağına yürüdük ve dağıttık binalarını. O

yüzden kapattılar binalarını, doğrudan karakola taşındılar. Ama saldırılarını da artırdılar. Bizim örgüt

de mahaledeki polis karakoluna iki kez baskın kararı aldı. Dört kişilik ilk grubumuz baskın kararından bir hafta sonra, baskından bir gün önce

sonra ise ikinci dörtlü baskın

grubumuz katledildi. Anladık, semt örgütümüzde ajan var.

Bizim grup sekizler için çalışmaya karar verdi. Yazılmaya çıkacağız, semtin duvarlarını

donatacağız, sevgimiz, öfkemiz ve ümidimizle. Cenazeleri karakolu söküp atan bir protesto seli olacak.

Semtte yazılama yapıyoruz. Polis devriyelerini anlamak kolay ama sivil faşistler de geziniyorlar. Ben ve

Cemal gözcüyüz, yeğenimle Orhan yazıyor. Sarhoş üç-beş kişi döndü köşeyi. İşaret ettim. Çalışma durdu.

Slogan yazılmış: "Sekizlerin katilleri halka hesap verecek!" İmzayı atmamışlar. Sarhoşların geçişini bekleyeceğiz. Birden önümüzde

durdular ve silahlarını çektiler. Donduk kaldık. Kısıvrak öylece, yapacak bir şey yok. Biri konuşmaya

başladı: "Kim lan hesap verecekmiş, allahsızlar." En sarhoş olanı ekledi: "Yazıyı yanlış yazmışsınız, hesap

sekiz kişilik değil; bakayım bir, iki, üç ha siz de dört kişisiniz etti oniki"

İkisi Cemal'e giriştiler, birkaç tekmeden sonra biri tabancının kabzasını başına vurdu. Cemal'in

başı yarıldı, yere yığıldı. Bir an ona doğru yürüdüm silahlar doğruldu üzerime. Reisleri konuştu: "Fazla

üzölme ölecek zaten şimdi". İkisi o an ateşledi silahlarını, Cemal'in üstü

kıpkırmızı kesildi, artık hiç hareket etmiyordu. Faşistlerden biri silahını yeğenime dayadı. "Sıra sende".

Birden yeğenim konuşmaya başladı. "Geri zekalı amatörler, siz kimi vuracaksınız bakayım, ben kimim

biliyormusun, tam sekiz aydır uğraşıyoruz örgütte yükselmek için, MİT'in bunca çabası sizin gece

eğlenceniz berbat edemez. Ama bunun hesabını şubede fitil fitil burnunuzdan getireceğim. Şimdi

indir o..." konuşması kesildi birden. Cemal yerden kalktı. Üstünde yara

filan yoktu. Sahi koca domates suyu, boya karışımı torbayı gece boyu üstünde taşıyıp farketmemeyi iyi

başarmıştı. Sözde faşistler bizim diğer semt örgütünden bir gruptu. Onlar da iyi hazırlanmıştı, bıyıklar,

giyim, içki. Hepimiz silahımızı yeğenime çevirdik. Orhan konuştu: "Bir süredir seni gözlüyoruz. Ciddi

şüphelerimiz vardı, emin olmak istedik. Demek polissin, biz de devrimin polisiyiz." Sekizlerin

muhbiri-katili orada hesabını verdi. Karım -ki yeğenimi çok severdi-

en ufak bir tereddüt geçirmede. Sekizleri çocukları gibi severdi. Yeğenimi bu yüzden olsa gerek,

gördü çocuklarının katili gibi. O gün anladım "örgütüm gerçek ailemdir ve doğmamış çocuklarımı bulmak sekizlere verilmiş sözümüdür".

(1980 öncesinin bir yarı-anlatısından)

Cezayir'de Devlet Katliamlara Doymuyor!

Cezayir burjuvazisi İslami teröre karşı mücadele söylemini kendi egemenliğini sürdürmeye hizmet eden bir maske olarak kullanmaktadır. İslami örgütlerin estirdiği terör ile devlet terörünün kesiştiği bir ortamda burjuvazi yıllardır herhangi bir toplumsal hareketle karşı karşıya kalmamıştır. İç savaşın sürekliliğine umut bağlayan Cezayir burjuvazisinin bir kesimi bu tavrı ile muhtemelen sırada bekleyen toplumsal muhalefeti düşünmektedir.

Cezayir'de son günlerde yaşanan toplu insan kıyımları, ülkenin içinde bulunduğu iç savaşın başlangıç yılı 1992'de bu yana, eşine asla rastlanmamış boyutlar kazanmış durumda.

m 5/8 Temmuz günleri ulusal bağımsızlık bayramı şenlikleri sırasında **61 kişi** katledildi.

m 12/13 Temmuz gecesi Medea vilayetinin Ksar El Boukhari köyünde **44 kişi** boğazları kesilmiş vaziyette bulundu.

m 19/23 Temmuz günleri başkent in doğusu ve güneyinde bulunan üç köyde toplam **56 kişi** boğazlandı.

m 25 Temmuz günü başkent in 50 kilometre güney doğusundaki mezralarda toplam **38 kişi** boğazlanmış ve cesetleri doğranmış halde bulundu.

m 28 Temmuz günü başkent in 35 kilometre güneyindeki Lerbäa mahallesine yapılan saldırı sonucu **51 kişi** katledildi.

m 29/30 Temmuz gecesi başkent in 120 kilometre Güneybatı'sındaki Ain-Defla vilayetinde **41 kişi** katledildi.

m 30/31 Temmuz gecesi Blida ve Ain-Defla vilayetlerinde **100 kişi** katledildi.

m 3 Ağustos günü Blida ve Ain-Defla vilayetlerinde **111 kişi** katledildi.

m 21 Ağustos günü başkent in Güneydoğu'sundaki Souhane köyünde **63 kişi** katledildi.

m 24/25 Ağustos günü başkent in kenar mahallelerinde tezgahlanan dört ayrı katliamda aralarında çok sayıda çocuk ve kadının bulunduğu **117 kişi** katledildi.

m 26 Ağustos günü başkent in 60 kilometre Güney'indeki Ben Ali dağlık yerleşim bölgesinde **64 kişi** katledildi.

m 28/29 Ağustos gecesi başkent in Güneybatısındaki Maalba köyünde **45**

kişi katledildi. Aynı gece Başkent in hemen bitişiğindeki Rais köyünde **98 kişi** boğazlanma ya da diri diri ateşe atılma sonucu katledildi.

Yukarıdaki döküm, Cezayir halkının günlük yaşamının olağan bir parçasına dönmüş durumda olan vahşetin, sadece iki aylık bilançosundan bir kesit. Sadece bir kesit demek zorundayız. İlk olarak; ölçekleri itibarıyla bu katliamları örtbas etmeye devlet sansürünün gücü yetmemiş ve basına yansımışlardır. Bunların dışında da basına yansımayan olayların da olduğu bilinmektedir. İkincisi ise; verilen rakamlar Cezayir devletinin eleğinden geçmiş, kırılmış resmi rakamlardır ve dolayısıyla gerçeği yansıtmamaktadırlar. Örneğin 29 Ağustos gecesi başkent in 20 kilometre yakınında gerçekleştirilen katliamda görgü tanıklarının açıklamalarına göre 300'ü aşkın çocuk, kadın ve yaşlı sivil insan katledilmiş olmasına rağmen, devlet, katliamı sıradan bir polisiye vaka olarak geçiştirmeye çalışmış, ölü sayısını asgarileştirmiş, 98 olarak açıklamıştır. Yaralanan yüzlerce kişiden ise hiç bahsedilmemiştir.

Cezayir trajedisinin özünü ve bazı temel boyutlarını olayların akışına göre geçmiş sayılarımızda işlemiştik. Burada son dönemde aniden hızlı bir sıçrama kaydeden katliam girişimlerinin arkasındaki mantığı, nedenlerini anlamaya çalışacağız. Zira, bu günlerde yaşanan olaylarda yeni bir faktör ön plana çıkmış durumda. En kısa zamanda, en fazla sayıda insanı en hunharca yöntemlerle, boğazlayarak, doğrayarak katletme arayışı. Gerçeğin sadece bir parçasını yansıtan yukarıdaki döküm, bu vahşetin çılgınlık düzeyini tahmin etmek için bazı ipuçları vermektedir.

“Cezayir Gerçeği” başlıklı 26 Temmuz 1997 tarihli sayımızdaki yazıda, özetle Cezayir devletinin sürdürdüğü kirli savaş sayesinde radikal

İslamcı harekete ağır darbeler vurduğunu ve geline aşamada serbest bırakılan FIS'in (İslami Selamet Cephesi) uslanmış önderi Abbasi Madani ile uzlaşma yoluna gittiğini belirtmiştik. Abbasi Madani ile iktidar arasında temasların ve pazarlıkların sürmekte olduğunu bir çok kaynak doğrulamakta, işaretleri alınmaktadır. Ve terörün hızla tırmanışı ile bu pazarlıkların ilerleyişi arasında organik bir ilişki mevcuttur.

Tarafların, yani Cezayir burjuvazisinin temsilcisi devlet ile dinci akımın tavırları arasında genel planda simetrik bir benzerlik söz konusudur.

1992 yılından bu yana sürmekte olan devlet terörü sayesinde FIS'in önderliği tasfiye edildiği gibi örgütlülüğü de dağıtılmıştır. Zaten, FIS derli toplu, homojen bir yapısı olan bir parti değildi. İçinde farklı eğilimler barındıran bir akımdı. Abbasi Madani Ali Belhac şahsında tarihsel önderliğinin hapsedilmesi ve örgütlülüğünün tasfiye edilmesi ile birlikte, bağrında kabarık sayıda küçük ölçekli merkezkaç kuvvetler, daha isabetli bir ifade ile en ünlüsü GIA (Silahlı İslami Grup) olan silahlı çeteler türedi. Bu nedenle Abbasi Madani, FIS'in mirasını talep eden mozayığın iradesini temsil etmemekte ve aynı zamanda da ortaya çıkmış olan bu merkezkaç kuvvetlere hükmedememektedir.

FIS'in bünyesinde birer merkezkaç kuvvet olarak türeyen bu çeteleri birleştiren tek ve biricik hedef; ülkede şiddet yolu ile iktidarı almak ve şeriat düzenini kurmaktır. Kaba biçimde tasvir edilen bu nihai hedef için, başvuru şiddet eylemleri dışında bu güçler ortak ve birleşik bir örgütlülük, ortak bir politika, ortak bir program oluşturmuş değiller. İran'ı, Suudi Arabistan'ı, Afganistan'daki Taliban hareketini kaba taslak kendilerine örnek almakla FIS geniş kitle desteği kazanmış politik ve toplumsal bir

hareketti. Ama FIS'in hayat verdiği mirasçıları ise gözü dönmüş birer eşkiya çetesi olmaktan öte gidememektedirler. Radikalite ısrar eden bu güçler düzenin Abbasi Madani gibi ehlileştirilmiş kadrolar ve Şeyh Mahfud Nahnah'ın önderliğindeki ‘İslami Toplumsal Hareket’ gibi evcil akımlar üzerinden dinci hareketi iktidara ortak etme girişimlerine karşı çıkmakta, baltalamak için elinden geleni yapmaktadırlar.

Bu nedenle iktidar ve İslami akımın bir bölümü arasında sürmekte olan pazarlıkların ilerlemesine paralel olarak katliamların frekansı ve ölçeği doruğa tırmandırılmaktadır. Sorunu bu cepheden özetlemek gerekirse; FIS'in yerini alan eşkiya mozayığı Abbasi Madani'nin, bir zamanlar FIS'le özdeşleşmiş olan dinci akımın toplamı adına iktidarla pazarlık masasına oturmasına ve uzlaşmasına karşı çıkmaktadırlar.

Dinci gerici akımın genel bünyesinde gözlemlenen karışıklığın, çıkar çelişkilerinin, rekabetin bir başka versiyonu da iktidar bünyesinde, Cezayir burjuvazisi saflarında mevcuttur. Bilindiği gibi bu ülkede askeri bir diktatörlük hüküm sürmektedir. Burjuvazinin farklı kesimleri, değişik klikleri çelişkilerini, farklı görüşlerini, kaos ortamına alternatif önerilerini açık bir biçimde ifade etmemekte, politika yapamamaktadırlar. Kuşkusuz düzen cephesinde yaşanan bu tek sözlülüğe mahkumiyet askeri bir rejimin varlığından, onun uyguladığı terörden kaynaklanmamaktadır. Düzenin zayıflığına duyulan bir hassasiyetin, değişik klikler arası çelişkilerin keskinliğinin sonucudur. Böyle olunca düzen içi çelişkiler kendilerini politik komplolar ve sabotajlar aracılığı ile ifade etmektedir.

Cezayir burjuvazisi 5 yılı aşkın bir süredir devam etmekte olan iç savaş sayesinde büyük mali vurgunlar vurdu. Öldürülenler, boğazlananlar, topraklarından kovulanlar, işinden atılanlar hep sefil köylüler, masum işçiler, yoksul emekçiler oldular. İslami teröre karşı mücadele bahanesi ile uygulanan kaba devlet terörü, bu ülkede sömürünün dozunu astonomik ölçülerde arttırdı. Ancak, geline aşamada iç savaşın süreklilik kazanmış olması burjuvazinin bir kesiminin çıkarlarını zedeliyor. Örneğin can ve mal güvenliğinin olmayışından ötürü iç pazar daralıyor, iç ticaret hep geriliyor, turizm sektörü sıfırlanmış durumda vb.

Bu nedenle burjuvazinin bir kesimi İslamcı hareketle uzlaşmaktan, ona iktidardan pay vermekten yanadır. En azından ülkenin içinde bulunduğu duruma İslami akımla böyle bir

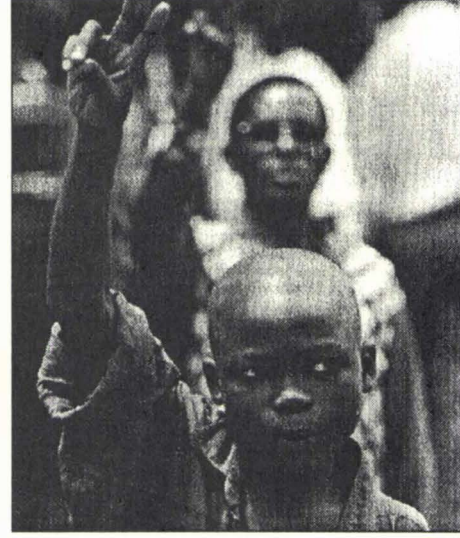
Afrika kıtasında emperyalist it dalaşı

Kara Afrika kıtasında son yıllarda, büyük ölçekli kitle katliamlarının, iktidar değişimlerinin ve bunlara eşlik eden kargaşanın sorumluluğu alışılmış bir gelenek icabı Afrikalılara atfedilir. Nedenleri de, aynı şekilde bu kıta halklarının özgünlüğüne indirgenerek geçirilirdi. 1994 yılında bir milyon civarında insanın yaşamına mal olan Ruanda katliamı bir Hutu-Tutsi geçimsizliği olarak tanıtıldı. Bölgeye özellikle de eski Zaire'nin (bu günkü Demokratik Kongo Cumhuriyeti) doğusuna sığan yüzbinlerce mültecinin karşı karşıya kaldıkları kıyım aynı Hutu-Tutsi çekişmesinin bir uzantısı sayıldı. Kongo-Brazzaville, Orta Afrika Cumhuriyeti ve başka ülkelerde yaşanan iç savaşlar, çatışmalar ve karışıklıklar hep aynı yöntemle tasvir edilip açıklanmaya ve sonuçta Afrika ülkelerinin bir iç sorunu olarak tanıtılmaya çalışıldı ve çalışılmaktadır.

Söz konusu ülkelerin bir çoğu uzun dönem Belçika'nın sömürgeleriydiler. Son yıllarda Belçika'nın zayıf düşmesi ile birlikte Fransız emperyalizminin dümen suyuna girdiler ve onun birer sömürgesi oldular. Uzun dönem Fransız emperyalizminin Afrika'nın jandarmalığını yaptığı diğer emperyalist güçler tarafından da kabul edilen bir gerçek oldu. Dolayısıyla, kıtada yaşanan gelişmeler vesilesiyle, özellikle Fransız emperyalizminin açık askeri müdahaleleri hep ön plana çıktı, gizlenemez oldu. Bu nedenle sayısız Afrika ülkesinin içinde bulunduğu mevcut durumda, yaşadıkları periyodik trajedilerde Fransız emperyalizminin sorumluluğunun ölçeği bilinmekte ve kabul edilmektedir.

Onyıllar boyu devam eden Fransız emperyalizminin Afrika jandarmalığı diğer emperyalist güçler tarafından kabul gören, yaptırımlarına, ölçeği ne olursa olsun göz yumulan, dahası saygı gösterilmesi gereken bir jeo-politik veri olarak kaldı. Afrika kıtasının önemli bir bölümünün Fransız emperyalizmine terk edilmesi ve uzun dönem onun egemenliğine gölge düşürülmemesi, Fransa'nın orta ölçekli emperyalist bir güç olarak sahip olduğu kudretten kaynaklanmamaktaydı. Fransız emperyalizminin Afrika politikası, emperyalizmin dünya ölçeğindeki genel politikasını tamamlayıcı bir işleve sahipti, onun bir uzantısıydı. Afrika kıtasında anti komünist direnişi örgütlemek, karşı devrimci politikayı yürürlüğe koymak ve bunun gerektirdiği tüm önlemleri almak Fransız emperyalizminin görevi olarak kaldı. Yoksa, dünyanın jandarmalığını yapan ABD emperyalizminin Fransa'nın Afrika kıtasını bir arka bahçe olarak kullanmasını, zenginliklerini bu kadar uzun bir dönem tek başına talan etmesini kabullenmesinin başka bir açıklaması olamaz.

Sovyetler Birliğinin dağılması ve soğuk savaşın son bulması ile birlikte Fransız emperyalizminin Afrika'daki doğal görev paylaşımları güdeme geldi. Bugün kıtanın

önemli bir bölümünü sarmış olan sarsıntının temelinde ve arkasında emperyalist güçler arası bir mevzi paylaşımı yatmaktadır. Bu yeniden paylaşımın deyim yerinde ise ilk büyük ölçekli sonucu 1994 yılında Ruanda'da yaşanan katliam oldu. Ruanda ile başlayan paylaşım çorap söküğü gibi ilerledi. Sıra ile Burundi, eski Zaire, Kongo-Brazzaville, Orta Afrika Cumhuriyeti'ni kapsadı. Ruanda'da, Burundi'de ve eski

Zaire'de bilindiği gibi iktidar değişimleri yaşandı. Bugün ise Kongo-Brazzaville ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde iç savaş sürmekte ve Fransız uşağı yönetimler can çekişmektedirler.

Bugüne kadar Fransız emperyalizminin Afrika politikasının sonuçları hemen görülür ama arka planı, teknik iç yüzü ise kısmen ve geç ortaya çıkardı. Çünkü diğer emperyalist güçler sözkonusu Fransız politikası ile hemfikir oldukları için onun kirli çamaşırlarını ortaya dökmeye gereksinim duymazlardı. Bu yeni paylaşım savaşında ise, geleneksel dengeler bozulduğu, ortak düşman (Sovyetler Birliği) yok olduğu için tamamen farklı bir tavır takınılmaktadır.

Örneğin kıtadaki son yılların gelişmelerinde ABD emperyalizminin parmağı olduğu tahmin edilmekte, bilinmekte, bazı somut işaretleri görülmekteydi. Bugün ise ABD emperyalizminin Afrika kıtasında oynadığı role ilişkin detaylı bilgiler, Pentagon'un ABD Kongresi'ne sunduğu raporlar yayınlanmaktadır. Bu raporlara göre soğuk savaşın sonuçlanmasının hemen ardından ABD'nin Afrika kıtasının değişik ülkelerine asker ve uzman sevkettiği ortaya çıkmaktadır. ABD'nin 1994 yılında yeni Ruanda rejiminin 'teknik destek' adı altında yerleşimine katkıda bulunduğu, ordusunu eğittiği görülmektedir.

Pentagon raporları, ABD askerlerinin değişik kılıflar altında Ruanda'ya yerleşmelerinden sonra eski Zaire'deki iktidar değişimine doğrudan müdahale ederek Mobutu rejiminin düşüşünü kolaylaştırdıklarını da belgelenmektedir. ABD emperyalizminin Laurent Désiré Kabila'nın birliklerine askeri eğitim sağlamasının yanısıra; silah, önemli ölçüde askeri donanım, lojistik destek verdiği ve üstelik de özellikle ülkenin doğusundaki ilk çatışmalara Amerikan askerlerinin de katıldığı bilinmektedir. Dahası, o dönem bazı hayırsever kuruluşların Laurent Désiré Kabila'nın güçlerine fatura etmeye çalıştıkları, Zaire'nin doğusundaki mülteci katliamlarının, ABD emperyalizminin bilgisi ve onayı dahilinde yürütüldüğüne ilişkin bilgiler ortaya çıkmaktadır. Bölgeye insani yardım adı altında askeri personel sevkeden ABD emperyalizminin Afrika'daki Fransız sömürgelerini fehtetme operasyonu devam ederken, Fransız emperyalizmi de kıtadaki varlığına ve askeri güçlerine çekidüzen vermek için hummalı bir faaliyetin içindedir. Ve emperyalistler arası bu rekabetin acı faturasını da masum Afrika halkları ödemeye devam etmektedirler.

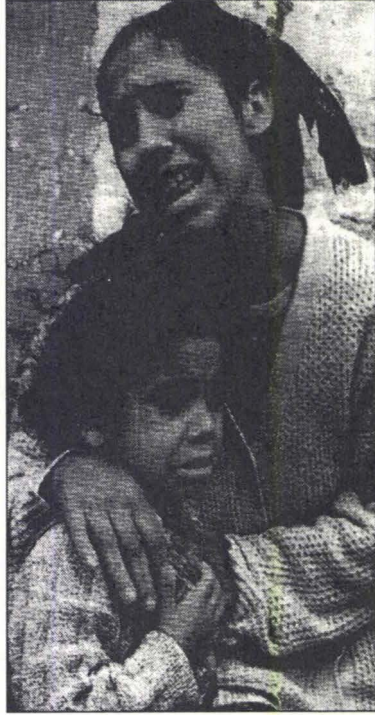
tartışmalı. Cezayir burjuvazisini en kararlı bir biçimde destekleyen güç Fransız emperyalizmidir. Son dönemde Fransız basını bile bu konuda farklı bir tavır takınıyor. Cezayir hükümetinin açıklamalarını tartışmalı buluyor.

Örneğin, 29 Ağustos gecesi başkente 20 kilometre uzaktaki Rais köyünde katliam gece saat 22: 30 civarında başlıyor ve sabah 2: 30'a kadar devam ediyor. Katliamın tanıkları, 1991 yılı milletvekili seçimlerinde toptan FİS'e oy vermiş olan bu köyde, birkaç saat içinde 300 civarında insanın katledildiğini ve yüzlencesinin de yaralandığını iddia etmektedirler. Saatlerce süren bu katliamdan başkentin

haberi olmuyor. Ordusunun, polisinin, istihbarat örgütünün son derece eğitimli ve donanımlı olduğu, kara ve hava ulaşımında her türlü imkanın bulunduğu bir ülkenin, başkentinin 20 kilometre uzağındaki bir yerleşim alanında saatlerce süren bir toplu katliam haberi çevreye yayılmıyor, başkente ulaşmıyor.

Köylüler tüm çırpınılarına rağmen kimsenin yardımlarına gelmediğini, güvenlik güçlerinin hemen bitişikte karargahları olmasına karşın yerinden oynamadıklarını ve sonuçta sabahleyin itfaiyenin gönderildiğini söylemektedirler. Haber saat 11:38'de ajanslar tarafından tüm dünyaya duyurulmasına rağmen Cezayir televizyonu konuya gece haber bülteninde yer veriyor.

İslami örgütlere fatura edilen sayısız cinayetten birisi olan Rais katliamı, yer, işleniş biçimi ve devlet güçlerinin tavrı bakımından Cezayir devletinin bu trajedideki genel tavrını özetlemekte, vahşetin aynasını oluşturmaktadır. Tartışmalı dahi olsa, katliamın İslami eşkiyalar tarafından yapıldığını hipotez olarak kabul edilmesi durumunda bile, Cezayir devletinin ne derece sorumlu olduğu ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla bu ülkenin bir kan gölüne dönüştürülmüş olmasının, her gün onlarca, hatta yüzlerce insanın boğazlanmasının baş sorumluluğu Cezayir devletine, yani onun iplerini çeken güçlere, Cezayir burjuvazisine ve onun emperyalist hamilerine aittir.

uzlaşmayı alternatif olarak sunmaktadır. Abbasi Madani'nin ve bazı FİS ileri kadrolarının serbest bırakılması bu doğrultuda atılmış somut bir adımdır. Ama, bu eğilim radikal dinci grupların yaptığı gibi burjuvazinin bir kesimi tarafından da kösteklenmektedir. Cezayir burjuvazisi İslami teröre karşı mücadele söylemini kendi egemenliğini sürdürmeye hizmet eden bir maske olarak kullanılmaktadır. İslami örgütlerin estirdiği terör ile devlet terörünün kesiştiği bir ortamda burjuvazi yıllardır herhangi bir toplumsal hareketle karşı karşıya kalmamıştır. İç savaşın sürekliliğine umut bağlayan Cezayir burjuvazisinin bir kesimi bu tavrı ile muhtemelen sırada bekleyen toplumsal muhalefeti düşünmektedir. Bu nedenle, Cezayir burjuvazisi İslami terörün, daha doğrusu iç savaşın son bulması halinde egemenliğini garantileyen temel dayanaklarından birini kaybetmiş olacaktır.

Cezayir devletinin iç savaşın son bulmasından yana olmadığına ilişkin iki somut kanıt vermek mümkündür. Birincisi, dincilerle yürütülen pazarlıklara ilişkin. FİS'in önderi Abbasi Madani'nin sözkonusu pazarlıkları yürütmek ve sonuçta iktidara ortak edilmek için serbest bırakıldığı açıktır. Ama, iktidar içi çelişkiler o kadar keskin ve dolayısıyla pazarlıklar o kadar dolambaçlı yürütülüyor ki, sonuçta Abbasi Madani pazarlıklara uluslararası düzeyde hakem aramaya koyulmuş, Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreteri'ne mektupla başvurmuştur. Çünkü, devlet yöneticilerinin bir kesimi onu muhattap almakta, ama diğer bir kesimi ise azarlamak, yeniden cezaevine göndermek tehdidinde bulunmak için fırsat kollamaktadır. Bu danışıklı bir döğüş değil, iktidar içi çelişkilerin ve dolayısıyla çok başlılığın ifadesidir.

İkinci kanıt yukarıdaki katliam listesine ilişkin. Cezayir devleti ve onun emperyalist hamileri bu vahşetin faturasını bu güne kadar istisnasız ve teredütsüz bir biçimde İslami terör örgütlerine çıkarıyorlardı. Bu açıklama başlangıçtan beri son derece

Angola: İç savaş ve emperyalistlerin suçlarını örtme çabası

BM Güvenlik Konseyi geçtiğimiz hafta aldığı bir kararla, 1993'te yapılan barış antlaşmalarına uymadığı için UNİTA (Angola'nın Bağımsızlığı İçin Ulusal Birlik) yöneticilerinin yurtdışına seyahat etmelerinin ve yurtdışı temsilciliklerinin yasakladığını duyurdu. BM böylece Angola'da oynadığı rolün de altını çizmiş oldu.

Bir takım yaptırımlarla hizaya getirilmek istenen UNİTA ve şefi Yonas Savimbis bugüne kadar emperyalizmin bölgedeki en önemli dayanağı durumundaydı. Bölgede devrimci gelişmelere karşı kullanılan UNİTA, ABD ve diğer güçler tarafından sürekli olarak korundu ve ödüllendirildi.

Bugünkü tavır değişikliğinin nedeninin anlaşılabilmesi için gelişmelerin evrimine gözatmak gerekir. Angola'nın soğuk savaşın yoğun olarak sürdürüldüğü ülkelerin başında yer aldığı düşünüldüğünde, bu ayrıca gereklidir.

Ulusal kurtuluş mücadelesi ve karşılaştığı güçlükler

Aralık 1956'da birçok anti-sömürgeci örgüt ve grup Angola Halk Kurtuluş Hareketi (MPLA) adı altında birleşti. Bu Angola tarihinde sömürgecilğe karşı yeni bir mücadele döneminin başlaması anlamına geliyordu. Programatik hedef, emperyalizme ve Portekiz sömürgeciliğine karşı mücadele edilerek Angola'nın bağımsızlığının kazanılması ve demokratik bir halk hükümetinin kurulması olarak açıklanıyordu.

Portekiz, Avrupa'nın en geri ülkesi konumundaydı. Angola'nın yeraltı ve yerüstü zenginliklerinin sömürülmesi Portekiz açısından vazgeçilmezdi. Bu nedenle Portekiz, Fransa ve İngiltere'nin tuttuğu yeni sömürgeci yolu bir risk olarak görüyor ve bunu göze alamıyordu. Bu koşullarda tek alternatifi her türlü ulusal bağımsızlık mücadelesini daha başından boğmaktı.

Portekiz, etkinliğini artırmak için '50'li yıllardan itibaren kendi vatandaşlarını Angola'ya yerleştirmeye başladı. 1960-70 yılları arasında, 4,8 milyon nüfuslu bu ülkede, Avrupalıların sayısı 575 bine ulaştı. Portekiz faşistleri, bu Portekizce konuşan nüfusa dayanarak 1951'de Angola'yı Portekiz'in deniz ötesi vilayeti ilan ettiler.

Sıkı denetim ve sistemli terör ulusal mücadelenin örgütlenmesini zorlaştırıyordu. Diğer taraftan farklı sosyal kesimleri temsil eden MPLA

içindeki ideolojik eğilimler ve çatışmalar da mücadele açısından önemli bir yükü. Mücadelenin bastırılması için uzun bir dönem diğer emperyalist güçlerin ekonomik ve politik etkinliğini engelleyen Portekiz, daha sonra taktik değiştirerek bütün sömürgeci güçleri ülkeye davet etti. Böylece ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında yeni müttefikler kazandı. Yabancı sermayenin akışıyla birlikte Angola'nın zenginliklerinin talan edilmesi hızlandı. Çelik, elmas ve petrol üretimi beş katına çıkartıldı. Güney Afrika'nın Kuveyt'i sayılan Angola, ABD petrol tekelleri tarafından yağmalanmaya başlandı.

Emperyalistler bağımsız bir Angola için mücadele eden MPLA'nın tasfiye edilmesi için işbirliği içindeydiler. Bu amaçla ulusal kurtuluş maskesi altında hareket eden bazı örgütlenmelere destek sundular. 1962'de kurulan FNLA ile 1966'da oluşan UNİTA sistemli biçimde öne çıkarıldı. FNLA başından itibaren ABD tekellerinin yoğun desteğini aldı. UNİTA ise Portekiz sömürgecilerinin yanısıra Güney Afrika ırkçı güçler tarafından desteklendi.

25 Nisan 1974'te Salazar faşist rejiminin yıkılmasından sonra ulusal kurtuluş hareketinin durumu daha da zorlaştı. Sömürgeci faşist güçler 1972-73 yıllarında Napalm bombalarını da kullanarak büyük bir saldırıya geçtiler. Birçok yerleşim yeri haritadan silindi. Bu saldırılarda özellikle MPLA'nın kitle tabanı hedef alındı. 1970 yılına kadar önemli bir güce sahip olmayan UNİTA ise yeniden inşa edildi. Fakat buna rağmen MPLA'nın kitleler üzerinde en etkin örgüt olmasının önüne geçilemedi. Bu koşullarda üç örgüt arasında Kenya'da görüşmeler gerçekleştirildi ve bir ulusal hükümet kurmak üzere uzlaşma yapıldı. Ancak bu bölgenin Mobutu gibi gerici güçleri

bunu içine sindiremiyordu. Uzlaşmadan kısa bir süre sonra bu karşı-devrimci güçler MPLA'ya karşı saldırılarını yeniden başlattılar. CIA ve Güney Afrika'nın paralı askerleri ulusal kurtuluş güçlerini tümüyle tasfiyeye yöneldiler.

Sorun Angola'nın bir iç sorunu olmaktan çıkmış, uluslararası bir soruna dönüşmüştü. Birçok gerilla hareketinin yanısıra Küba'nın gönüllü askerleri Angola'yı savunmaya gitmişlerdi. Sovyetler Birliği önemli oranda askeri, mali ve politik destek sunuyordu. Bu uluslararası destek MPLA'nın karşı-devrimci güçler üzerinde zafer sağlamasını olanaklı kıldı. Bu süreç, içerde kitlelerin radikalleşmesine ve karşı-devrime karşı direnmesine ivme kazandı. MPLA aldığı destekle birlikte ilk defa sosyalizm perspektifinden söz etmeye başladı. Ancak sosyalizm MPLA için sadece kapitalizmden farklı bir gelişme modeliydi. 1977 yılında MPLA ilk kongresini yaparak partileşti.

UNİTA'nın yenilgiye uğrayan gerici güçleri, Güney Afrika ve Zaire'ninde desteğiyle, bazı bölgelerde yeniden

etkinlik sağladılar. Elmasların satışında elde edilen gelirle sayısı 30 bine yaklaşan bir askeri güç oluşturuldu. Merkezi hükümeti zayıflatarak geri adım atırmak için sistemli bir biçimde saldırılar sürdürüldü.

Emperyalistlerin yeni taktiği

Doğu Bloku'nun dağılmasının ardından MPLA önderliğinin sosyalist gelişme yolundan vazgeçmesi zor olmadı. Emperyalist ülkelere iç savaşın son bulması için yardım talebinde bulundular. Bu arada UNİTA şefi Savimbis de, emperyalistlerin istekleri doğrultusunda MPLA'yı seçim yoluyla iktidardan uzaklaştırmayı planlıyordu. 1992 yılında MPLA ile bir barış antlaşması imzaladı. BM gözlemcileri denetiminde yapılacak bir seçim kararı alındı. Fakat UNİTA'nın hesabı tutmadı. Seçimleri MPLA kazandı. Zaire'ye çekilerek yeni bir savaşı başlatan UNİTA, ülkenin altyapısını önemli ölçüde tahrip etti. Fakat MPLA güçleri de karşı saldırılarla UNİTA güçlerini önemli oranda etkisizleştirdiler.

ABD emperyalizmi artık "askeri başarı" yoluyla sonuç alınamayacağını görmeye başlamıştı. Bu nedenle 1994 yılında yeni bir barış antlaşması imzalandı. Savimbis'in güçleri sivil yaşama entegre edilecek ve UNİTA legal siyasal bir parti olarak örgütlenecekti. Bu süreç BM güçleri tarafından denetlenecekti. Mobutu'nun kovulmasıyla politik desteği kalmayan UNİTA, bölgedeki bazı karşı-devrimci paralı askerleri de arkasına alarak, BM kararlarına kafa tutmaya başladı. Zengin elmas bölgelerini denetiminde bulunduran UNİTA, yıllık 500 milyon dolar tutarındaki geliri paylaşmak istemiyor. Yakın döneme kadar vurucu bir güç olarak bölgede önemli roller üstlenen UNİTA'nın bugün efendilerini dinlemek istememesinin gerisinde bu var. '90'lı yılların sonuna kadar emperyalist güçler tarafından beslenen bu karşı-devrimciler, bölgesel çıkarlarını öne çıkararak yalnızca biraz taviz koparmak istiyorlar.

UNİTA yeni bir iç savaşa hazırlanıyor. Bu savaşın esas sorumlusu ise yine emperyalist ülkelerdir. Söz konusu yaptırımlar dünya halklarının esas suçluları görmesini engelleyemeyecektir. Angola'daki ve diğer tüm ülkelerdeki iç savaşların ve emperyalist "barış" planlarının gerisinde, rekabet, nüfuz alanı çatışmaları ve kar hırsı yatmaktadır. Angola halkı bu gerçeği kendi öz deneyimleriyle öğrendi.

Emperyalizmin Doğu Avrupa talanı

Doğu Bloku'nun dağılması, emperyalist ülkeler için yeni bir dev pazarın oluşması demektir. Bu ülkelerde oluşan yeni burjuva sınıfın bütün zenginlikleri talana açık hale getirmeleri, emperyalistlerin işini daha da kolaylaştırdı. 1989 yıkımıyla başlayan süreç bütün hızıyla sürmektedir. Toplumsal sonuçları ise bu ülkelerin emekçileri açısından her açıdan bir yıkımı ifade etmektedir.

Emperyalist dünya, bu ülkelerin bütün ekonomik yaşamını vahşi pazar ekonomisinin mekanizmalarına uygun hale getirdi. Serbest piyasa ekonomisine geçiş, mülkiyetin özelleştirilmesi tek gelişme ölçütü sayıldı. Üretim ve fiyat planlama araçları kaldırıldı. Fiyatların serbest bırakılması, mali sermaye sözcüleri tarafından bu ülkelerin büyük bir başarısı olarak sunuldu.

Kapitalist dünya pazarına entegrasyonu doğal olarak öncelikle Ortadoğu Avrupa ülkeleri başardılar. Onları Baltık ülkeleri izledi. Güneydoğu Avrupa ülkeleri ise (Hırvatistan, Sırbistan ve Arnavutluk) epeyce zorlandılar. Bağımsız Devletler Topluluğu, Türkmenistan, Tacikistan ve Beyaz Rusya ise mülkiyet ilişkilerini pazar mekanizmalarına göre tam olarak dönüştürmekte henüz zorlanıyorlar.

Sermaye akışı

Polonya, '95'te %7, '96'da ise %6 oranındaki ekonomik büyüme hızıyla Avrupa tekellerinin cirit attığı bir alana dönüşmüştür. Avrupa Birliği ile ticari ilişkisi olan ülkeler arasında yedinci sırada yer alması bunun bir göstergesidir. Avrupa tekellerinin Polonya pazarına ihracatı 1989-95 arasında %300 artış gösterdi. Aynı süreç içinde Polonya'dan Avrupa Birliği ülkelerine ise 24 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirildi. Burada dikkate değer olan, bunun Polonya'da üretim komplekslerini denetleyen AB tekelleri tarafından gerçekleştirilmiş olmasıdır. Özellikle Polonya, Çek Cumhuriyeti ve Macaristan'a doğrudan yabancı sermaye yatırımları yapılmaktadır. Bu yatırımlar geçtiğimiz yıl Polonya'da 12,8 milyar dolar düzeyine ulaşmıştır ki, bu rakam, bu ülke ekonomisinin %40'ı demektir. Sadece Alman tekelleri ile ortaklaşa kurulan 500 işletme bulunmaktadır. Böylece Polonya ekonomisi dev Avrupa tekellerinin bir bahçesi konumuna getirilmiştir. Otomobil tekelleri, pazarı tamamen denetimine almıştır.

Alman tekeli Volkswagen Çek otomobil firması Skoda'yı yıllar önce kaptı. Opel, Gleivitz'te dev bir üretim kompleksi inşa etmektedir.

Audi, üretiminin önemli bölümünü Macaristan'a kaydırmıştır. Alman tekelleri tekstil üretiminin büyük bölümünü bu ülkelerde yapmaktadır.

Finlandiya ve İsviçre sermayesi Estonya'ya akmaktadır. Avusturya Macaristan, İtalya ise Slovenya pazarını denetimine almış bulunmaktadır.

Mülkiyetin paylaşımı

Doğu Bloku ülkelerinde toplumsal mülkiyetin özelleştirilmesi süreci farklı biçimlerde yaşandı. Bir taraftan büyük sanayi kompleksleri düşük fiyatlarla yabancı sermaye gruplarına peşkeş çekilirken, diğer taraftan Homenklatura'nın denetimindeki kamu mülkiyeti mafya yöntemleriyle ele geçirildi.

Macaristan üretim komplekslerini yabancı sermaye gruplarına satmaya öncelik verdi. Yabancı tekeller bugün bu ülkenin ekonomisinde önemli bir yer tutuyorlar. '96 yılına kadar doğrudan yatırımlar 15 milyar dolar tutarında oldu. Özelleştirmeyi en hızlı gerçekleştiren ülke ise Çek Cumhuriyeti oldu. Üretim komplekslerinin özelleştirilmesi '96 yılına kadar Türkmenistan, Tacikistan ve Beyaz Rusya'da %20 oranında iken, Çek Cumhuriyeti ve Macaristan'da bu oran %75'i buluyordu. Mülkiyetin özelleştirilmesi sürecine paralel birçok ülkede "devlet işletmeleri" önemli bir mülkiyet türü olarak varlığını devam ettirdi. Bu iki mülkiyet biçimi içiçe geçerek Rusya gibi ülkelerde ekonomik yaşamda önemli yer tutmaya devam etti.

Ekonomik ve politik yapıların yeniden paylaşılmasında şiddetli bir rekabet yaşandı. Pastanın paylaşılmasında en büyük payı alabilmek için her türlü yonteme başvuruldu. Rüşvet, tehdit, şantaj, zora başvurma, vb. Özelleştirmenin kolaylaştırılabilmesi için sendika örgütlenmeleri yasaklandı, işletmeler vergiden muaf tutuldu vb. Eski kolaylıkları sağlandı vb. Eski

Nomenklatura Batılı sermayenin dayanakları/ortakları oldular. Polonya'da 1993'te özel ve devlet işletmelerinin yöneticilerinin yarısı iktidar partisinin eski yöneticilerinden oluşuyordu. Aynı yıl Rusya'daki işletmelerin yöneticilerinin %67'si 1988'de SBKP'nin önemli yöneticileriydiler. Sosyal bilimciler artık bu ülkelerde devletin özelleştirilmesinden söz ediyorlar. Zira devlete yakınlık mülkiyet edinmenin en önemli güvencesi.

Artan yoksulluk ve sonuçları

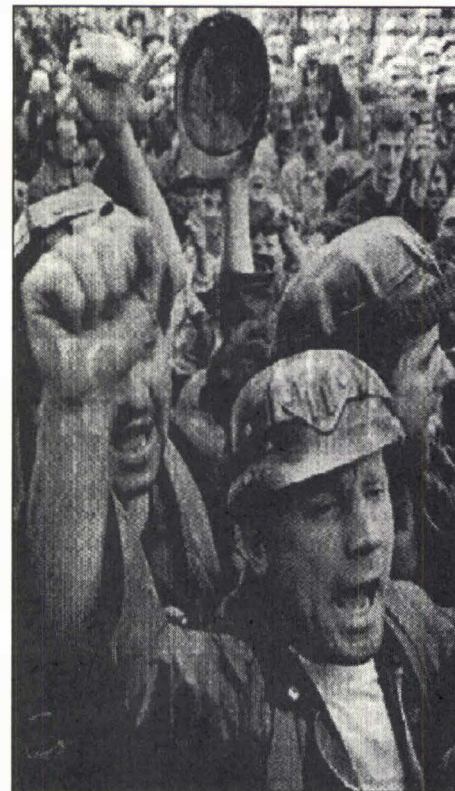
IMF ve emperyalist sermaye gruplarının denetiminde bu ülkelerin zenginlikleri kelimenin gerçek anlamıyla talan edildi. Sosyalizm döneminden arta kalan sosyal kazanımlar tümüyle tahrip oldu. Milyonlarca emekçi ciddi toplumsal problemlerle karşı karşıya kaldılar. Yeni burjuva sınıf, talan ve sömürden aldığı payla, siyasal yaşamda da tek egemen güç haline geldi. Tüketim pazarı değişik ürünlerle dolduruldu, fakat kitleler ancak uzaktan seyretme olanağına sahipler.

Bu ülkelerdeki gerçek yoksullaşma oranını ortaya koyan ciddi bir araştırmadan söz edilemez. Ama Dünya Bankası'nın yaptığı bir araştırmanın sonuçları bile çok şeyi anlatmaktadır. 1993'te Rus halkının %38 yoksulluk sınırında yaşamaktadır. Bu oran Polonya da %12 iken, Kırgızistan'da %75 dolayındadır. Rusya'da insanların %41'i ayda 70 dolarla yaşamını sürdürmek zorundadır. 1995 sonbaharında yapılan bir araştırmaya göre ise, bu ülkelerin çoğunda, halkın yarısından fazlası bahçelerde çalışarak ya da akrabalarından yardım alarak yaşayabilmektedir. Emekli aylıklarının ve ücretlerin ödenmemesi durumlarını daha da ağırlaştırmaktadır.

Son olarak UNICEF bu ülkelerin sosyal yaşamla ilgili bir araştırmanın sonuçlarını açıkladı.

Buna göre '89 sonrası bu ülkeler için, onların yeni nesil çocukları için gerçek bir sosyal ve kültürel yıkım olmuştur. Göze çarpan olguların başında çocukların üçte ikisinin açlıkla yüzyüze olmaları gelmektedir. Okuma-yazma oranında büyük bir düşüş yaşanmış, birçok Afrika ülkesiyle kıyaslanabilir bir düzeye düşmüştür. Alkol kullanımı çocuk, genç, yaşlı bütün yaş gruplarında önemli bir soruna dönüşmüştür. Henüz oniki-onüç yaşlarındaki kız çocukları Avrupa fuhuş pazarlarına sürülmektedir. Yaşanan tam bir toplumsal dejenerasyon ve ahlaki çöküştür. Kapitalizmin ve sözde demokrasinin, sosyalizm döneminde ekonomik, sosyal ve kültürel yaşam düzeyi bakımından önemli mesafeler katetmiş Doğu Avrupa halklarına verdiği işte bu olmuştur.

Bugün bu toplumlarda emekçilerin saflarında düzene karşı kin ve nefret her geçen gün büyümektedir. Kapitalizme ve batı demokrasisine güvensizlik alabildiğine yoğunlaşmış bulunmaktadır. Sosyalizm özleminin somut bir eyleme dönüşmesinin nesnel ve öznel koşulları giderek olgunlaşmaktadır. Daha şimdiden birçok ülkede genç komünist parti ve akımlar geleceğe umutla bakmaktadır. Macaristan komünistlerinin, "biz yaşadığımız deneyim üzerinden birçok sosyalist akımdan daha şanslıyız" sözleri, bir gerçekliği ifade ediyor. Kapitalizmin sosyalizmin en başarısız deneyimlerine, en yozlaşmış biçimlerine dahi alternatif olamayacağı, emekçi kitleler tarafından bizzat yaşanarak öğrenilmektedir..

Kolay başarının sınırları

Sermayenin temel ekonomik saldırı programının büyük bir hızla ve parça parça uygulandığı, yeni saldırı unsurlarının gündeme alındığı bir evreden geçiyoruz. Zam furyası, özelleştirmelerin hızlandırılması, SSK'nın tasfiyesi ve mezarda emeklilik dayatması, esnek çalışmanın yaygınlaştırılması vb. saldırılar birbirini izliyor. Saldırının ekonomik cephesi yeni hükümetin kuruluşuyla birlikte yeni bir güç kazanmış olsa da, tekelci burjuvazinin asıl başarısı siyasal cephededir. Burjuvazi Susurluk skandalıyla birlikte gizlenemez hale gelen pislüğün sorumluluğundan şimdilik kendini kurtarmakla kalmadı, üstelik bunu kendi imajını yenilemenin ve siyaset sahnesini yeniden düzenlemenin bir olanağına çevirdi. Bugün kapsamlı ekonomik saldırıları bu kadar kolay ve pervasız gerçekleştirebilmesinin gerisinde de bu siyasal etken vardır. Gerçek gündemlerin çarpıtılıp değiştirilmesi, kitlelerin şaşırtılması ve sendika konfederasyonlarının yedeklenmesinin gerisinde bu vardır. Düzen açısından, bu iki zorlu sürecin içiçe yürütülebilmesi açık bir başarıyı anlatıyor.

Düzen cephesinden yakalanan bu başarının sırrı, işçi sınıfı ve emekçi kitle hareketinin bugünkü zayıflığında ve önderlik bunalımında yatmaktadır. Bu zayıflık ve önderlik boşluğu ortamında burjuvazi yer yer toplumsal muhalefeti yedeklemekte, en azından hareketsiz kılabilmektedir. Bu tablo içinde sendika konfederasyonlarının dün "beşli inisiyatif", bugün ise Ekonomik Sosyal Konsey'de somutlanan ihanetinin özel bir payı var. Düzene böyle zorlu bir dönemde muazzam hizmetler sunan bu hainlerin, bu akılalmaz ihanet tablosuna rağmen yerlerini koruyabilmeleri ve tutumlarını sürdürebilmeleri, sınıf ve kitle hareketinin yaşadığı zayıflığın boyutlarını göstermektedir.

Anasol-D hükümetinin sermayenin açık pervasız bir saldırı hükümeti olduğu tartışmasızdır. Zaten hükümetin kendisi de bunu saklamıyor; "popülizm yapmayacağız" diye açık açık da ilan ediyor. Fakat, ayrıntılar ve üslup bir yana bırakılırsa, bu konuda Refahiyol hükümetinden esasa ilişkin bir farklılık söz konusu değildir bu alanda. Refahiyol hükümeti de zamları otomatige bağlamıştı ve en hızlı özelleştirmeci olmakla övünebiliyordu. Tekelci sermayeye ve gerisindeki uluslararası finans merkezlerine yaranmak için altına imza atmayacağı saldırı programı yoktu. Bu cepheden

bakıldığında, anlayış ve uygulamada herhangi bir yenilik yoktur, saldırı politikalarında bir süreklilik söz konusudur. Bu yönüyle yeni MGK-TÜSİAD hükümeti, saldırıları gerçekleştiremeyen bir hükümetin yerine kurulmuş değildir. Ama, ekonomik saldırı programının hızlı, etkin ve en sancısız tarzda uygulanması amacı da dahil olmak üzere, temel politik tercihler, Refahiyol'un yıkılıp yeni MGK-TÜSİAD hükümetinin kurulmasına yol açmıştır. Ve bu operasyon öylesine bir tarzda uygulanmaya konmuştur ki, "şeriatı karşı laiklik" eksenini sayesinde, ekonomik saldırının istenen kapsam ve hızda uygulanabilmesinin koşulları da yaratılabilmektedir. Toplumsal muhalefetin sahte hedefler üzerinden saptırılıp yedeklenmesi sermayeye bu olanağı vermiştir.

Ağır bir politik kriz ortamında devrim ve kitle hareketi cephesinden ciddi bir zorlanma yaşamayan düzen, attığı her adımla birden fazla amacı gerçekleştirmekte, bir taşla birden fazla kuş vurmaktadır. Bu durum örgüt basınımda hemen bütün boyutları ve sonuçlarıyla bugüne kadar birçok kez değerlendirildi. Susurluk gibi düzendeki kokuşmanın ve devletteki çeteleşmenin gizlenemez biçimde dışa vurduğu bir gelişme, bir dizi manevra ve çıkışla, düzenin temel kurum ve toplumsal dayanaklarıyla aklanıp temize çıkarıldığı bir fırsata dönüştürüldü. Düzenin temel toplumsal dayanağı ve her türlü çürüme ve kokuşmanın temsilcisi tekelci sermaye, demokrasi havarisi; temel yürütücü ve vurucu gücü ordu, dinci gericiliğe karşı çağdaş yaşamın ve "laik-demokratik cumhuriyet" in koruyucusu; satılmış düzen medyası ise, temiz toplum savunucusu olarak karşımıza çıktılar.

Ve bu aynı süreç, bugüne kadar yoksul yığınların din afyonu ile uyutulması ve sosyal demagojiyle aldatılmasında düzene muazzam hizmetlerde bulunmuş, fakat bu arada etkisi kontrol sınırları dışına taşmış RP'nin dizginlenmesi ve terbiyesi süreci olarak işledi, işliyor. Burada tekelci sermaye için amaç, kendisi için vazgeçilmez bir ideolojik ve politik güç olan RP'nin, onun şahsında dinsel gericiliğin tasfiyesi değil, terbiye edilerek düzen için kabul edilebilir sınırlar içine çekilmesidir. RP, ekonomik ve sosyal politikalarıyla tam bir düzen partisi, tekelci sermayenin sadık bir hizmetkarıdır. Buna karşılık dinsel gericiliğe dayalı politik-kültürel yapısıyla rejim için giderek daha ciddi

bir sıkıntı kaynağı olabileceğini de son yıllardaki olaylarla göstermiştir. RP'nin hükümet olmasıyla birlikte bu sıkıntının da daha belirgin hale geldiği bir evrede, tekelci sermayenin vurucu gücü ordu, bunu, bir yandan Susurluk gündemini değiştirmenin, öte yandan RP'yi hizaya sokmanın bir fırsatına dönüştürdü. Şimdi RP'ye sempati duyan emekçi yığınlar, RP'nin bugünkü yapısı ve tarzıyla değil iktidar hükümet dahi olamayacağı mesajı veriliyor. Bu, bugünkü yapısıyla RP'nin militan ve kemikleşmiş tabanını çevreleyen dış halkaların, onu bir merkez partisi olarak algılayan seçmenin/taftanın RP'den koparılması demektir. Bu süreç, elbette bugünden yarına ve düzenin istediği tarzda gelişmeyebilir. Fakat, işin esasında düzenin RP için hesaplarının tutacağını düşünebiliriz. Düzen bugün artık RP'ye sosyal demagojiyle büyüyen ve bu sayede önemli bir işlev gören bir düzen partisi rolü değil, bastırılıp örselenen ve terbiye edilen bir aşırı akım rolü biçiyor. Bu süreç, umulduğu tarzda işlediği, RP etkisizleştirildiği ölçüde, terbiye edilmiş bir RP'ye (sadece düzen değil, rejim açısından da) sahnede yeniden belirgin bir yer açılacaktır.

Bunlar, düzenin bugünkü verilerle yönelimini anlatmaktadır. Söylemeye gerek yok ki, tablodaki temel değişkenlerde yaşanacak değişimler, devrim cephesinden veya kitle hareketi cephesinden atılacak ciddi adımlar, denklemlerin yeniden kurulmasını gerektirecektir. Sonuçta, bizzat ordunun operasyonu ile kurdurulan yeni MGK-TÜSİAD hükümeti, ekonomik saldırıları daha kolay gerçekleştirmek için uğraştığı Ekonomik Sosyal Konseyi de bu vesileyle gerçekleştirerek, politik tahakkümle ekonomik saldırıları içiçe yürütecek bir fırsat yakalamıştır.

Düzenin yakaladığı fırsatı en etkin ve hızlı biçimde kullanacağından şüphe yoktur. Önümüzdeki süreç, bir taraftan kapsamlı ekonomik saldırıların gerçekleştirildiği, öte taraftan ise bizzat bu saldırılar üzerinden özelleştirme, esnek üretim vb. üzerinden, sınıfın

örgütsüzlük, dağınıklık ve umutsuzluğunun pekiştirilmeye çalışıldığı bir dönem olacaktır. Diğer taraftan, mızrağın sivri ucunun devrimci harekete yöneleceği daha kapsamlı bir politik saldırı gündemlenebilir. Devrimci hareket zaten yıllardır yoğun bir saldırı altında, bunda yeni olan nedir? diye sorulabilir. Yeni olan, düzenin başarılı politik manevralarından ve kitle hareketindeki durgunluktan aldığı güçle yeni bir yalıtma, tecrit ve ezme saldırısına geçmesi olur. Cezaevleri, düzenin geçen yıl aldığı ağır yenilginin ardından, yeniden böyle bir saldırının öncelikli alanlarını oluşturmaktadır. Düzenin politik manevralarının bir yandan RP'yi kabul edilebilir sınırlara iterken, öte yandan buna paralel olarak düzen solunu ölçülü de olsa yeniden canlandırmak biçiminde işlediği düşünülürse, sözünü ettiğimiz saldırı daha ciddi bir ihtiyaç olarak gündemleşmektedir. Nihayetinde düzen, ordunun siyasal yaşama pervasız müdahalelerinin olağanlaşmasıyla, parlamenter temsil vb. sorunlara çok takılmadan süreci yürütebilmektedir. Fakat, sosyal olayların bir mantığı varsa eğer, ve böyle bir ülkede uzun yıllar ölüm sessizliği beklenmiyorsa, kitlelerin düzen içi kanallardan başlayarak da olsa sol bir arayışa yöneleceğini düşünmek için fazlasıyla neden vardır.

Düzenin içinden geçilen evrede başarısı her ne olursa olsun, onulmaz çelişki ve açmazlarla yüzyüze olduğuna şüphe yoktur. Çünkü, herşeyden önemli olarak sınıf ve kitle hareketinin yönü ileriye işaretlemektedir. Durgunluk ve dağınıklığa, yer yer umutsuzluğa rağmen, sınıf kitlelerinde başat eğilim mücadele isteğidir. Henüz ne sınıf ne de emekçi kitle hareketi gerçek kapsamda bir yenilgi almıştır. Ne çok yönlü yapısal sorunları, ne de dünyada bir bütün olarak sınıf hareketinin bir yeniden mayalanma evresinden geçtiğini gözardı ediyor değiliz. Fakat bu ülke topraklarında, işçi sınıfı ve emekçi yığınlar, '80 sonrası hala gerçek anlamıyla savaş alanına çıkmış, orada ağır bir yenilgi almış değildir. Bunu uzun yılların derindeki birikiminin henüz kendini gerçek manada dışa vurmamış olması olarak algılayabilir ve her şeye rağmen bu çerçevede bir avantaj sayabiliriz. Bunca ağır ve sancılı yaşanan bir süreçte elbetteki çürüme de ciddi bir tehliktir. Ama halen önümüzde ciddi, gerçek bir savaş dönemi olduğunu düşünmemiz için fazlasıyla neden

Sömürünün yoğunlaştığı bir alan: Cevizli

Cevizli, tekstil atölyelerinin yoğunlukta bulunduğu bir bölge. Bu atölyelerin çoğunda 150-200 arası işçi çalışıyor. Bu atölyelerin geneli fason üretim yapıyorlar. Atölyeler birkaç bölümden oluşuyor. Kesimhane, üretimin yapıldığı bantlar ve finiş. Bu bölümler ya bir binanın içerisinde birkaç katta bulunmakta ya da birbirinden bağımsız binalarda bulunmakta. Bu bölgede işçilerin çay saatleri, yemek araları genelde aynı saattedir. Yemek aralarından sonra işçiler caddelerde, ara sokaklarda gruplar halinde ya gezerler, ya da oturup sohbet ederler. Tüm tekstil atölyelerinde olduğu gibi Cevizli'deki tekstil atölyelerinde de yoğun bir sömürü ve baskı yaşanmaktadır. Günlük 13-14 saati bulan çalışmalar, çoğu işyerinde sabahlamalar, sabaha kadar çalışılan günlerde dinlenme olmadan hemen normal işgünü gibi çalışmalar, çok düşük ücretler, bu ve bunun gibi birçok sorun. Buradaki işçilerin bu sorunlara karşı mücadele etme bilinci çok düşük bir seviyededir. İşçilerin yemek aralarında yaptığı sohbetler çoğunlukla, kızlar ve erkekler arasındaki duygusal ilişkiler, kıyafet gibi yoz kültürün onlara dayattığı günlük konuşmalarla geçer. Bölgede bir süredir tüm Maltepe-Cevizli işçilerini kapsayan bir dernekleşme çalışması başlatıldı.

Benim çalıştığım tekstil atölyesi de Cevizli'de bulunan, 200-250 işçinin çalıştığı bir yer. Bu atölye üç bölümden oluşuyor. Üretimin yapıldığı bantlar, kesimhaneler ve finiş. Bu bölümlerden ikisi aynı binada, diğeri ise ayrı bir binada bulunuyor. Bantlar da kendi arasında üç bölüme ayrılmış. İşçilerin iş saatinde sohbet etmeleri çok zor. Sohbetler çay ve yemek aralarında oluyor. Çalıştığım yerde çok yoğun sömürü ve baskı var. İşçilerin hepsi bu baskı ve sömürünün bilincinde ama bunlara karşı toplu halde bir tepki göstermiyorlar. Çoğu kendi aralarında bunları konuşuyor ama bir şeyler yapmak noktasına gelince birbirlerine karşı olan güvensizlikten dolayı pratiğe dökülmüyor. İşçiler en ufak bir tehditte susabiliyorlar. "Ne yapalım bizi işten atarlar, biz geçimimizi sağlamak zorundayız" diyorlar.

Ben işe girmeden birkaç gün önce burada bir iş bırakma eylemi olmuş. Ama bu sadece bir bantta olmuş. Burada genelde cuma günleri mesai olmaz. Mesai olsa bile bir önceki gün söylenir. Bir cuma işçiler 18.30'a kadar çalışacaklarını bilerek işe geliyorlar. Akşama kadar mesai olacağı konusunda bir bilgi verilmiyor. Sonra 16 çayına çıkmadan önce 20.30'a kadar mesai

olduğu söyleniyor. Bunun üzerine işçiler çaydan sonra işbaşı yapmayacakları kararını alıyorlar. Çaydan sonra çoğu işçi işinin başına dönüyor. Kalan da banda gidip orda makinaları çalıştırmıyor. Müdür gelip bunlara "çalışıyorsanız çalışın, çalışmayan çekip gitsin" diyerek tehdit ediyor. 13 işçi kalkıp gidiyor. Birkaç gün sonra müdür bunları tekrar çağırıyor. 10 kişi geri dönüyor, 3'ü ise işten atılıyor. Bu geri dönen işçilerle konuştuklarımdan "işte biz böyle yaptık, ama işçiler arasında bir birlik yok o yüzden tam bir başarı elde etemedik. Bunlarla hiçbir şey yapılmaz" diyorlar. Bu olayın böyle gelişmesi işçiler arasında büyük bir güvensizlik yaratmış. Bu başarısızlığın sebebi ise başında planlı ve örgütlü bir tarzda eylemin yapılmayışdır.

Bu işyerinde yaşanan bazı somut sorunlar şunlardır.

-Burada her bölümü yöneten, ondan sorumlu olan 2 ustabaşı var. İşyerinin asıl sahibi işyerine çok nadir gelir. Burayı yöneten bir tane müdür var. Her kararı o alır. İşçilere hem ustabaşı, hem de müdür tarafından büyük bir baskı var. İşçilere her türlü hakaret, küfür, çocuk yaştaki işçilere kuvvet uygulamalarında bulunuyorlar.

-İş saatinde işçiler birbirleriyle konuşunca ustabaşları ve müdür tarafından büyük hakaretler yağdırılıyor.

-Bir gün işe izinsiz gelmezsen üç günlüğün kesilir.

-Zorunlu mesailer. Mesaiye kalıp kalınmayacağı işveren tarafından genelde 16.00 çayından önce belirleniyor. Ya da bir önceki günden bildiriliyor. Çoğu zaman ya tüm atölye ya da seçmece sabahlamaya bırakılıyor. Mesai ücretleri oldukça düşük. Mesailer her ay düzenli ödenmiyor. İşveren canı istediği zaman mesailerini ödüyor.

-Maaşlar oldukça düşük. Maaşlar genellikle her ayın 5'inde ödenmesi gerekiyor ve bu hep sarkıyor.

İş saatinde tuvalete gitmek yasak. Tuvaletler kilitli tutuluyor. Araya 10 dakika kala açılıyor, ayrıca tuvaletler çok kirli ve sağlıksız.

-Yemekhane de çok sağlıksız, küçük bir yer. Yemekler kötü çıktığı için bazı işçiler dışarıdan birşeyler alıp atıştırıyorlar.

Biz işçilerle tek tek konuşup onları şu anda Tepe-Cevizli genelinde çalışması yapılan dernekleşmeye çalışıyoruz. Onları yaşadıkları sorunlar karşısında mücadele etmeye yönlendirmeliyiz.

Cevizli'den genç bir tekstil işçisi

DOĞU SANAYİ SİTESİ

Doğu Sanayi Sitesi'nde küçük büyük 250 atelye bulunmaktadır. Bu atelyelerde (demir doğrama, alüminyum, makine parçaları, oto parçaları, tekstil, mobilya; plastik vb.) çeşitli işkolları vardır. Metal işkolu yoğunluktadır.

Türkiye genç emeğin en çok sömürüldüğü ülkelerden biridir. Büyük tekellerin yan kolları niteliğinde üretim yapan sanayi sitelerindeki küçük-orta ölçekli atölyelerde özellikle çocuk ve genç emek gücü sömürüsü yoğunluktadır. Ucuz iş gücü kullanılarak, sendikasızsız-sigortasız çalıştırılarak vb. genç emek sömürüsü bu sanayi merkezlerinde yoğunlaşıyor.

Tekelci burjuvazinin desteği ile kurulan KOSKEB küçük ve orta ölçekli sanayiye geliştirmek yaymak amacıyla kurulmuş bir kurum. Temel amaç en az maliyetle, en fazla üretimi sağlamak.

Diğer sanayi sitelerinde olduğu gibi Doğu Sanayi'deki atelyeler de büyük tekellere yedek parça üretimi yapıyor; bu yüzden de buradaki kapitalistlerin yaşamı büyük sermayedarlarla sıkı sıkıya birbirine bağlıdır. Buradaki kapitalistlere vurulan her darbe direkt olarak büyük sermayedarları da etkiler.

Sitede çalışan işçi sayısı 2500 ile 3000 arasındadır. Genellikle 4-5 işçinin çalıştığı küçük atölyeler yanısıra 20-50 işçinin çalıştığı orta ölçekli atölyeler de var.

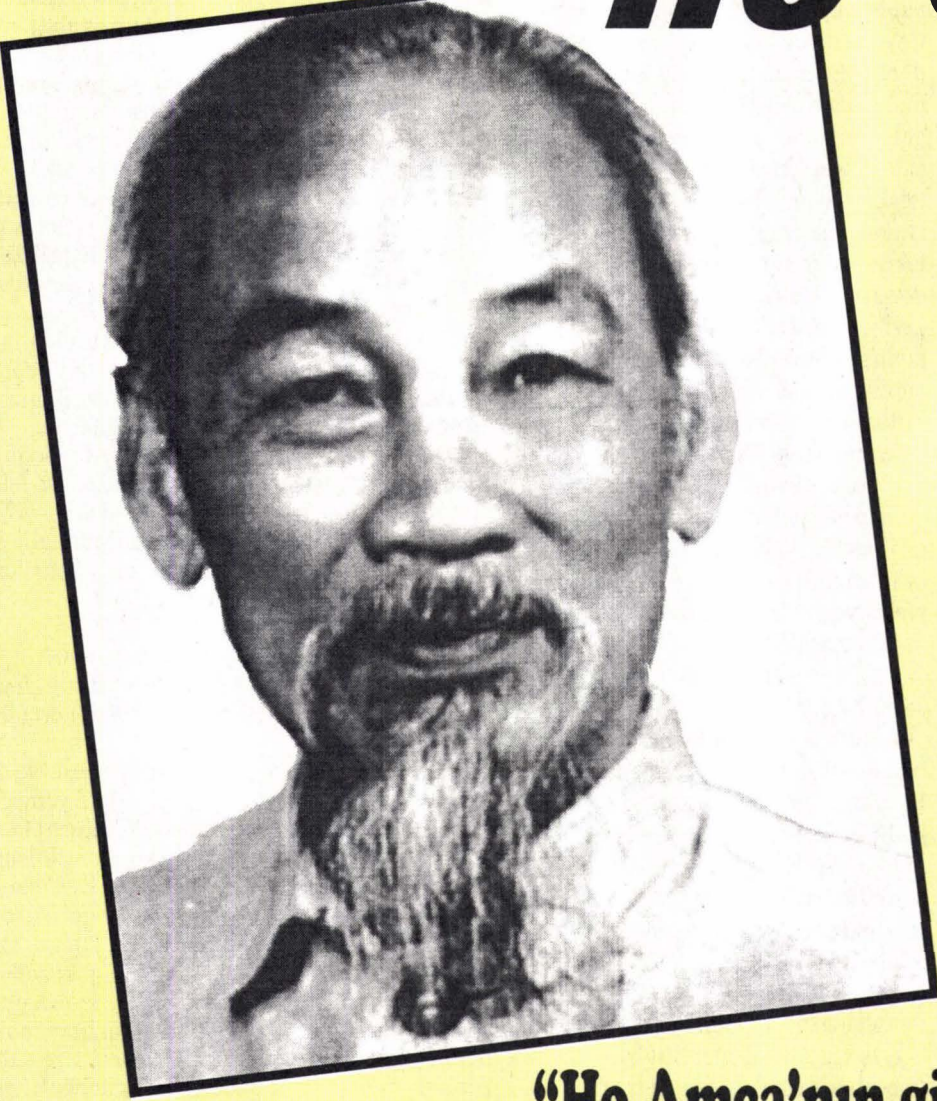
230'un üzerinde işçinin çalıştığı yerlerde dışarı çıkma fırsatı bulamıyoruz. Çünkü öğle yemeği içeride yeniyor ve çoğu yerde öğle yemeği tatili yarım saat olduğundan dışarı çıkma ve dinlenme fırsatı bulamıyoruz. Sabah 8-8.30'da başlayan başlayan iş günü, zorunlu mesailerle gece geç saatlere kadar devam ediyor. Hiç bir sosyal hakkımız yok. İnsanı insanlıktan çıkaran kölelik koşullarında çalışmaktayız. Çoğumuz asgari ücretle çalışıyor kimimiz ise asgari ücretin altında bir ücret alıyoruz. Sefalet ücretleri yüzünden fazla mesailere kalmak zorunda kalıyoruz ve gecelerimiz gündüzlerimize karışıyor. Çoğumuz sigortasız çalıştırılıyor; sigortalı olanlar ise sigorta olanaklarından pek yararlanamıyorlar. Çünkü çoğunun sigorta primleri ödenmiyor.

Bizim hiç bir şekilde sosyal bir yaşantımız yok. Hayatımız fabrika ile ev arasına sıkışmış durumda. Değişik etkinliklerde bulunacak ne zamanımız, ne de paramız var. Burada iş kazaları ve meslek hastalıkları çok yoğunluktadır. Özellikle metal işkolunda (dökümhanelerde, preste) çalışan yerlerde sık sık iş kazaları oluyor. En çok genç ve deneyimsiz işçiler iş kazası geçiriyor. İş eğitiminin verilmemesi, yeterli önlemlerin alınmaması ve gece gündüz çalışıp yorgun kalmamız iş kazalarının artmasına neden oluyor. Çalışma koşullarının kötülüğü, koruyucu önlemlerin (maske, eldiven vb.) alınmaması, sağlıksız çalışma koşullarından meslek hastalıklarına yakalanıyoruz. Sağlıksız yemekler, ağır çalışma koşulları, zorunlu mesailer, sefalet ücretleri vb. sorularla kölelik koşullarında çalışıyoruz. Kendi karlarına kar katmak için yasal haklarımızı da gasp ederek, emek sömürüsünü yoğunlaştırıyorlar. Bütün bunlara rağmen en ufak bir hak talebinde bulunan bir işçiye işine gelirse deyip kapıyı gösteriyorlar.

İşçi derneği ya da sendika gibi örgütsel birliklere sahip değiliz. Şimdi bizim önümüzde duran görevler, bulunduğumuz atelyelerde işçi komiteleri kurmak, bunu sitedeki atelyelere yaymak, bütün atelyelerdeki öncü işçileri biraraya getirip örgütlü bir mücadele vererek, sosyal haklarımızı almak için işçi derneği ve sendikalaşmaya gitmek. Ancak sendikalaşmak sorunlarımızın biteceği anlamına gelmez. İşçi sınıfının kurtuluşu sermaye düzeninin yıkılması ve işçi emekçi iktidarının kurulmasıyla olur.

**Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni!
Yaşasın Sosyalist İşçi Emekçi İktidarı!
Yenibosna Doğu Sanayi Sitesi'nden
bir grup genç metal işçisi**

Ho Chi Minh

Vietnam halkının
Fransa ve ABD işgaline karşı
özgürlük mücadelesinin önderi,
Vietnam Komünist Partisi'nin
kurucusu Ho Chi Minh
2 Eylül 1969'da öldü.
Anısı mücadelemizde yaşıyor.

**“Ho Amca'nın gücü,
bütün hayatını devrime, ülkenin
kurtuluşu ve birleştirilmesine, işçi
sınıfının ve köylülüğün kurtuluşuna,
sosyalizmin ve kömünizmin zaferine,
bütün dünyada insanın insan tarafından
sömürülmesinin ortan kaldırılmasına
adanmış bir adamın gücüdür”**

Ha Huy Giap

(Vietnam İşçi Partisi Merkez Komite Üyesi)

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete